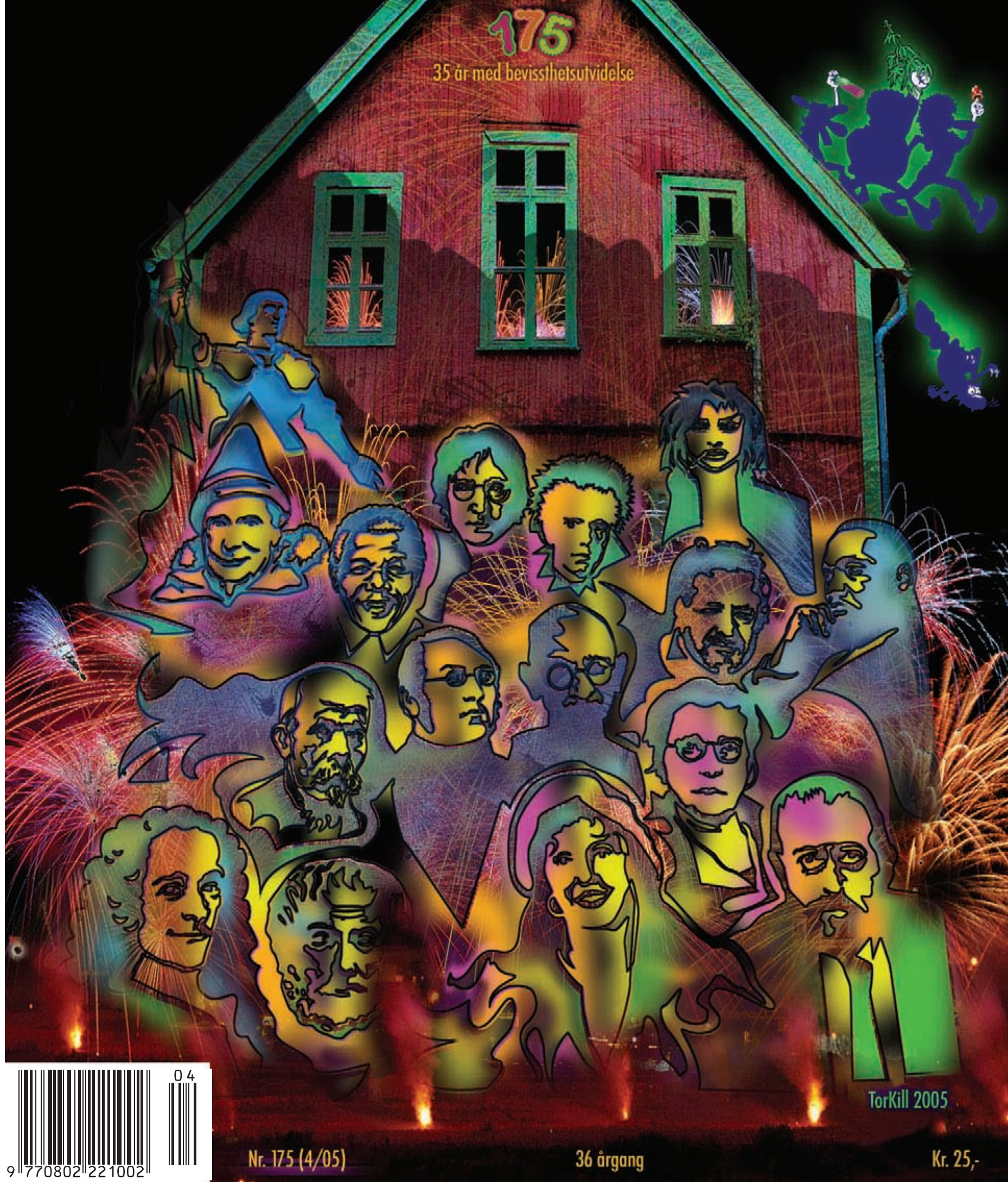

GATEKILLISA

175

35 år med bevissthetsutvidelse

TorKill 2005

Nr. 175 (4/05)

36 årgang

Kr. 25,-

Skal myndighetene

amme våre barn?

Det er skremmende å høre Djupedal si at de offentlige barnehagene er bedre oppdragere enn barnas egne foreldre. Det moderne konsumsamfunnet har jaget oss ut i en situasjon med mer enn 50 % skilsmisser, masse enebarn, mødre og fedre som begge må jobbe for å være med på konsumdansen og selvrealisering hvor barna ofte blir glemt. Mønsteret har forandret seg radikalt, men at myndighetene skal ta over den totale oppdragerrollen peker mot et samfunn hvor de på en snikende og tilsynelatende fornuftig måte får mer og mer kontroll over borgerne. Det blir sagt at barna trenger "landsbyen". Det har aldri eksistert landsbyer befolket av 80 – 90 % barn og en underbemannet gjeng med sosionomer og førskolelærere. En landsby innbefatter variasjon, hvor er f. eks. pensjonistene, hvorfor forteller ikke de eventyr til barna og deler av sin livserfaring? Nei, nei, gamle folk og barn er farlig det, pedofili!

Det naturlige er i ferd med å sykliggjøres. Nå er myndighetene bedre oppdragere enn foreldrene, bestefar kan ikke ha barnebarnet på fanget, tenk om naboen ser det? Noiaen brer seg, dette skal bli fett hvis vi durar videre i 100 år til.

Barnet tas hånd om av kyndig personell.

Juklerød

Vi feirer Juklerød, skytebasen som fikk det til å skjelve i galehusets grunnmur. Han ble tvangsinnlagt på feil diagnose og holdt på lukket avdeling på Gaustad i en mengde år. Overgrepene mot ham var nesten endeløse og innbefattet både fysisk og psykisk tortur i tillegg til tvangsmedisinering. Men i Arnold møtte sykehusledelsen sin overmann. Kunstnere og andre fritenkere samlet seg rundt Arnold Juklerød og pressen fikk øynene opp for hvilken urettferdighet han hadde vært utsatt for. Da sykehuset nektet å erklære ham frisk, men likevel kastet ham ut av asylt, nektet Juklerød å flytte. Han slo opp et telt ved velferdsbygningen hvor han bodde. Nylig hadde Stiftelsen Kunstnergaven til Arnold Juklerød en markering ved teltplassen på Gaustad. Stiftelsen har samlet inn 75 kunstverk fra 63 velkjente kunstnere som nå stilles ut på Hovseter kompetansesenter. Det ble også avduket en byste av Arnold Juklerød som stiftelsen håper vil få plass på granittsokkel ved velferdsbygningen.

Sven Sæther, Åge Hovengen, Thorvald Steen, Nils Christie, Eva Lange og busten av Juklerød.

Soria Moria

Vi var på pressekonferansen med de rød/grønne, de fattige og boligløse. Møtet skjedde i en teltleier aktivister etablerte ved siden av Soria Moria da de rød/grønne holdt sine regjeringsforhandlinger. Jeg hadde ventet meg at området var fullt av snut med skjold og våpen, men ikke en eneste av lovens lange armer var synlig. Sympatiske representanter for de fattige og boligløse i kongeriket Norge fortalte om problemer fra grupper som sjelden blir hørt. De lurte på hvorfor de rød/grønne hadde brukt 30 millioner for noen meter strand på Bygdøy mens de selv representerer folk som kjemper en daglig kamp for å overleve i Norge. Om de fattige og boligløse klarer å komme seg gjennom vinteren har de ikke engang råd til å ta bussen til Bygdøy og nyte godt av de rød/grønnes sommergave til byens borgere. Det må settes i gang strakstiltak for de fattige, vinteren kommer og noe konkret må skje. Det er å håpe at dette møtet var noe mer enn et PR-stunt fra politikernes side. Vi venter oss en menneskelig politikk fra de rød/grønne, tiden vil vise. Løftene om gratis frukt og skolemat for alle skolebarn i 2006 er allerede brutt, håper ikke dette er tegn på at vi har fått en gjeng maktkåte og selvopp-tatte yrkespolitikere til å styre landet. Vi skal følge med.

Tekster og fotografier: HM

De brutte løfters regjering?

LSD-OPPFINNER ALBERT HOFMANN 100 ÅR (!) – SYMPOSIUM

LSD-oppfinneren Albert Hofmann fyller 100 år 11. januar 2006. Dette hedres med et internasjonalt symposium om LSD i Basel, Sveits, 13.-15. januar 2006. <<http://www.lsd.info/>>www.lsd.info.

“Eksperter vil gi en dybdegjennomgang av alle aspekter av det unike fenomenet LSD, informere og diskutere historie, erfaringer, implikasjoner, samt vurdere risiko og fordeler av dette mest potente av alle psykoaktive substanser. LSD – en utfordring i fortid, nåtid og for fremtiden.”

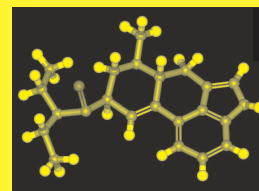
“Siden 19. april 1943, dagen den sveitsiske kjemikeren og forskningssjefen for Sandoz dr. Albert Hofmann oppdaget den psykoaktive substansen LSD, har millioner av mennesker verden over erfart en høyere virkelighet med dype psykologiske innsikter og spirituell fornyelse; de har gitt oss nyskapende sosiale forandringer, musikk, kunst og moteliv; de har blitt leget for avhengigheter og depresjoner; og de har erfart opplyst innsikt i menneskelig bevissthet.”

“Symposium” betyr 1) drikkelag med åndfull diskusjon (gresk), eller 2) fagfelle-møte. Velg selv. Symposiet varer tre dager til ende: Fredag 13.01.06 “Fra gudenes planter til LSD”. Lørdag 14.01.06 “Det ekstatiske eventyr”. Søndag 15.01.06 “Nye dimensjoner av bevissthet”. Foredragsholderlisten kunne brukes som et “hvem-er-hvem” av psykedeliske tenkere gjennom 50 år. I tillegg til Hofmann selv holder 70 personer foredrag. Se listen selv på <http://lsd.info/symposium/program-en/speakers>

Gateavisa kribler i spenning og glede foran denne begivenheten. Anledningen benyttes til å gratulere vår kjære LSD-oppfinner dr. Albert Hofmann, Sveits, med hundreårsdagen. Gateavisa lover å komme tilbake (fra der vi er når vi ikke taler til deg fra spaltene) med et fyldig referat fra “bursdasfeiringen”. Le, Syng & Dans.

(Du som vil reise dit bes kontakte Gateavisa for evt. samarbeid om reise.)

Ole Ullern

The Door of Perception

Gateavisa
Hjelmgate 3
0355 OSLO
Tlf.: 22691284

gateavisa@gateavisa.no
www.gateavisa.no

Redaksjonsmøte torsdager 18:00
Åpent for alle, VELKOMMEN!

Opplag: 5000
Trykk: Valdres Trykk

Redax dette nummer:
Bjarne Benjaminsen, Axel Eng, Pål Flakk, Harald Medbøe, Atle Waage

Lay-out: Harald Kroken, Elise Martens og redax.
Takk til Sarah Elisabeth Almqvist samt alle bidragsytere og gateselgere

Innsendte bidrag mottas med takk - bortsett fra dikt, som spises med rikelig saus på Julebordet

Omslag og midtsider: Torkill Haugland

Copyright er for pappagutter.
Gateavisa er Ville Vesten, men utlover dusør på hodet til den som ikke oppgir kilde.

Skolen som bevarer lærelysten

August 2005 satte Nyskolen i gang for andre år på rad i et idyllisk og isolert hus like ved Carl Berners plass. Her møter barna en klasseløs og elevinitiert pedagogikk. Frivillig undervisning kombinert med et nært skoledemokrati overflødiggjør rigide kontrolltiltak, og frigjør tid til å nå offentlige krav - men på barnas egne premisser heller enn gjennom ytre press. Dermed faller ingen utenfor, og lærelysten bevares.

Sigøynerdans i klasserommet

Foto: Harald Medbøe

Undertegnede og fotograf Harald Medbøe svinger inn på en gresskledd eiendom i ly for det støyende gatekrysset. Midt på tomte står en campingvogn plassert med største selvfølgelighet. Rumenske Tudor og Andrea bor her mens de underviser barna i sin egen - sigøynernes - kulturhistorie.

Vi manøvrerer oss rundt i bygget gjennom åpne, men folketomme ganger. Den litt tette lufta, kombinert med tegninger klistret organisk opp på veggene sammen med yttertøy fra knagger, minner om at vi er på en barneskole. Til slutt finner vi alle barna samlet i et stort rom med veranda - sammen med foreldre, ansatte og ikke minst Tudor og Andrea som anførere.

Den siste uka har en elevgruppe, sammen med Tudor og Andrea, forberedt et skuespill for resten av skolen. Skuespillet tar for seg handel og giftermål blant sigøynerne - og får på glitrende vis fram folkegruppens tradisjoner og infrastruktur. Det hele ender i en forrykende "bryllupsfest", hvor alle barna spretter ned fra benkene på eget initiativ og tar del i dansen i fargerike kostymer. Når en av lærerne litt senere skal takke Tudor og Andrea for innsatsen med blomster, overstrømmes hun av masende elever som ønsker å ta seg av overrekkelsen. Den tradisjonelle blygselen man vanligvis finner hos barn i slike sammenhenger, er helt fraværende.

Elevinitiert læring

Nyskolen i Oslo baserer seg på elevinitiert læring - heller enn at barna mottar pensum og arbeidsoppgaver passivt fra en autoritativ voksen. Målet er å bevare lærelysten deres.

- Vi merker at mange av barna synes det er uvant i begynnelsen å skulle lære for sin egen skyld, forklarer Sunniva Sandanger, lærer og en av initiativtakerne bak Nyskolen.
- De er kanskje bare vant til å lære for lærerens skyld, fordi det er det de blir fortalt at de skal gjøre.

Rent praktisk sikres lærelysten ved å organisere elevene i faste søkengrupper

med inntil tolv barn fra ulike årskull - men uten aldersbaserte klasser. Alle kan velge å arbeide på et nivå der de har mulighet for å lykkes, og få brukt evner og interesser maksimalt. Slik unngår man kjedsomhet og nederlagsidentitet, men når offentlig uttalte mål som "ansvar for egen læring" og "tilpasset opplæring".

Hver søkengruppe er tilknyttet en kontaktlærer, og har hver morgen et møte med denne for å sette opp dagsplaner og få hjelp. Både kontaktlæreren og de andre ansatte er pliktige å hjelpe barna med å gradvis utvikle større lyst og evne til å administrere egen skoletid, disponere mellom interesser og faglige behov og utvikle seg mot de mål de setter seg.

På morgensamlingene fører eleven en dagbok hvor dagsplanen skrives ned. Ifølge skolens infohefte, kan kontaktlæreren her komme med ideer til faglige kilder, arbeidsmetoder, forslag til lærere som kan hjelpe, nye emner osv. Samtidig får læreren kjennskap til hva alle i søkengruppa arbeider med. Ved slutten av skoledagen samles søkengruppen sammen med læreren igjen og evaluerer egne dagsplaner og skoledagen generelt. Tiden mellom tilbringes i de undervisningsgrupper som elevene har ønsket om og behov for å tilhøre. Variasjonen sikres ved at elevene tar pauser etter behov og ordner praktiske fellesoppgaver på omgang.

Demokrati og fellesskap

Nyskolen har daglige skolemøter i "ringen" - som ligger i et klasserom i andre etasje. Her har alle barn og voksne tale- og stemmerett, og alle deltakere i skolen kan kalle inn til møte ved behov. Aktuelle temaer kan være konflikter, innkjøp, avtaler om undervisningsgrupper, utflekter eller annet. Slik styrkes følelsen av medbestemmelse og ansvar for egen skolehverdag.

Det kule, forteller en forelder som har jobbet litt på skolen som frivillig, er å se engasjementet til elevene. De kan ofte

stemme flere ganger over samme ting, og gjerne gjøre om på vedtak uka etter at de ble fattet fordi de ikke syntes det fungerte noe bra.

- Mange barn blir overrasket over at ikke regler er et mål i seg selv, sier Sunniva Sandanger.
- Hvis for eksempel bruk av trampolinen går helt problemfritt, trenger man ikke å lage noen regler om det. Hvis ikke må man sette seg ned og snakke sammen.

Nyskolen driver etter Læreplanverket for grunnskolen av 1997, med lokale tilpasninger i forhold til aldersblanding, tilpasset opplæring og tverrfaglighet.

- En av fordelene våre i forhold til det offentlige, er at vi har en så veldig god lærerkompetanse og tett oppfølging av elevene. Dessuten er det forskjell på å lære ting og å ha gått gjennom dem.

Nyskolen sikrer også barnas læring ved at de fører dagbok, legger produkter i reelle og virtuelle mapper og ved at kontaktlærerne lager krysselister i forhold til L97. I tillegg er det utarbeidet opplegg for elever som skal flytte eller bytte til offentlig eller annen skole.

Skolen eies av Stiftelsen Nyskolen i Oslo, som drives av den landsdekkende organisasjonen Forum Ny Skole. Bak det pedagogiske opplegget står velkjente Mosse Jørgensen, som nettopp ga ut boken "Ny skole - For lærerlyst og livsglede" på Kolofon forlag i september. Høsten 2006 starter Nyskolen i Bergen opp.

Det har vært en viss diskusjon om hva som vil skje med friskoleloven og private skoler med den nye regjeringen. Kristin Clemet valgte å sløyfe punktet om at man måtte presentere en alternativ pedagogikk for å bli offentlig godkjent, og Nyskolen fikk, ifølge en artikkel av Mosse Jørgensen, sin godkjenning nettopp fordi den ikke hadde noen pedagogikk.

Samtidig er det jo også tydelig at Nyskolen er nettopp pedagogisk. Ved å møte den enkelte med full åpenhet og respekt,

stimulerer skolen til lærerlyst og fellesskap - og kan dermed i større grad enn det offentlige samlebandet sies å ivareta *enhetsprinsippet* - gjennom en gammel tommelfingerregel: egenverd og likeverd forutsetter hverandre. Forhåpentligvis gjenkjenner de rødgrønne sitt eget

verdigrunnlag heller enn å tviholde på motstridende modeller. Nyskolen inviterer nemlig med hell eleven inn i fellesskapet - heller enn å svekke egenverdet og dermed de sosiale båndene ved å bruke tvang.. Slik skapes et egalitært og derfor sterkere skoledemokrati.

- Det er ikke noe poeng for oss å være private, sier Sunniva Sandanger.
- Mosse Jørgensen har jo kjempet mange år innad i den offentlige skolen. Men vi var en del foreldre og andre som var lei av det offentlige skolesystemet. Det ble kanskje satt av litt tid til elevstyring på onsdager og liknende, men ikke gjort noe grunnleggende nytt.

Selvstendighet

Noen uker etter besøket ringer jeg Nyskolen for å stille et spørsmål. En ung barnestemme svarer bekreftende i andre enden. Jeg begynner å legge ut om ærendet mitt, men blir avbrutt med at alle lærerne er i møte. I bakgrunnen høres lek og støy. Jeg takker for meg, og sier at jeg heller kan ringe senere.

Ville undertegnede i det hele tatt ha giddet å ta kontortelefonen i så ung alder? Eller fått lov?

I L97 er det et uttalt mål å "fremelske den enkeltes særpreg, de forskjeller som gjør hvert individ til et fond for andre - og å formidle de felles kunnskaper og ferdigheter som gjør at vi lett kan fungere med andre og sammen bidra til samfunnets vekst". Jeg kommer ikke på noen bedre norsk organisasjonsmodell enn Nyskolen.

Se også:

www.nyskolen.no

www.nyskole.org

Pål Flakk

En Hausmanisk Dahl i manesjen

Tekst : Jostein Mosnes
Illustrasjon og foto : Elise Martens

2008: Oslo-borgere løper panisk ut i gatene med blikket vendt mot himmelen: En armada av flyvende tallerkener sprenger luftrommet over Grefsenkollen, sannsynligvis klar til å smelte ned både slott og storting.

Verdens undergang? Aldeles ikke. Det er bare karneval-general Dahl som har trykket på en knapp i UFO-restauranten...

En eller annen gang i nær fremtid får man følge godt med i timen, så man ikke blir tatt på sengen av et stunt à la Orson Welles. Anarkisten Henning Dahl er nemlig troendes til dette også, og stikkordet er HAUSMANIA og Circus World Theatre (CWT). Hva det skal bli? Et av de mest spektakulære kulturanlegg som noen gang er prosjektert her i landet. En ny tidsalder for hovedstaden, og Norge på det europeiske kulturkart!

Neida, stormannsgalskapen har ikke rammet Gateavisa, og undertegnende sitter såvisst ikke og skriver dette i flosshatt og snippkjole. Men det er lov å lufte noen svulstige gloser, når Oslo kan få tilbake noe av hva man mistet da Vika ble sanert bit for bit. For nå skal Cirkus Verdenstheater løftes ut av historiebøkene og gjenmaterialiseres på østkantens vestkant, i pakt med dette årtusen. Skjenk portvin og gjør nesen rød! Klovner i alle land, foren eder!

Et kongerike som pumper sitt brød rett opp fra havbunnen, har da fanden råd til sirkus også? Det er aldeles ikke umulig. Norsk Kulturråd har allerede pumpet inn 100.000 kroner i forprosjektet, og en visjonær proprietær som Christian Ringnes kan tenke seg å følge med helt til mål. Man håper selvfølgelig også på Oslo kommune. Og Henning Dahl mener bestemt det er realistisk at trapesene i Hausmania allerede svinger i 2007.

Vi geleides opp trapper, gjennom labyrinter, og ender på toppen av Hausmannskvartalet, med strålende utsikt østover Oslo. I de store, luftige kontorene til Henning Dahl befinner seg allerede en delegasjon fjonge damer, som besiktiger modellen for hvordan det nedslitte kvartalet skal stige opp som en fugl Fønix. Dahl har ambisjonene i orden. Men så er han heller ingen mindre enn den som, mot alle odds, spærket igang Oslo-karnevalene på 1980-tallet. Noen dagers legendarisk kulturell unntakstilstand, og sex & drugs & rock'n roll! I usynlig blekk på programmet. Men byen overlevde da, uten å få svidd sin spikersuppe noe nevneverdig. I realiteten var vi den største sirkusscenen i Skandinavia disse dagene.

Det får være nok mimring, for etterhvert skal vi få karnevalsuge hele året rundt, innenfor fire vegger i Hausmannskvartalet. Og blir det for trangt, slår man ned en vegg mot hage og elv. Det står for øvrig skrevet på arkitekttegningen.

Kun fire i Europa

Dahls visjon er en fast sirkusbygning, som en del av et enestående multikulturelt kompleks, med tradisjoner tilbake til da Kristiania/Oslo var en like avansert underholdningsby som Paris (bordellene inkludert).

Vi lar Dahl selv utdype fremtiden:

-Det blir en sirkushall og flerbrukshall på 800 kvadratmeter. Hele anlegget blir 2383 kvadratmeter. Sitteplasser? - De vil ikke være stasjonære, men variere etter behov. Dette blir et optimalt bygg for scenekunst, og vi må bokstavelig talt ta høyde for sirkusaktiviteter, dvs det blir 15 meters takhøyde, noe som tilfredsstiller de internasjonale kravene for trapesartister og lignende. Det skal også være bredde nok til at vi kan ha en manesje. Ikke noe vil være stasjonært, men anlegget vil kunne romme et sirkus og gjestespill av ubegrensede variasjoner. Vi kan kalle den en ideell flerbrukshall. Circus Word Theatre blir en del av den nye sirkusbevegelsen.

Et internasjonalt kulturelt nettverk hvor man utveksler artister på toppnivå, kjører en rekke performancevarianter og hvor publikum er fantasisprengende interaktivt. Vi snakker såvisst ikke om et lommestirkus som fremviser esler med øredobber, damer med helskjegg, og ruinerer barna med overpriset sukkerspinn.

Når dette skrives ut er Henning Dahl i Frankrike, som observatør ved en stor sirkusfestival.

Ny-sirkusbevegelsen er aktiv i flere land. Hausmania henter blant annet inspirasjon fra Cirkus Cirkørs akademi og studio i Botkyrka utenfor Stockholm, Center for utæmnet kreativitet, samt Sirkusskole i København, Der Haus Der Kulturen der Welt, Berlin, Centre National des Arts du Cirque, Paris, Ecole Nationale de Cirque de Chatellerault, Cirque-Theatre d'Elbeuf (Frankrike) og The circus space, London. Og det finnes bare fire faste sirkusanlegg i hele Europa. Kommer Norge med i dette eksklusive selskapet med et femte anlegg, får landet en ny epoke for kulturutfoldelse, samt en veritabel kulturattraksjon. Det siste kan jo trenges, ettersom byens kulturbyråkrater har klart å slumse bort to av verdens mest berømte malerier.

Tradisjon og breddekultur

De er vel døde alle sammen nå, de som kunne gitt oss førstehandsbeskrivelse av Oslos sammenhengende forlysteleskvartal, fra Klingenberg kino og til Aker Brygge. Her lå blant annet Cirkus Verdenstheater, hvor man på slutten av 1800-tallet, som det første sted i Nord-Europa, viste levende bilder. Kristiania var nummer to med filmfremvisning, etter Paris! Rundt hjørnet grunnla Bokken Lasson sitt Chat Noir, et etablissement som kun hadde sin make i Paris. Byen hadde også varietescenen Røde Mølle, også en inspirasjon fra Paris.

HAUSMANIA og Circus World Theatre (CWT)

De nedre kvartalene mot havnen var for øvrig så beryktet for skumle skjenkesteder og prostitusjon, at de på folkemunne ble kalt røverstatene Tunis og Algerie. Nå er det ikke akkurat nostalgisk fyll og hor Dahl prioriterer å gjenskape, men snarere bringe Oslo tilbake til europatoppen for underholdning. Der befant vår hovedstad seg da den knapt var større enn et betent Drammen. Og i Vika gjaldt breddekulturen; Ikke minst for alle dem som ikke kunne bekoste seg et plysjesete i Nationaltheatret, men som i tillegg til folkelig revy heller valgte å flutte seg med pølse, surkål, øl og dram.

I disse dager bygges det hardt i Bjørvika: En fler-milliard opera, men uten noen profilert flerbruk. Dahl ønsker ikke å sette to kulturanlegg opp mot hverandre, snarere tvert imot. -Cirkus World Theatre vil både kunne fungere som inspirator og alternativ til institusjonsscenene. Et slags Off Broadway, om man vil, sier han, og mer enn antyder hvor grensesprengende det kan bli i Hausmannskvartalet.

UFO med alle rettigheter

-Jeg kan jo bare nevne at toppen av sirkushallen skal kronas med en UFO-formet restaurant. Langs farkostens vinduer skal vi operere en high-tec laser som vil kunne skyte forestillinger utover Grefsenkollen og himmellegemet, såkalt skywriting. I tillegg har vi skyvedører på sirkushallen slik at man kan gå i forlengelse av japanske hager(!) og et amfi nedover mot Akerselven.

Elven i seg selv blir en integrert del av anlegget, og en scene. En annen integrert del er kran som vil kunne løfte forestillinger over elven, slik man blant annet har gjort det ved Porsgrunn Internasjonale Teaterfestival. Her heiste man forestillinger 60 meter over bakken. Vi planlegger med andre ord et vanvittig samspill: Sirkushall, uteamfi, kran, elv og UFO. Sammen med resten av Hausmania og det spesielle grøntområdet, blir dette en unik arena og en arena for hele landet det ikke finnes maken til. Plutokrater ønsker som kjent mye for hver investert krone. Noen av dem burde vel absolutt legge kjøreruten innom Hausmannskvartalet...

En ufo har landa

Det var i 2005 -
gjennom vinduet
så jeg den
Og i stillheten
På Hausmania
Kom en UFO
(O.S.L.O. (Oh, so slow))

En UFO kom ut
Og med allthet
I en bananrakett
Sa han til oss på Ny-torsk
Ja, på Ny-norsk sa han til oss

Hei dritke stygge katta på Hausmania
Eg vil at du skal vakne
Eg vil at dykk skal veta noko, så dykk dykk

Det er noko kjeltringa som har stole livet deira
Det er fra USA-Det er fra kommuna
Det er det som er det som er det
Det vil skje igjen med Hausmania
Begrip dykk det?

Henning Dahl

Den Afrikanske Gryta

Klokken nærmer seg to en Oslo natt, jeg digger jazzen på Hr. Nilsen. Må ut for å ta meg en røyk, det er da jeg møtte henne, Lilian fra Nigeria. Jeg spør om hun ville ha et trekk.

- Nei, jeg røyker ikke, sier hun på engelsk.

Vi kommer i prat. Hun er kledd i tykk kåpe og har dekket det krusete afrikanske håret. Jeg forstår etter hvert at hun er en av de prostituerte fra Afrika som oversvømmer byens hovedgate i dette jubileumsåret. Hun spør om jeg har lyst på en tur.

- Nei, jeg har mer lyst til å snakke med deg og høre din historie.

- Du kan få nummeret mitt sier hun.

Jeg begynner å taste inn navnet hennes, litt klumsete og langsomt. Hun napper telefonen fra meg og skriver inn navn og nummer på et blunk.

Dagen etter ringer jeg henne, hun er visst fremdeles hypp på å snakke med meg og vi avtaler at hun skal komme hjem til meg. Jeg møter henne ved trikkeholdeplassen. Nå har hun ingenting på hodet, det korte krusete håret, den gylden brune fargen, de store mørke øynene og det kritthvite smilet bringer meg et øyeblikk ut på de afrikanske stepper. Hun virker ikke kuet eller desperat. Vi drar hjem til meg hvor jeg serverer kaffe.

- Hvordan kom du deg til Norge?

- Det var folk i Nigeria som ordnet med reisen og rommet jeg bruker i Oslo. Jeg skylder dem 20 000 Euro.

Hun verken røyker eller drikker, er fem barns mor og ser ut som hun er i begynnelsen av tjuårene. Det er selvfølgelig fattigdom som har drevet henne hit. Mens hun var hos meg fikk hun telefon fra sin mor som venter på skolepenger for barna.

- Etter at vi skiltes sist tok jeg med en kunde hjem, en nordmann. Han ble hos meg noen timer og klarte å stjele 15 000 kroner som jeg hadde liggende under madrassen, men jeg ser vel aldri de pengene igjen.

Nå ser jeg hvor ensom hun er. Etter tyv-eriet har hun ikke orket å trekke på gaten, men det må hun. De hun skylder penger er ikke nådige, hun har ingen vei tilbake. Jeg forbanner meg selv for at jeg ikke ble med henne hjem den natten, da hadde hun kunnet sende pengene.

- Jeg er helt ny i byen og det er så mange jenter som selger seg her, det er stor konkurranse.

- Har du hatt noe problemer med politiet?

-Nei, det er lov til å selge sex her. Jeg anmeldte tyveriet også, det var ikke noe problem.

- Hva tar du for en tur?

- 500 hundre for å suge, 1000 kroner for alt.

Hun må altså nedlegge rundt 200 kåte og desperate nordmenn bare for å betale for reisen, etter det begynner hun å tjene selv.

- La oss si at du klarer å legge deg opp 20 000 euro, hva kan du gjøre med de pengene?

- Jeg vi starte en business, jeg vet ikke hva, men dette kan bli begynnelsen på et nytt liv for familien og meg.

Nå sitter hun robba foran meg, alt hun hadde tjent på den første uken i kongerike Norge er søkk borte og virkeligheten gleser mot henne. Hun spør om jeg vil suges, igjen sier jeg at det er historien hennes jeg vil ha. Jeg tilbyr henne 200 kroner for at hun har kommet hele veien til meg og bruker tid. Hun takker.

- Er du god til å lage mat? skikkelig afrikansk mat?

- Selvfølgelig sier hun.

Vi avtaler å møtes noen dager etter hos henne over en afrikansk gryte.

Hun ringer meg dagen etter og spør hvor jeg er. Selv er hun på Gunerius for å kjøpe ingredienser til den afrikanske gryta, men hun trengte penger.

Jeg sykler ned og treffer henne.

- Hvor mye trenger du?

- 500 kroner sier hun.

- Det blir veldig mye mat, sier jeg.

- Jeg kan gi deg 300 kroner, det får holde.

Jeg er ikke rik og jeg spiser lite.

Hun tar imot pengene og sier hun skal ringe meg dagen etter. Jeg begynner å glede meg til den afrikanske gryta og høre hennes historie over et eksotisk måltid.

Hun ringer igjen dagen etter, atter en gang fra Gunerius, hun ber meg om å komme.

Igjen er jeg på sykkel, hun venter ved hovedinngangen.

- Kan jeg låne telefonen din, jeg må ringe til Nigeria.

- Det har jeg ikke kreditt til, sier jeg.

- Jeg må ha 200 kroner til mat, de 300 du ga meg i går var for lite.

Litt motvillig gir jeg henne min nest siste 200 lapp.

Hun tar den kjapt og sier hun må kjøpe et telefonkort. Hun har penger hjemme, men hun må ringe til Nigeria med det samme. Hun løper til en kiosk og kjøper telefonkort og ringer sin mor i Nigeria. Samtalen går på nigeriansk, ikke mye for meg å bli klok på. Men det er tydeligvis et eller annet problem. Lilian virker frustrert, de snakker sammen i fem minutter.

- Barna må ha skolepenger, sier hun når hun har lagt på. Jeg må sende penger med det samme, kan du låne meg 700 kroner?

Nå begynner dette å gå langt over streken, hun haler spenn ut av meg og hvor blir det av den afrikanske gryta? Ok tenker jeg, hjelp til Afrika! Min dårlige hvite manns samvittighet gir etter. Vi drar til en minibank og tar ut 800 spenn, jeg gir henne syv hundre hellige og kritthvite norske kroner. Så kjører vi rett til Fortex hvor pengene kan overføres til Nigeria på noen minutter. Vi står i kø blant en andre afrikanske prostituerte, Lilian nikker til noen

av dem, men intet blir sagt. Vi går ut.

- Hvor mange er det som er avhengige av at du lykkes her i Norge?

- Det er sikkert tyve stykker sier hun og begynner å ramse opp: de fem barna, mamma, pappa, onkler, tanter, fettere og kusiner. Også mafiaen da, tenker jeg, som Lilian skylder nærmere 200 000 spenn for reisen og slavetrippen hit til Oslo. Stakkars Lilian, bøffa både i Afrika og i Oslo, life sucks Lilian.

Hun lover å servere meg den afrikanske gryta om noen dager, vi skilles.

Midt på natten et par døgn senere ringer telefonen, det er Lilian:

- Hva er det med denne byen, det er jo bare homoseksuelle menn i gatene, det

- Da vil jeg ikke.

Jeg har allerede investert 1200 kr i den afrikanske gryta og hun skylder meg en tjeneste, men jeg orker ikke å mase. Lilian ser sliten og usikker ut. Nå er det ikke afrikanske stepper som er bak henne, men slummen i en eller annen storby i Nigeria. Fattigdom, håpløshet og knuste drømmer.

- Jeg har trøbbel med å betale leien der jeg bor og jobber. Kan jeg bo her? Du er den eneste som ikke har spurt meg om sex. Spørsmålet kommer som et sjokk. Lilian er virkelig ute og kjører, men jeg spør ikke om hva som har skjedd. Antakeligvis er grunnen den store konkurransen mellom de afrikanske jentene og for lite jobber. Hun er blakk og langt, langt borte hjem-mefra. Der venter hele familien og barna lurar på hvor mamma er.

Hun må gå tomhendt. Etter dette får jeg bare telefonsvarer når jeg ringer henne. Jeg prøver mange ganger i løpet av de kommende ukene, men alltid det samme, telefonsvarer. Jeg gjør et siste forsøk og kjører ned i horestrøket for å se etter henne. Det regner lett denne tidlige sommernatten. På flere hjørner står det små grupper av afrikanske. De småprater, tit-ter etter kunder, ikke desperate, kanskje heller resignerte. Ikke mange kunder ute, tydeligvis et mettet kjøttmarked.

Jeg ser ikke Lilian, men mange som ligner henne. Jeg kjører langsomt og tenker på illustrasjonen til denne mislykkede artikkel. Et bilde av en som kan ligne på Lilian. Jeg får øye på en ung afrikansk kvinne som står for seg selv. Jeg kjører sakte forbi henne, vi får øynekontakt, jeg stopper og ser i speilet at hun kommer mot bilen. Hun smiler mot meg idet hun nærmer seg, jeg åpner, hun setter seg inn og sier:

- I am hungry, please give me food! Atter et desperat medmenneske fra Afrika.

- I am a poor artist, I have no money!

- No, you are WHITE! You are RICH!

Umulig å forklare henne, hun må ha hørt at her flyter det med melk og honning og at gatene er belagt med gull, foret opp på en drøm som er blitt til et mareritt. Hun ser på meg med bedende øyne. Jeg har to femtilapper i lommeboken, det er alt.

- I am hungry, I did not eat today!

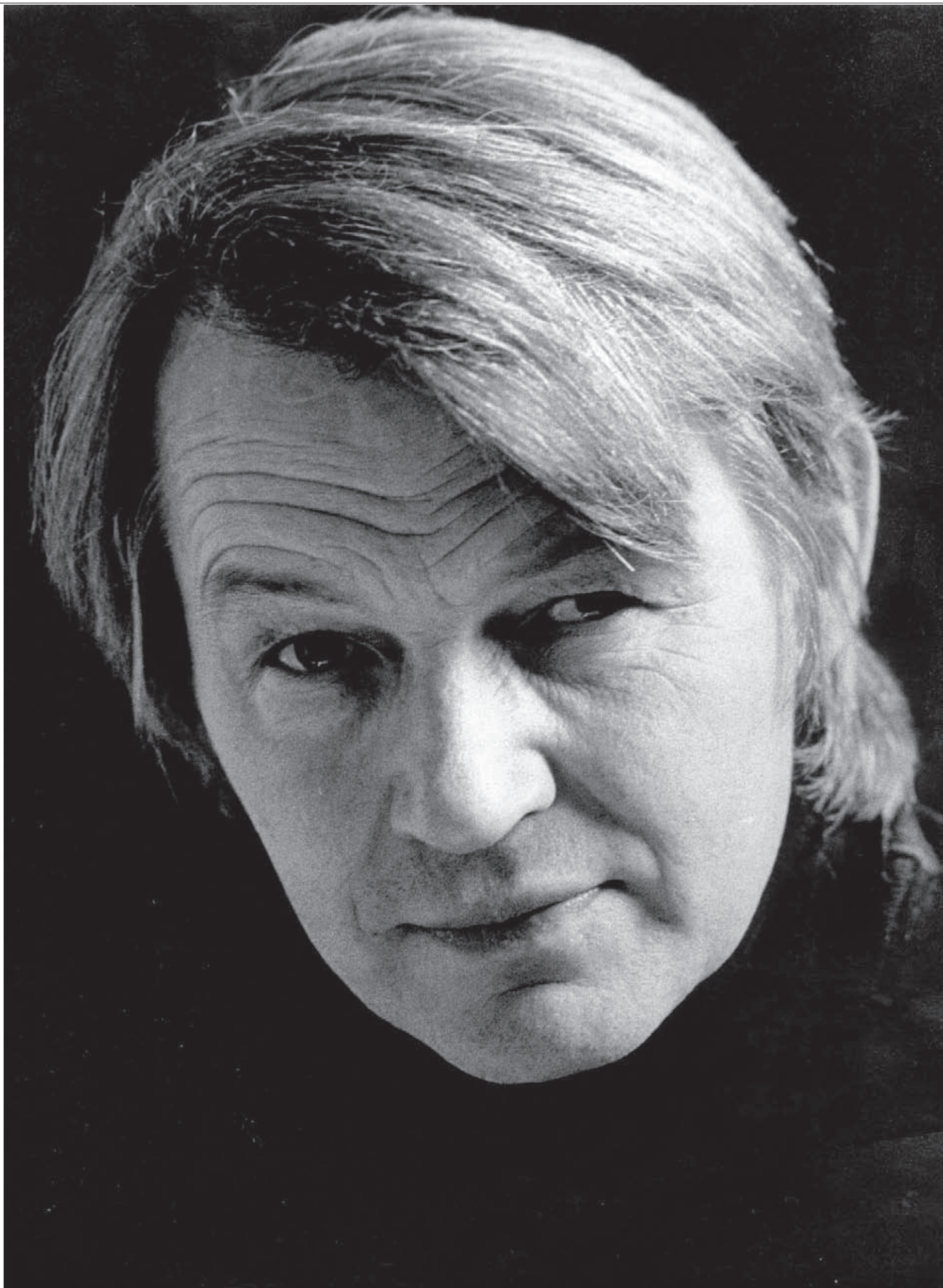
Jeg gir etter og støtter Afrika atter en gang. Gir henne den ene krøllete femtilappen. Hun ser uforstående på meg.

- That's all I have.

Hun åpner døren kjapt og bykster ut av bilen uten så mye som et lite nikk. Jeg ser bare ryggen hennes for hun runder hjørnet og forsvinner inn i horelabyrinten. Ribba til skinn, men med en litt vridd historie i tankene kjører jeg ut av syndens gater i Oslo.

Harald Medbøe

*Aksel Jensen
(1932 - 2003)*

Foto: Harald Medbøe

"DOKTOR UDI DEN SORTE & HVITTE MAGIK"

Glimt fra Aksel Jensens verden.

"Historie er den store story'n om alle de småstoriene som er vikla inn i hverandre som Gudemønstreet på Forhenget til Det Aller Helligste og skjorta til Vela Azula Lakshmani Kuslutonde og som jeg vil kalle Megastory'n om alle liv som vi har levd før vi svosja inn på banen, for å bruke zläesjhåkkilingo'n på "Innsyn og Utblikk" på GlobSat. På Dumpen drunter livet sin vante gang. Noen sjekker ut. Andre sjekker inn. Og når sola skli ned og mørtten kommer og Gigapow tenner lysa og alt lissom synker i et drømmemøl, ulmer gluggene her med et søvnig guldskjær. Og da kan det jo være kult å vite at bak hver glugge i en høyblokk i Oblidor S3 finner du story'n om en Epp, en Lem, ei Klo og mange, mange flere. Ja, i "endeløse rekker", som Ma pleide si når hun prata om alle liv vi har kava vårs gjennom og som vi må leve om og om igjen – helt til vi kommer til Stillhetsporten i Lysmuren rundt Alobash sitt Paradis der alt er bare heaven for ever & ever... Men alle er den samme story'n om veien som fører til Dumpen og Folkekrematoriet på Holbreins Plass. Ovnen, som vi sier. Resten? Resten, Partner, står skrivd i stjernene."

Fra "Lul"

Axel Jensen – eventyrer, villstyring, rabulistisk individualist; en galskapens ridder på sin flyvende penn. Stilsikker satiriker, undrende mystisist; forvirret ung mann på reise innover i sjelens grumsete landskap og gammel trollmann som dikter magiske formler mot all toskskap og feighet. *"Norges beat-generasjon i egen person"*, autodidakten som skulket skolen for å sette seg på biblioteket og lese Kant, livsfilosof, opprører, gærning, fantasien fabelaktige fremtoning, den visjonære skaper-og-ødelegger som med et par pennestrek kan legge sivilisasjonen øde, denne nakne forfatter som alltid søker...søker...søker.

Hva er dette for en?

Jeg kjenner ham bare gjennom bøkene han har skrevet. Men for noen bøker! Jeg har sittet bøyde over **Ikaros**, lengtende ut, bort, bak, videre; å ville fange det vidunderlige som en stjerne på vandring. "Og med hodet i ilden og røttene i dypet, flyktet jeg videre gjennom ørkenen. Fra drøm til drøm. Liksom Orfeus nede i underverdenen ville også jeg bare det umulige. Bare det vidunderlige! / Jeg ville skape oaser." Jeg har skratledd av **Epp** og **Lul**, og måpt gjenkjennende over de drepene karakteristikkene herr Jensen her fremlegger over den moderne tivarelse. Jeg har fulgt med på den hjerneoppløsende trippen til **Dr. Fantastisk**, gripende, nerveskakende, vanvittig spennende, (og aldri kommet ned på landjorda igjen!).

Axel Jensens univers er en strøm av underfundigheter, ektefølt liv, bevissthetsekspløsjoner, krokodiller, kometer og tankesprang. Bak alle ironiske betraktninger og intellektuelle overveielser, skinner en gudeglødende patos. Mystisk magi og sterk livslyst skummer ut fra papiret og skyller meg overende. Jeg gurgler beruset og kaver omkring på gulvet mellom ord og farger. Hvilken vidunderkur mot all stivhet og snusfornuft! Var det virkelig bare en bok? Åpnet det seg ikke en dør til en annen, livsbejaende og fargesprakende dimensjon?

Dr. Fantastisk serverer: "Har dere noen gang grepet doktor F i å fare med tomt skryt? TV-elegant serverer jeg dagens hummersalat over **den skamferte melkeveie**!!! Denne gangen overgår vi oss selv! Denne gangen blir det **sterkt**! Og blir det **for** sterkt, så fortsett **på eget ansvar** med mørke briller i fryseboksen!!! **Ha! Ha! Ha! FØLG MED! HENG PÅ!!**"

Pølsesvennen rir pennen.

Forfatteren Axel Jensen levde selv et spennende liv. Oppdratt som arving til hermetikkfabrikken Axel Jensen Kjøtt og Fedevare Industri (oppkalt etter Axels bestefar, Axel Jensen den eldre, Den Gamle, kapitalist og pengepuger, Nasjonens stolthet), var det nærmest som en revolusjonær handling innad i familien å skulle bestemme seg for å ri pennen. Å skape det vidunderlige, bli forfatter, legge ut på søken etter livets mysterier. Uten å helt vite hva det dreier seg om (for hva ville vel da mysteriet vært for noe?). Enhver pølsemakerlærling i landet ville priset seg lykkelig for å være i hans sko. Likevel takker den unge Axel nei til familiearven...

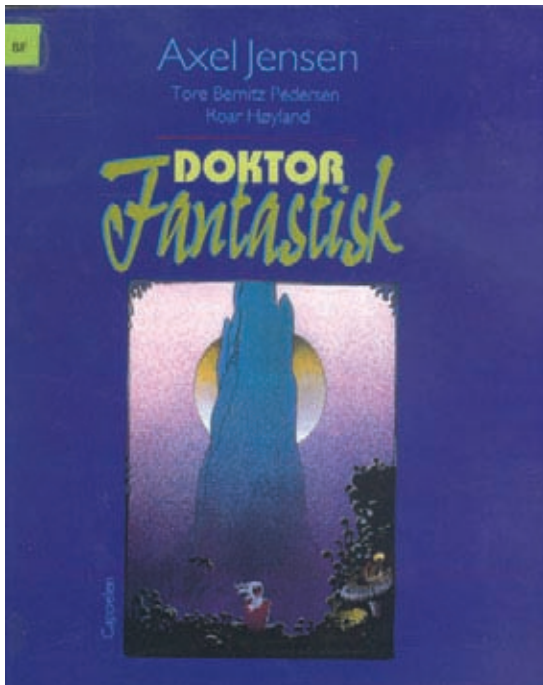
Junior: "Ikke spør hvem jeg er eller hvor jeg går. Jeg er bare et skjelett som andre har polert. Det skyldes kanskje at jeg drakk vann fra kilden uten beskyttelse av noen laserdress."

Den unge spradebassen forsøker å finne seg selv i Sahara, reiser blant tuareger, eneboere, slanger og geiter. Søker i stjernene og i ørkenstøvet etter en mektigere mening. Livet. Så mye mer. Ikke bare en materiell tilstand. Ikke bare boligblokker og regnskapsrubrikker, fabrikkhaller og tankepoliti. "Fuglen er levende! Fuglen har vinger! Fuglen kan fly!" Han skriver på et ambisiøst verk om mystiske erfaringer, pyramider og krokodiller (Debutboka **Dyretemmerens kors**, utgitt på eget forlag i 1955). Skildrer i **Ikaros** (1957), hans genuine gjennombruddsroman, opplevelsene under Saharas brennende og intenst gjennomtrengende sol. "Fantasien svarer som en stemmegaffel på den mørke forlokkende klangen i et

navn. Man reiser mot det ukjente, og samtidig er det som en reise innover i seg selv."

Kunstnere, slyngler og utbrytere.

I Tamanrasset treffer Axel "drømmepappaen", den ånde-maniske John Star Cook², som har skallen full av energifelt, tarot, vannbærere og UFO-er. Sammen legger de ut på noen, elleville reiser, beskrevet både i **Trollmannen fra Alefjær** (Axel Jensen om Axel Jensen, ved Jan Chr. Mollestad, 1993) og i **Livet sett fra Nimbus** (selvbiografi, i samarbeid med Petter Mejlænder, 2002). En følelsesmessig turbulent tid i Oslo inspirerer den halvbiografiske romanen **Line** (1959), ubehagelig tragisk bak en overflate av lykke og sommervær. Og et opphold på den greske øya Hydra resulterer i opplevelsene som ligger bak boka **Joacim** (1961).

Dr. Fantastisk (1972).

Ufullført tegneserie av Axel Jensen, Roar Bernitz Pedersen og Roar Høyland. Gikk opprinnelig som avisstripe i Dagbladet, men ble for sterk kikk for samfunnets støtte og stoppet. Utgitt som tegneseriealbum av Cappelen i 1995.

På Hydra møtte Axel Jensen blant annet poeten/profeten Leonard Cohen, damenes mann med den dype stemmen og de dype ordene (før han fikk superstjernestatus). I **Joacim** skildres Leonard som Lorenzo³, en slags følelsenes mentor for romanens mer usikre jeg-person, innhyllt i en eim av hasjrøyk og selverkjennelse. Det hører med til saga at herr Cohen kapret herr Jensens første kone, den fagre Marianne (Cohen tar i sin tur farvel med damen i sin kjente sang *So long, Mariann*). (Og: Meget senere ble Axel sammen med den kvinnen Leonard hadde kommet til Hydra med, men det er en annen historie. Her skal vi ikke hefte oss med romanser).

En flakkende tilværelse blant kunstnere, slyngler og utbrytere følger. Poesifestival i Oslo, reiser til India, Hjelmsgate 3. (Her var Axel Jensen involvert for Gateavisas tid, blant annet med utgivelsen av tidsskriftet **Vibra**. Denne lefsa kom ut i 1968/69. Store deler av første nummer ble inndratt av norske myndigheter. Kanskje kan blekka oppdrives og utgis på nytt?...)

Bevissthetens blomst

Etter en depresjon i London oppsøker Jensen David Cooper, en kollega av den alternative psykologen R. D. Laing. Av Cooper blir Axel introdusert for LSD. "...for jeg visste ordet av det, befant jeg meg i en by hvor himmelen var sterkt rødfarget, og det var noen kjerringer som stod på en balkong og kastet søppelbøtter ned i hodet på folk – og det var branner" "...når jeg reiste meg, syntes jeg at jeg var minst ti meter høy..." (Fra **Livet sett fra Nimbus**). Sinnet åpnet seg mot vidunderlige sfærer. Hvilken opplevelse for en mann hvis livsmål var å trengte inn i det udefinerte, å skape det vidunderlige, å leve et symbolsk liv. Axel Jensens erfaringer på syre, og hans begeistring for stoffet, må ses i sammenheng med hans gjennomgripende "vilje til ånd".

Gjennom hele sitt forfatterskap har Axel Jensen peilet inn på alt det som gjør livet til mer enn noe rent materielt og faktisk: Fantasien, den fantastiske friheten, åndelig vekst og inspirasjon, undring, kjærlighet, mystisisme, drømmer, bevissthetens blomst. Når en slik romantisk spiritualist tripper, er det for å lære, for å se, for å utvide bevissthetens virkefelt, for å lodde sjelens dyp. Og det er ekte saker; ikke en flukt fra virkeligheten, men en reise inn i den dypere sannhet. Erfaringene han gjør seg med dette stoffet, inngår i en lang rekke bevissthetserfaringer han har søkt med gjennom et levd liv. Tanker & grublerier, reiser, mennesker, skriblerier, ørkensol, religiøse forestillinger. Alt dette disponerte Axel Jensen til å kunne fortolke og ta innover seg den vanvittige, etsende opplevelsen som LSD påfører sinnet. Under depresjonen sin tok han LSD bare under vennlig veiledning. Senere brukte han stoffet som et virkemiddel i sin åndelige søken. Det er en markant forskjell på dette og dophuet som fanger seg selv i en hallusinogen verden, uten å være i stand til å trengte gjennom og sette den psykedeliske opplevelsen i kontekst med sin indre og ytre virkelighet.

En stund befant Axel seg i R. D. Laings kollektiv i Kingsley Hall i Londons East End, hvor schizofrene og leger (puss Axel og kanskje et par andre) levde sammen som likeverdige venner. Axel beskriver i **Livet sett fra Nimbus**: "I hele sin nakne enkelhet bestod eksperimentet i at ingen med noen som helst hjemmel i vitenskapen kunne si hva schizofreni var, for det var en prosess alle prøvde å stoppe før den var kommet til full utfoldelse, og derfor var det et fenomen som ingen noensinne hadde kunnet utforske helt objektivt. Ideen var derfor å samle en del mennesker som var stigmatisert med denne diagnosen, og så droppe alt som het behandling for å observere hva som ville skje. Dette ble altså gjort på Kingsley Hall, og det var i den sammenheng jeg første gang snakket med Ronald David Laing, som var ideologen bak det hele." "De gale var nærmest de eneste jeg klarte å forholde meg til. De såkalte normale menneskene rundt meg virket kjedelige, firkantede og langt på vei sinnssyke i forhold til mange av de gale, for de var alltid originale og sa alltid noe uventet og overraskende, og var alltid ukonvensjonelle og forfriskende, til tross for hvor irriterende de kunne være når det kom til oppvasken." "Under middagen kunne det finne sted en samtale mellom David Bell og mannen fra Mars, eller de spilte et slags underlig pokerspill med gulrøtter mens stearinen dryppet, og kattene hoppet og spratt omkring. Kingsley Hall var kanskje det mest spennende stedet i hele London på den tiden."

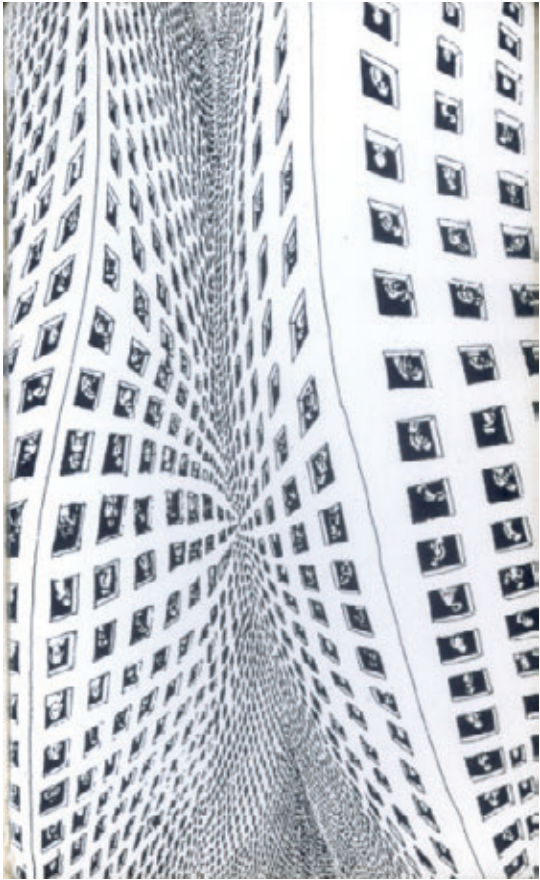
Mysteriet.

Viljen til ånd fikk Axel Jensen til å søke *bak* de etablerte religionene: Hva er det som dypest sett inspirerer religiøsitet, myter og riter, hos menneskene? I innledningen til **Dyretemmerens Kors** siterer han Jacob

Wassermann: ”De *dypeste* røttene til religionen ligger ikke, som videnskapen og sjeleforskningen alltid har antatt, i følelsene sfære; de ligger ikke i virkelighets-flukten, betinget av frykten for en usikker skjebne og for undergangen; ikke i ønsket om full sikkerhet, i lengselen etter makt og ære; nei, de ligger meget dypere, i fjerne, umåtelig langt tilbakeliggende utviklingsfaser, der hvor det ennu ikke kan være tale om noen bevissthet, der hvor de urkrefter som virker for livsprogrammet forbereder menneskenes sjelelige vekst på en helt bestemmende måte, i de første celler, i selve protoplasmaet.” Dette uforklarlige ved å leve...Livet, folkens, livet!

Axel Jensen kunne spore noe av sin egen dragning mot mysteriet i religionene. Som en tvilens, heller enn en troens, mann, svømmer han i mytenes verden for å suge til seg bekreftelser på sin egen livsglød. Særlig indisk filosofi, Hindu Dharma, hadde en tiltrekningskraft på Axel, som han gir uttrykk for i bøkene **Onalila -en liten østvestpoesi** og **Mor India** (begge utgitt i 1974). Fra **Onalila**: ”biene suger nektar / i valmuehagen / Onalilas datter elsker i Durgas seng / Ter na ni na Ö Ter na ni na O”

Ikke rart at hans “heltegalleri” (foruten Shiva & Parvati) består av mystikere som Gurdijeff og Ouspensky, ’patafysiker og bohem Alfred Jarry, psykoanalytiker med teorier om det før-bevisste C. G. Jung, samt sivilisasjonskritiker Harry Martinsson og den åndsaristokratiske individualisten Nietzsche. Et knippe meget egenartede tenkere/forfattere, som Axel Jensen lot seg inspirere av på sitt eget svært egenartede vis. Vi trenger heller ikke undre oss for meget over at herr Jensen endte opp gift med en indisk ambassadørdatter⁴. (Litt av en bragd for en skarve trønder av pølsemakerslekt).

Ill: Pushwagner

Knus egget!

Livet, ånden – og naturen. Den art som overskrider sitt naturlige miljø bukker under...Og vi har forurenset våre egne sinn ved å innbille oss at vi som mennesker står over naturen; at ikke vi også skulle være en del av den. Hvordan er det mulig at vi mennesker kan besudle vår Mor Jord som vi gjør? Er det Dyret i oss? Er det politikken? Er sivilisasjonen syk?

Slike spørsmål opptar Axel Jensen. Et miljøengasjement går sammen med et engasjement for et menneskelig samfunn. Denne evige snusfornuften og feigheten til ikke å være og føle og leve som en del av verden...Kan vi ikke heve oss over dette? Gjør frykten for livet oss til små spissborgerlige ynklinger, fanget i hvert vårt lille private rom? sneversynte, smålige, ute av stand til å bruke friheten?

I **Epp** (1965) blir vår favorittforteller for alvor samfunnskritisk. Med det forstørrende blikket på samfunnsfenomener som science fiction – sjangeren kan tilby, viser han oss pensjonisten Epp. Den selvrettferdige Epp, innkapslet i sin egen kummerlige tilværelse på rom 1411 i blokk 982 i millionbyen Oblidor. Tre bokstaver i navnet; på Oblidor betyr det at han har en helt ålreit, middelmådig status i samfunnet. Når han blir enda eldre, vil han bli Ep, og få tildelt en mindre leilighet...I virkeligheten er han et dypt ulykkelig menneske.

Et høydepunkt i Epps hverdag: ”Egget var perfekt. Akkurat passe kokt. Det var ikke for bløtt og ikke var det for hardt heller, det var akkurat passe kokt, ja perfekt.”

Men Epp er ingen Zen-munk, bare en tro borger i høy-blokksamfunnet. Det ligger en hel verden der ute som

Epp vender døde ører, blinde øyne, og en tom hjerne til. Han ser det han blir servert på TV, og godtar at ømeserne (les: vietnameserne, irakerne) bombes til kjøttstykker. Han koker sitt egg og lever sitt liv uten liv. Og henter ikke mot og kraft til å leve utover å studere tapetet på veggen.

Vi spør: Er dette vår virkelighet? Er dette vårt samfunn? Oblidor = for eksempel Norge anno 1965 eller 2005? Si meg: Er du en Epp, min gode mann, min gode dame? Hvem er du? Hva betyr så livet for deg, kamerat?

Vi erklærer: Ned med snusfornuften! Lev nå! Sag dører og glugger i veggene mellom oss! Ikke finn deg i mettheten, trettheten, slettheten! Knus egget! I egget er fuglen! Fuglen kan fly!

Men enkelt er det ikke, så lenge vi holder hverandre på plass i våre respektive rom, og vi må stå til ansvar for boligblokkadministrasjonen for hvert minste avvik. Skyld deg selv? Skyld på samfunnet? Hvorfor fordele skyld; alt henger sammen. Men en ting er sikkert: Ingenting blir bedre om ikke individet (det er du, det, min herre, min dame) sikter seg høyere opp.

Politisk roman, folkens...Og selve språkføringen i boka tilfører et ekstra meningslag: Epps indre liv trer frem gjennom hans selvtillslørende monolog. Boka blir således et forstyrrende personportrett, i tillegg til å være en dystopi. Dette gir leseren (det vil si meg selv, denne gangen) en sterk opplevelse av å se inn i et individ, samtidig som samfunnet utenfor sakte men sikkert tegnes opp. Individet-i-samfunnet, samfunnet-i-individet. Der dystopier som *1984* og *Vidunderlige, nye verden* er rene samfunnsstudier hvor poenget er å vise et visst samfunns (vårt egets?) ødeleggende virkninger på individet (til dette formål er disse romanene for øvrig uhyre virkningsfulle), går **Epp** grundigere til verks med å skildre et *menneske* i det dystopiske samfunnet. Slik fornemmes en viss *vekselvirkning* mellom individ og samfunn.

Politikk?

Axel Jensen brant aldri for noen politisk ideologi. Tvert imot erklærer han med noen få, elegante linjer ideologiene døde allerede i **Ikaros** (jeg tillater meg her å tolke hovedpersonens tanker som representative for forfatterens egne meninger): ”Anarkiet er bare umodenhet. Sosialisme en svindel. Kommunismen et bedrag. Kapitalismen en utvekst på jordens rompe og som sådan motbydelig. Velferdsstaten en latterlig misforståelse og all religion blasfemisk.”

Dette forhindret ham dog ikke i å ha ideer om samfunnet. Jo lengre ut i forfatterskapet vi kommer, jo mer markant blir samfunnsengasjementet. Den generelle oppfordringen om å nære bevissthetens blomst som gis i **Ikaros**, synes mer og mer å måtte innbefatte en sosial aktivitet i tillegg til meditative/sokratiske/spirituelle/osv. selvinnsikter. Det kan ikke være meningen å legge politikken død. Heller er det vel snakk om å føre en politikk som respekterer de dypere innsiktene omkring frihet og natur, bevissthetsblomster og dharma, fantasi og kjærlighet, galskapens vidunder og sjelens tørst, som bare et fritt individ, uten forhåndsinnstilte ideologiske koblinger, kan åpne kropp og sinn for. En *tolerant* politikk, rett og slett.

Således kan herr Axel Jensen uten problemer interessere seg for konkrete samfunns spørsmål.

I **Livet sett fra Nimbus** erklærer han seg for en slags sosialdemokrat hva angår økonomisk politikk, og gir således innrømmelser overfor velferdsstaten, som han jo fra et åndens synspunkt har kastet bløtkaker mot gjennom hele sitt forfatterskap. I tidvise glimt, som for eksempel i undertittelen på billedboka **Tago, en svart-grønn co-produksjon**, synes Axel å vise at han også tillater seg inspirasjon fra den anarkistiske tradisjon⁵. Hans instinkter, slik de gir seg til uttrykk i verkene hans, vitner om den samme legningen som inspirerer anarkistisk tenkning. (Fra **Junior**:”Vi trenger mer og mer politi. Til slutt vil politiet få oss til å le av dem som trodde at verden kunne klare seg uten politi.”).

Men for all del, la oss ikke påtvinge Axel Jensen meninger han ikke hadde. (Det kan fort bli en slags besettelse for *Gateavisas* skribenter å utnevne alle og enhver til anarkister). Axel foretrakk å stille seg utenfor de gitte tankerammene i samfunnsdebatten, og var ikke opptatt av å velge mellom utopier. Først og fremst et individ, derved en borger. Konklusjon: Ta vare på naturen! La individet utfolde seg! Ikke tillat fatwahan mot Salman Rushdie! Omfordel ressursene, men gi faen i å arrestere Jan Greve⁶! (Mange fellestrekk med *Gateavis*a, synes du ikke?)

Og resten står skrivd i stjernene.

Science fiction, skråblikket på vår tid gjennom fremtidslupen, blir forfatteren Axel Jensens våpen mot sivilisasjonens sinnssykdommer. Og gjennom språket, stilen, tonen, kan forfatteren vekke følelser og instinkter i de dypere lag av leserens bevissthet som man kanskje ikke selv helt kan formulere. Dette er et unikt virkefelt som ren rasjonell tenkning ikke har den samme tilgangen til.

Og det var forfatter, språkkunstner, Axel Jensen primært så seg selv som; og ikke som en særlig original tenker. (På dette punkt viste han seg altså beskjeden, slett ikke som den selvhøytidelige prompen han kan bli omtalt som av Jante-lesere som bare har lest bruddstykker av **Ikaros**). Hans evne til å forme ord og setninger til glitrende perler av latter, ensomhet, lengsel, mot, håp, håpløshet og beruselse gjør leseren (det er meg igjen!) i stand til å være med bak sceneteppet til en verden hvor Axel Jensens egen inspirasjon glimter bak hvert tre og oppi hver tønne med gurglende blodpudding. . .

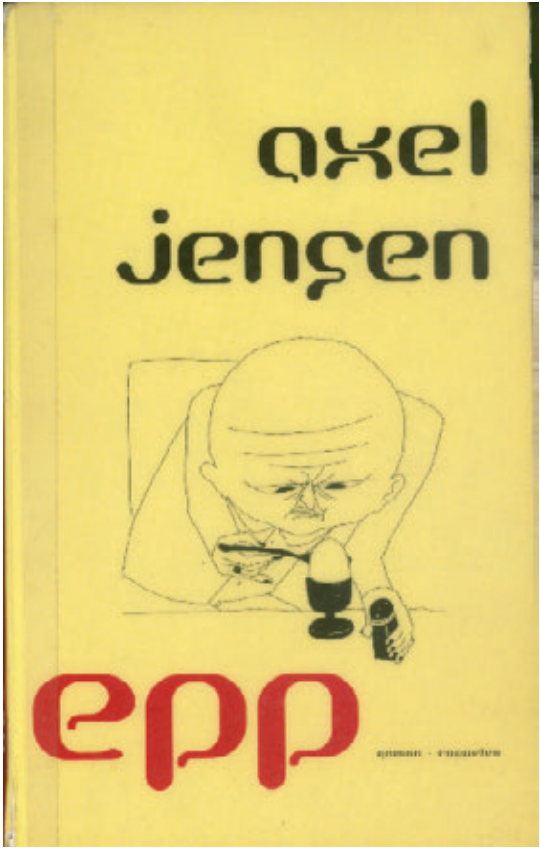
De oblidorske fortellinger fortsetter i **Lul** (1992) og i **Og resten står skrivd i stjernene** (et samleverk som også inneholder de to tidligere romanene, utgitt i 1996). Lul

er Epps rake motsetning, full av futt og heite minner. Og ikke minst er denne munnrappe bærta *systemkritisk*. Gjennom hennes opplevelser blir vi kjent med andre sider av Oblidor/vår jord. Skitne og skremmende, glam orøse og overveldende aspekter ved tilværelsen som Epp ikke har anelse om. Svosj! Svisj! Wam! Foof! Den story’n kunne vært noe å sjekke ut, også i verdenen utenfor bokpermene; hva sier dere?

Så les denne spæjsa skribler’n, folkens. Zap! Zong! Verden er gått av hengslene. Menneskene er gale. Vi farer gjennom verdensrommet som stjernestøv, som aspeløv. Vi rister og vi mister, vi spiser tistler. Zik-zak. Teknobyråkratene fra Hjerne 1 forgifter våre tanker med grønngustent rødrustent avfall fra sine HONK-kjernekraftverk, HONK-kullgruver & HONK-penge-maskin-petroleumsindustri. HYDRO HONK! STATÖIL HONK! NORGE A/S HONK HONK!! Hjernepolitiet honker iveri, beværpet til tenner og klør med den nyeste neuro-teknologi. Symbolkontroll! Sehr toll, jawohl! MEN IKKE GI OPP! Vi spiser sopp! Vår tanke er fri – tivitvi. Tideli. Du er gal. Du er hanegal. Du er klabbers i knollen, en syngende hval! Virkeligheten overgår selv den mest tøylesløse fantasi. Vi siterer:

*”DØV MANN HØR VÅRE ORD!
VI JUBLER, VI KVITRER VI SYNGER I KOR:
FRED MED DIN BROR!
FRED! FRED!
FRED PÅ VÅR JORD!
FRED! FRED!
SLÅ FIENDEN NED!
FIENDENS NAVN ER KJENT!
NAVNET ER KILL
ILL
FIENDEN ER I DEG SELV!”
(Dr. F)
Resten?
Resten, Partner, står skrivd i stjernene.*

Bjarne Benjaminsen

Fotnotter:
1 Dog var han ikke spesielt glad i beat-litteratur.
2 John Star Cook kom fra en av de rikeste familiene på Hawaii, og kunne ta seg råd til å fly hvor som helst når som helst, og til hva han ellers måtte ønske for sine private eksperimenter. Han var blant annet med på å utvikle dianetikken/scientologien sammen med L. Ron Hubbard, men tok avstand fra den da den ble kommersialisert. Axel Jensen fikk etter hvert denne slags pop-mystisisme, ofte grunn og eskapistisk, i vranghalsen.
3 Det er ihvertfall en utbredt oppfatning at Lorenzo er modellert etter Leonard Cohen. Men kanskje er det heller Göran Tunström, (om det absolutt skal være noen, da...Kan vi ikke bare si Leonard Cohen?)
4 Pratibha Jensen, Axels ”Rolls-Royce” av ei dame.
5 Tago bygger på et essay av Gregory Bateson; <i>Conscious Purpose versus Nature i Steps to an Ecology of Mind</i> (Paladin 1973). Et annet essay fra denne boka finnes i <i>Gateavis</i> a 122 under tittelen Den økologiske krisens røtter.
6 Du kjenner vel til Jan Greve, den eminente norske psykiater som mente det var riktig av en lege å la seg involvere personlig i sine pasienters liv? Han brukte LSD og Cannabis i behandlingen av noen pasienter, kom for retten, i fengsel, osv. Les mer i intervjuet med ham i GA nr. 4/80. (Greve har forresten skrevet i GA tidligere, ta en titt på hans kontroversielle artikkel om krig og fred i GA nr. 5/82.) Axel Jensen kom Greve til hjelp da saken sto på i 1972, blant annet ved å ”mekle” mellom den tiltalte og helsedirektor Karl Evang. Han bragte også over en studentlege fra London, som hadde kjennskap til LSD som terapi.

Er fugleviruset en bløff?

Av Dr. Mercola
oversatt fra mercola.com av Ray
 Endelig begynner vi å få et bilde ut av bitene i puslespillet. For ikke lenge siden prøvde president Bush å spre panikk i Amerika ved å fortelle amerikanerne at minst 200 000 mennesker kommer til å dø av fugleinfluensa-epidemiet, men at det kunne bli så mange som 2 millioner dødsfall bare i De forente stater.

Dette bedraget blir så brukt til å begrunne det umiddelbare innkjøp av 80 millioner doser Tamiflu, et verdiløst medikament som ikke har noen som helst helbredende virkning på fugleinfluensa, men bare reduserer antall dager man er syk og faktisk kan bidra til at viruset utvikler mer dødelige varianter.

Så Amerika bestilte 20 millioner doser av dette verdiløse medikamentet til en pris av 100 dollar per dose. Totalt kommer det på den forbløffende sum av 20 milliarder dollar.

Vi får beskjed om at det er Roche som fremstiller Tamiflu, og at de har strides om hvorvidt de skal la andre legemiddelprodusenter hjelpe dem med å øke produksjonen.

Men hvis vi graver dypere, oppdager vi at det faktisk ble utviklet et medikament av er et selskap som heter Gilead, som for ti år siden ga Roche enerett til å selge og markedsføre Tamiflu.

Ahh, Intrigen tetner seg til...

Så viser det seg at forsvarsminister Rumsfeld ble innsatt som styreformann i Gilead i 1997. Siden Rumsfeld eier store aksjeandeler i Gilead, kommer han til å tjene rått på regjeringens skremselstaktikk som brukes til å begrunne innkjøpet av Tamiflu for 2 milliarder dollar.

ENDELIG INNRØMMER MEDISINSK TIDSSKRIFT SANNHETEN

Denne ukens British Medical Journal har en leder som omhandler fugleinfluensa der de fastslår følgende:

“Mangelen på hurtig menneske-til-menneske-overføring tyder på at dette AH5N1-viruset for tiden ikke er istand til å forårsake en epidemi blant mennesker.”

Selv om de sier videre at viruset kunne utvikle seg med influennsa-A-viruset og har potensialet til å utvikle evnen til hurtig menneske-til-menneske-overføring, har det IKKE denne evnen nå. Alle forberedelsene og frykten som skapes av mediene dreier seg om teoretiske spekulasjoner.

Nå, jeg har vært speidergutt og tror fullt ut på det å være beredt, men dette kommer ikke engang i nærheten av å å gjøre som ekspertene anbefalte New Orleans å gjøre, noe som ville ha reddet 1000 liv, en halv million hjem og godt og vel i overkant av 100 billioner dollar fra Katrina hvis de hadde gjort det.

Nei, dette dreier seg om å skape frykt og panikk til fordel for legemiddelprodusentene. Nå, jeg er allikevel ikke imot å være forberedt på dette potensielle fugleinfluensa-epidemiet. Det er MULIG er det kunne bli et faktum. Men hvis det gjorde det, ville hverken influensavaksinen eller Tamiflu på

noen måte formilde dets skadevirkninger. Glem det.

La oss se litt nærmere på alt dette [Det følgende er sanket fra forskjellige steder og vurdert av Ray - red. anm.]

Det dreier seg om å skape frykt og panikk til fordel for legemiddelprodusentene:

Det er ihvertfall til fordel for Gilead og for Roche, og til fordel for Rumsfeld. Dog er det mindre til fordel for Gilead og Rumsfeld enn de er fornøyd med. Det produseres faktisk ikke nok Tamiflu, og Roche, som er eneprodusent, ligger i strid med Gilead om hvorvidt de skal få lov til å forbli det, fordi sistnevnte er så lite fornøyd med produksjonsnivået og

ønsker å oppheve kontrakten nå som forsøk med dyr har vist at Tamiflu er et av de få medikamenter som virker mot fugleinflensaen AH5N1, og nå som etterspørselen etter dette tidligere så lite solgte produktet har tatt av som en rakett. Regjeringer - særlig i US og UK (det forente kongerike, dvs Storbritannia) - har allerede kjøpt inn store mengder og ønsker å kjøpe inn enda mer, mer Tamiflu enn det ennå finnes.

Og hvem skal de så vaksinere? “Essential personnel”. Og hvem er disse uunnværlige? Jo, det er de som styrer sine respektive land, presidenter, statsministre, forsvarsministre og en hel masse andre bestemmende og administrerende individer som styrer ting for oss, det er de væpnede styrker som styres av disse og som bærer og bruker våpen i vårt navn, og selvfølgelig ordensmakten, politiet, som gjør omtrent det samme, og det er helsepersonell, leger - hvoriblant psykiatere, sykepleiere og resten av dem. Det sies til og med i UK for øyeblikket at dette er øyeblikket for å verve seg eller bli sykepleier hvis man ønsker å leve.

Dette gagner også andre legemiddelprodusenter enn bare dem som har med Tamiflu å gjøre. Det er ikke riktig å si at de har hoppet på bølgen. Bølgen har selv plukket dem opp og feid dem med som en bivirkning. Mange klarer rett og slett ikke å holde tritt med etterspørselen, og en god del har måttet stenge sine for tiden så innbringende klinikker midlertidig av mangel på vaksine. Andre synes derimot å være litt mer på høyde med oppgaven og gjør en imponerende jobb av å levere imponerende mengder. Hva dette dreier seg om akkurat, er litt tåkete siden vanlig influensavaksine ikke har noen verdens ting med fugleinfluensa å gjøre. Spesialist ved Universitetet i Georgetown Mary Young sier at hun ikke er helt sikker på om det skyldes at folk forveksler de to influensatypene, eller at folk bare forstår hvor alvorlig influensa er.

Og hva med denne frykten og panikken?

Hvordan skapes dette? På forskjellige måter, faktisk.

Den første er eksempelets makt. Regjeringsmedlemmer og legemiddelindustriens talsmenn uttrykker frykt og utviser symptomer på panikk selv, slik at folk blir smittet og revet med. De jobber febrilsk med sin “panikkplan”. For å få den ferdig har de i flere uker modelert scenarier som kunne bli til virkelighet hvis en superinfluensa slo til nå og ikke neste år etter at mer vaksine er blitt skaffet til veie og lagret. De vektlegger at situasjonen er så desperat at det ikke er snakk om hva det går an å kjøpe, men om hva det i det hele tatt går an å få tak i. På toppen av vaksinen vil helsepersonell måtte ha på seg spesielle masker. To amerikanske selskaper står for produksjonen av 90% av slike masker som produseres i hele verden, og nå må de ha flere av disse også siden de med den beholdning de nå har “kommer til å slippe opp for dem over natten.”

De legger også planer for hvordan de skal håndtere opptøyer utenfor vaksineklinikkene, noe som selvfølgelig bidrar til å styrke overbevisningen om at vaksine er noe å ha. De forutsier fullstendig kaos, og legger planer for alt fra når skolene skal stenges til hvordan strømmenet skal holdes gående. Leavitts talskvinne Christina Pearson sa: “Denne planen kommer til å utgjøre grunnlaget for en større ‘regjeringsomfattende’ plan” og tilføyde at delstatene og andre steder måtte ha sine egne planer. All denne planleggingen holder mange mennesker i febrilsk og oppildnende aktivitet som bidrar til å inngi en forståelse av hvor alvorlig siutasjonen er.

Nå har de klart å komme frem til, og tar med i betraktningen, at Tamiflu kanskje ikke er effektiv nok til å behandle de allerede syke, men effektiv nok til å beskytte mot sykdommen hvis den tas på forhånd, noe som selvfølgelig fører til det interessante spørsmålet om hvem som skal forhåndsvaksineres med disse 4,3 millioner foreløbig tilgjengelige dosene. Så nå er det også om å gjøre å konkurrere om å bli blant de utvalgte første.

Den andre måten er å orientere og informere om sine vurderinger basert på tilgjengelige data. De spår enorme dødstall, og begrunner dem med regnestykker basert på en dødelighet på ca. 50% blant de 115 mennesker som er blitt smittet i løpet av de siste tre årene, og på tall fra influensaepidemien i 1918 der omtrent hver fjerde amerikaner ble smittet i løpet av bare en måned, og ca. 550 000 av dem - ca. 0,5% av befolkningen - strøk med. Ved å anvende dette tallet på dagens befolkning kan man forutsi at det kommer til å bli 1,6 millioner døde amerikanere. Dette er nok egnet til å gjøre folk nervøse.

Dette bedraget blir brukt til å begrunne innkjøpet av 80 millioner doser Tamiflu, et verdiløst medikament som ikke har noen som helst helbredende virkning på fugleinfluensa:

At alt dette blir brukt til å begrunne innkjøpet av Tamiflu, er påviselig, men er alt dette virkelig et bedrag, og har Tamiflu virkelig ingen helbredende virkning?

La oss se litt på tallene. Når det gjelder dødeligheten på ca. 50%, kan vi peke på det enkle faktum at generelt sett jo mer smittsom en sykdom blir, jo mindre dødelig blir den. Virusar har det til felles med andre livsformer at de er lite tjent med å utrydde byttedyret sitt. Dette tallet kan dermed betraktes som misvisende og upålitelig.

Når det gjelder 1918-epidemien, må vi se litt nærmere på denne epidemien og vurdere om vi virkelig har med sammenlignbare størrelser å gjøre.

1918-influensaen kom i to puljer. Den første var ikke nevneverdig farligere enn de andre influensautbrudd man hadde opplevd i løpet av de seks forutgående årene. Den andre puljen, den som tok så mange liv, var en ny form som hadde utviklet seg i skyttergravene i det krigsherjede Frankrike.

Det er store forskjeller mellom situasjonen i 1918 og situasjonen idag.

1918 var ikke noe typisk år akkurat. Soldatene levde under meget slitsomme, uhygieniske forhold i skyttergravene. De var utslitt, nedkjørt og hadde nedsatt helse, noe som gjorde at de hadde lett for å bli smittet og lettere for å dø av en eventuell sykdom, samtidig som de alltid var utsatt for alle de luftbårne sykdommer deres våpenbrødre måtte lide av, stuert så tett sammen som de var. Over halvparten av de amerikanske soldater som døde under første verdenskrig, ca. 65 000 mann, døde faktisk ikke i kamp men av influensa. Da de overlevende smittebærerne dro hjem, dimiterte, dro til sine respektive hjem og spredte seg over hele landet, spredte sykdommen seg fort blant sivilbefolkningen og epidemien var et faktum. Slike forhold hersker ikke idag.

Sivilbefolkningen spiser bedre og har bedre helse idag enn den gang, slik at gjennomsnittsindividet har større sjanser til å overleve en eventuell sykdom. En annen og meget avgjørende faktor er at det nå finnes antibiotika. De fleste dødsfall i 1918 skyldtes faktisk ikke selve influensaen, men de sekundære sykdommene, forårsaket av sopp eller bakterier, som utløste lungebetennelse. I 1918 lå verdens første markedsførte antibiotika, penicillin, elleve år inn i fremtiden. I dag har vi mange av dem. De kommer selvfølgelig ikke til å virke mot selve viruset, men de virker veldig godt mot den egentlige dødsårsaken.

Er Tamiflu virkelig et verdiløst medikament i denne sammenheng? Det ser ut til at svaret er et ubetinget ja. Tamiflu virker mot det nåværende H5N1-viruset ifølge resultatene av dyreforsøk, men kommer neppe til å virke mot en variant som kan overføres fra menneske til menneske simpelthen fordi en slik variant ville være et helt annet virus.

I lys av dette blir all snakk om å skaffe til veie og lagre store mengder med Tamiflu for å være forberedt på en epidemi litt idiotisk, og debatten om hvem som skal forhåndsvaksineres, fullstendig latterlig. Hverken store lagre med Tamiflu eller forhåndsvaksinering kommer til å hjelpe, og en fullstendig mangel på Tamiflu kommer ikke til å være noe problem - bortsett fra for dem som tjener på at det blir kjøpt. Det er absurd å påstå at man kan lagre store mengder vaksine mot et virus allerede før det dukker opp, rett og slett fordi man ikke en gang kan begynne å lage en vaksine mot et virus før viruset allerede foreligger.

Fortsettelse side 29 ...

Morraskuddet

Jeg våkner til ubehaget, kliss klass, i utsvette sengetøy med plenty blodflekker, i senga på hospiset. Tankene er allerede på full fart rundt i hue, men jeg prøver å holde meg i ro lengst mulig der jeg ligger. Det er økonomi i det. Klokka er jo bare halv seks, og det er flere timer til det er mulig å lage no kroner, så jeg må spare mine "fire blå" og nullener'n så lenge som mulig. Men fy faen som det frister med en friskmelding så fort som mulig. Men bitelitegrann slags disiplin har man da igjen, i hvert fall sier jeg det til meg selv, midt oppe i virrvarret.

Da er det jeg hører noen ved døra. Håndtaket blir trykket meget forsiktig ned, og opp (kunne jo være ulåst). Så banker det forsiktig på døra. Mitt vakre navn blir uttalt klart inn i dørsprekken. "Harr'u no dotter eller ei feit skei?" (Det vil si noen slags "rester" å koke en gang til.) Jeg svarer ikke. "Er'u våken eller, kom igjena." Alt klint inn i karmen rundt dørlåsen. Hver morra. Hver jævla morra er han fyr'n på dørene til folk og tigger "hjelp". Han var i fin form i natt da han satt og sov inni dagligstua, og faen ikke hadde en jævla "Prince" å bomme bort. Sånn er det alltid. Den som ikke har noe å gi bort sjøl, er det jævlige synd på når nøden melder sin tilstedeværelse. "Jeg veit du er inne, ditt rasshøl", er det siste jeg hører før han går til neste stopp. Faen, hvor er personalet om morran? Der har dem jammen noe å gjøre.

Jeg får ikke mere hvile, og klokka er nesten halv åtte, og jeg lar det stå til, og begynner å finne fram skjea, syra, bort og hente de fire "hyppera" oppå skapet og så suge dem først, så de kan begynne å virke litt, før jeg får i meg "dosa", HVIS jeg får i meg dosa, burde jeg heller si. Jeg har omtrent ikke ei åre igjen på kroppen. Verken på armer eller bein. Lysken nekter jeg å begynne å bruke. Ja, faen heller. Jeg har en grense der.

Jeg er oppå skapet med fingrene igjen, og finner esken med "nullener'n". Tilbake til sengekanten og bordet. Jeg trekker opp to og en halv "meter" og tømmer det i skjea, hvor det ligger litt syre alt. Så slipper jeg fri pulveret, og drysser det på vannet som begynner å bli varmt over lighteren. Trenger å koke litt dette dopet her, derfor såpass mye vann. Der løser det seg, og jeg slukker lighteren. Skjea på bordet, og litt vatt oppi. Trekker opp og setter på en ny kanyle. Takk for sprøytebussen. Så starter jeg opp, og dritten begynner. Bommer og blør tre ganger før jeg må ta en liten pust. Skjelver og svetter og banner og prøver fortvilet å overtale årene til å være samar-

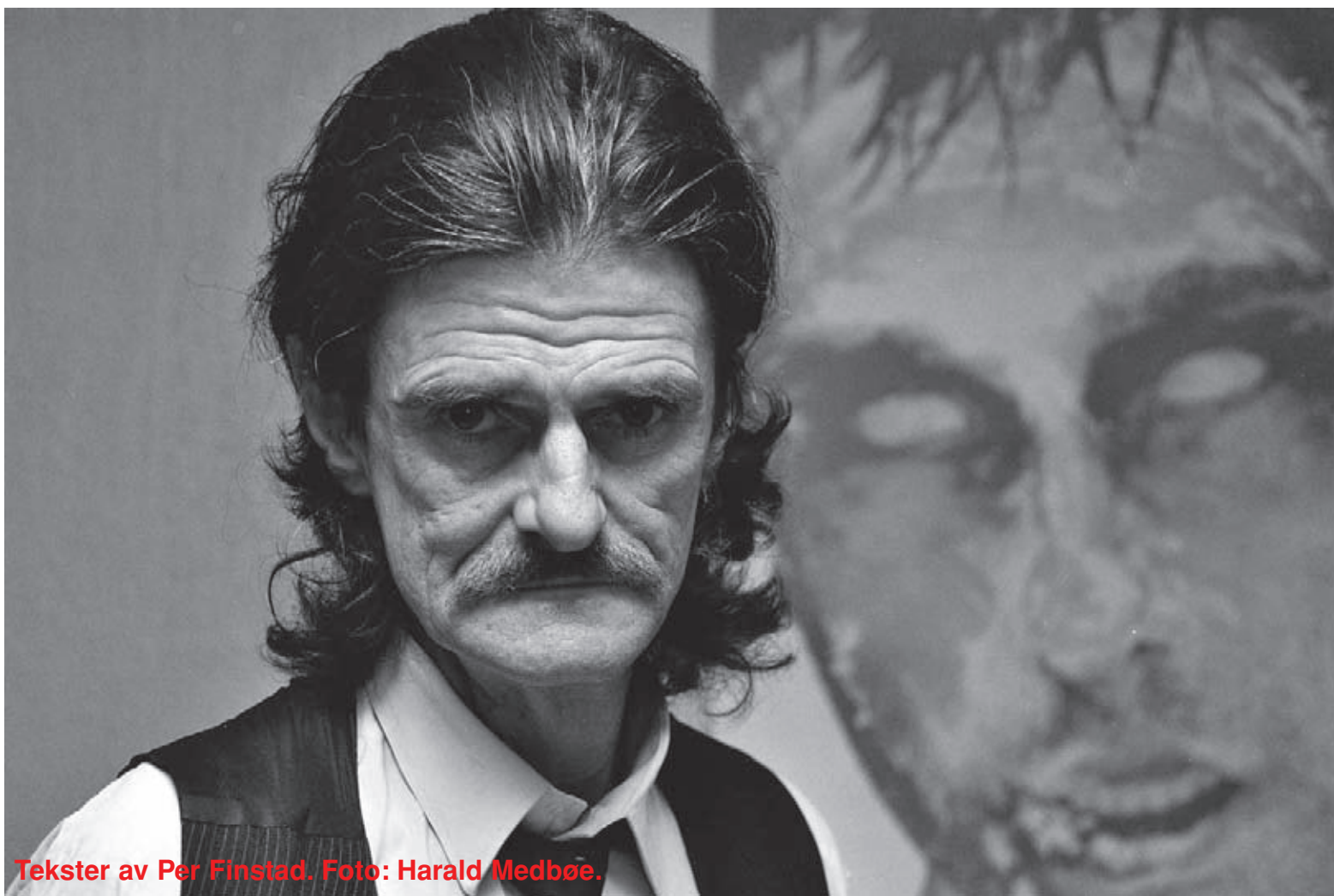
beidsvillige. Jeg starter opp igjen, og svinger armen for å tvinge fram årene så jeg kan få et skikkelig "svar" (Det vil si å trekke litt blod inn i løsningen i sprøyta for å se at du er på rette sted). Det skvetter små bloddrypp i både vegg, gulv og tak når jeg slynger armen rundt, og jeg setter meg ned på sengekanten og strammer til "stasen" rundt armen. Blodet fra de tidligere stikkene drypper, og jeg trekker en avis bort med foten, så det ikke blir for mye på gulvet. Tørker opp etterpå. Etterpå, etter skuddet, alt er nå etter skuddet, tørke taket og veggen etterpå. Jeg har beltet i munnen, og holder stramt, mens jeg omsider får et svar, og får trykket dosa forsiktig inn. Det svir bare litt, så jeg har "truffet". I løpet av et par sekunder faller så alt nesten uhyggelig fint på plass. Tiltak og matlyst er på plass på et par sekunder, og etter en liten vaskejobb, er du klar for nær sagt hva som helst. Innen visse grenser, naturligvis, det var jo bare en "nullener" og fire "grønne".

"Fattig-stev"

"Du gjemmer deg bort med din skam, og påtar deg selv din missere, for "armødets hånd" ligger klåm, i vèien for ålt du vil gjøre. Begrenset av "Stigmà," av "Höldninger" dømt, blir "tiden" som kòmmer notorisk forsømt, du flyttes jo rundt mède, som vår du fordømt, og tør ikke dèlta i livet."

"Livs-stev"

□Du prøvet i dèler av livet, å finne en plass for deg selv, hèlt nèderst ved bórdet i "menìgmanslivet", men dèn blè for "dyr" likèvel."

Tekster av Per Finstad. Foto: Harald Medbøe.

Vangseter

20 års kamp mot alkohol- og pilleavhengighet!

Når frihetsjaget ender i misbruk, får vi deg på rett kjøll igjen!

www.vangseter.no

FARRIS TIL FOLKET!

Her er et forslag til å bli kvitt alskens forferdelig CO2, som lager globalvarming med ekle orkaner, slitsomt regnvær, smeltede isbreer og smeltede (eks-)permafrost-tundraer og sånt herk: Ut fra våre nye drikkevanns-vaner kan bare alt drikkevann tilsettes kullsyre, så får vi 1) Farris rett fra springen, og 2) bruk for kullsyren til annet enn utslipp. Tenk for en sprudlende luksusfølelse å bade i Farris. (Vi blir alle aristokratiske som Kleopatra - nå som brusvann og melk koster omtrent det samme). Samt ikke lenger bare New Age-tanter som vanner blomstene med Farris.

Dette vil f.eks. si å gjøre om Maridalsvannet til Farrisvann (bare å dytte avgass-slangen rett nedi og pøse ut CO2) (men Farris-vannet ved Larvik kan få ligge der det er; vi behøver ikke bli stormannsgale, heller

- skjønt bruse opp det også kan vi jo, ellers må stakkars (?) Ringnes fortsette å tilsette Farris kullsyre selv, kullsyre de heller kan bruke til øl).

Selger vi ideen som uhjelp kan ulandene også bli moderne velstandsnasjon, vist ved at de drikker kullsyrevann, og masse CO2 ville trengs til å bruse opp vannreservoarer verden over.

Med hydrogendrevne biler kunne vi simpelthen blande reststoffene fra dem (vann) og bensinbiler (CO2) og få, nettopp: Farris!

Om vi kjøpte opp CO2-kvotene til andre land, kunne Norge selge brusvann til hele verden. Snakk om forretningsidé! (Bare kall meg geni...)

Beste hilsen
Ivrig Farris-drikker

Konsekvent ungdom

12. oktober ble okkupantene i Hausmannsgate 42 kastet ut av politiet - tre dager etter at de okkuperte. På forhånd hadde de hengt opp plakater rundt i byen med oppfordring om å møte opp utenfor bygget kvelden etter klokka seks om så skulle skje, og kvelden etter - 13. oktober - klokka seks var cirka 70 demonstranter på plass. De stengte først av gata ved krysset Hausmannsgate/Møllergata, og fikk så presset seg inn i bygningen på nytt - utsendte vektere til tross. Siden da har de rundt seksten okkupantene blitt latt i fred.

Gateavisa ble invitert til å overnatte i Hausmannsgate 42, som har fått et visst militant image med rot i punkestetikken. Mer korrekt er det å si at okkupantene har tatt til seg punkens tidvis meget sobre nøktern- og jordnærhet. Da undertegnede var blitt losjert forbi alle barrikadene som ledet mot inngangspartiet, var det en svært engasjert og nykter samling unge boligløse jeg møtte i leilighetene. De vekslet mellom å ordne på huset, sitte vakt i vinduskarmen, skaffe mat til fellesskapet og pleie egne affærer.

På besøk i H42

Min bekjente blant okkupantene vinker til meg fra vaktvinduet, før hodet smetter inn i bygningen igjen og jeg blir stående og vente. To minutter senere hører jeg gjenstander bli skjøvet til side bak inngangspartiet. En dørsprekk åpner seg, og det samme hodet popper ut og inviterer meg inn.

Klokka ni på kvelden skal det være et fellesmøte. Nå er klokka rundt åtte. Jeg blir vist rundt i mellomtiden. Komplekset føles som en labyrinth, hvor leilighetene er åpne haller av betong. Snirklete ganger og trapper opp til loftet geleider oss til de forskjellige delene av bygget. Gulvene er tidvis fulle av støv og knuste fliser, og på loftet trekker det fra gammelt treverk. Heldigvis har okkupantene innlagt varme og varmtvann, og de leilighetene som er blitt tatt i bruk i de fire første etasjene, ser riktig lyse og koselige ut - med madrasser og krøllete soveposer på gulvene, dekorativ kunst på veggene og fargerik ungdom med bena i kors som spiser, drikker og småprater. Til sammen er de rundt seksten beboere. Min hovedsakelige bekjente på huset, Sarah, forteller at fellesskapet er erklært rusfritt etter en noe uheldig episode med en dør som kom susende ned en trapp under en ryddeprosess - og nesten knakk nakken hennes. Hun forteller også at hun har fått satt inn brannslukningsapparater på samtlige rom, for å vise at man ønsker å imøtekomme kommunens argument om at bygningen ikke er brannsikret. I tillegg parerer hun det vanlige argumentet om at okkupanter heller bør få seg en jobb på følgende vis: Det er svært vanskelig å bli ansatt noe som helst sted hvis man ikke har noen fast bopel å vise til. I så måte har de også begynt å innrede et arbeidsrom for kollektivets utøvende kunstnere.

Vi går inn på kjøkkenet, hvor en senior fra paraplynavnet Oslo Boligaksjon er på

besøk og diskuterer strategi med et par beboere. En ung, sortkledd dame haster inn med bæreposer fulle av varmmat og ferdigsmurte rundstykker, donert fra sympatisørene på Blitz. På husmøtet klokka ni gjennomgår okkupantene hva som er blitt fikset på huset i løpet av dagen. De drøfter også hvordan de skal pleie imaget sitt utad og kommunisere til presse og kommune hvorfor de har okkupert og at de ønsker å forhandle fram en kontrakt og betale adekvat leie for å bo der. Noen forteller at VG har bedt om å få komme dagen etter, og ingen ser ut til å ha noe særlig imot det. Møtet oppløser seg selv i småprat og en jente som bretter opp laptopen sin og setter på en groteskt tysk åttitallsvideo på full styrke - det siste til allmenn forlystelse.

Fra tre til sju sitter jeg nattevakt med en annen aksjonist. Utenfor er Hausmannsgate tom og stille. Bylysene gløder i det isende høstmørket. Aksjonisten forteller at de kanskje kan få bli over vinteren, siden ikke kommunen vil være ansvarlig for å sette seksten boligløse på gata vinterstid. Han pakker jakka rundt seg og forteller at så lenge han får bli der til våren, er han fornøyd. Tidligere bodde han på fattigcampen utenfor Soria Moria.

Etter hvert kommer Sarah innom, innpakket i lue og bobleklær, og jeg blir med ned i første etasje og setter på plass barrikadene etter henne. En halvtime senere kommer hun tilbake med mat til hele kollektivet - denne gangen gitt av sympatiske natterbeidere på 7-Eleven. Hun slår seg ned i fellesrommet sammen med oss, og vi blir sittende og tjaite til avløsningen kommer klokka sju på morgenen.

Hvorfor har vi boligløse i Norge?

Det er flere sosiale og politiske mekanismer som gjør at en velferdsstat som Norge har boligløse. For det første har leieprisene skutt i været etter at Bondevik 1-regjeringen innførte ny husleielov, og avskaffet det som før het husleieregulering. Bare i 2004 økte boligprisene med 13% på landsbasis. På sosialkontorene hender det dessuten titt og ofte at folks behov for å komme inn i bolig neglisjeres, og at søknader om depositum eller hjelp til å bevare boligen avslås. Årsaken er ikke noen annen enn at man ikke faller inn under Sosiallovens §5-2, som gir krav på individuell behandling. Ifølge en artikkel på Indymedia 18. januar

2005 av Bjønnulv Evenrud, overprøves også legeerklæringer som for eksempel diagnostiserer noen suicidal.

Mottakere av dagpenger fra Aetat kan rett som det er oppleve at utbetalingen uteblir,

Autonom pike på besøk i H42. Foto: Harald Medbøe

uten hensyn til at husleia skal betales. Slike eksempler kombinert med personlige historier, er noen av faktorene som skaper boligløse. Ifølge nevnte artikkel på Indymedia, som har opplysningene fra Aftenposten, foretok namsmannen i 2003 cirka tjue utkastelser per dag, bare i Oslo.

Usaklig politikk

Nå virker det heldigvis som om okkupantene i H42 kan få bli i hvert fall til våren. Men etter reokkupasjonen sa flere av okkupantene til pressen at de ønsket å gå i dialog med kommunen om å få overta det tomme, kommunale bygget. Da svarte Byråd for byutvikling, Grete Horntvedt, at dialog var uaktuelt, og at okkupantene skulle settes på gata igjen så fort som mulig. Hun begrunnet det med at det er cirka 600 boligløse i Oslo, og at okkupantene hadde å søke om kommunal bolig som alle andre. Okkupasjon var som sniking å regne - selv om altså bygget sto tomt uten å brukes til noe som helst. Det var dermed ingen som helst grunn til å sette svakstilte grupper opp mot hverandre, slik Horntvedt prøvde på.

Det er også vanskelig å se noen logikk i Horntvedts resonnement. Grete Horntvedt bør vel i form av sitt politiske verv være pliktig å forvalte demokratiske grunnverdier. Demokrati betyr som kjent "folkestyre". Om boligløse restaurerer et tomt bygg til fordel for seg og nærmiljøet og kommunen går i dialog om hvordan de kan

forholde seg til hverandre, ville det bety en utvidelse av demokratiet. Motsatt vil det være en innskrenkning av folkestyret å tvinge dem tilbake i representative - og dermed undertrykkende - strukturer, hvor de med lua i hånden pent må stille seg i kø og be sine formyndende (!) representanter om et sted å bo mens kommunale boliger i storsamfunnet de selv tilhører står tomme. Det samme prinsippet kan - uten sammenlikning forøvrig - appelleres til fristaden Christiania i København. Hvis den danske regjeringen hadde imøtekommet christianittenes ønske om å forvalte egen grunn og tilværelse og funnet ut hvordan de kunne forholde seg gjensidig til hverandre i fred og harmoni, ville det bety en utvidelse av folkestyret. Å underlegge dem stat- og pengemakt med tvang er å regne som imperialisme og dermed udemokratisk per definisjon. Når Horntvedt sier at okkupantene sniker i boligkøen, har hun sett seg blind på rådende maktstrukturer heller enn å fokusere på verdiene hun skal forvalte. For en langt mer fornuftig boligpolitikk, kan man se til Nederland. Der er det enkelt og greit lov for hvem som helst å ta over hus som har stått tomme i mer enn ett år.

Kort oppsummert var det veldig oppløftende å komme til Hausmannsgate 42. Det er som kjent vi unge som skal ta over samfunnet, og da er det betryggende å se jevnaldrende finne samsvar mellom mål og middel heller enn å rote seg inn i partipolitisk ordkløveri. Gateavisa gratulerer, og ønsker okkupantene lykke til videre.

Av Pål Flakk

29.11: Vem är rädd för konsten?

Sictom

Snakebiter fra videosamling

06.12: Southern Comfort

Sictom

13.12: Operation Solstice

Sictom

Svineperlene

Audun Engh var sentral i Gateavisa fra begynnelsen av 70-åra til midten av 80-åra. I ti år var avisa (ulønnet) heldagsjobb. Allerede i 1979 skrev han Gateavisas 35-årshistorie i PaxLeksikon (finnes på nettet) i form av en utopi eller snarere en dystopi. Anarkistene hadde havnet i omskoleringsleire og trebygningen i Hjelmsgate 3 (fra 1868) var revet for å få plass til høyblokka til 17. mai-

komiteen. Audun mener stort sett det samme som for 25 år siden Kildematerialet finnes i mange årganger, men å beskrive det er vanskelig fordi det ofte brukes flertydige virkemidler og gjør det opp til leserne å avgjøre hva de vil oppfatte seriøst.

Audun ble med til Gateavisas lokaler hvor han ikke hadde vært siden forrige årtusen. Plakater Audun hang

opp for 30 år siden henger ennå, og mange gjenstander har sin egen historie. Dette er ikke stedet for slike historier, om de noensinne blir skrevet. Denne historien handler egentlig bare om Audun Enghs besøk i de gamle, velkjente lokaler, hvor tiden nesten har stått stille. (Tvert imot! Den har gått en hel runde rundt universet. Red. anm.)

Høylydt debatt og endeløst pjatt

Bemerkninger omkring de vedrørte spørsmål i debatten mellom Geir Levi Nilsen og Bjartmar Benzin.

Det har i Gateavisas spalter pågått en konsentrert debatt omkring vide samfunnsspørsmål: Underbefolkning, overbefolkning, kapitalisme, økologi, nasjonalstater og overnasjonalitet. Her tilføres noen enkle tanker:

1. Å kalle Norge et overbefolket land, som Benzin gjør, kan virke noe drastisk. Nilsen gjør rett i å påpeke de reaksjonære konklusjonene man kan komme frem til ved å fremheve befolkningsspørsmålet som den grunnleggende utfordringen i vår tid. Øko-anarkisten Murray Bookchin har f.eks. i sin pamflett "Sosialøkologi kontra Dypøkologi" polemisert kraftig mot visse fjellklatrere som forsvarer hungersnød og epidemier i den tredje verden, vitterlig et resultat av utbytting og skjev fordeling, som naturens naturlige befolkningskontroll. Befolkningsspørsmålet som problem (og det er et problem, bare ta en tur til Calcutta!) bør forstås som en *virkning* av globaløkonomiske, hierarkiske forhold, heller enn bare som en enkel årsak til dagens omfattende miljøproblemer. Ergo: En løsning på miljøproblemene innebærer løsninger på globale sosiale utfordringer. Miljøbevegelsen og de sosiale bevegelser bør arbeide sammen.

Om ikke Benzin ekspliserer dette, kan jeg dog ikke se at hans argumenter ikke skulle være sammenfallende med et slikt syn. Poenget er vel at det slett ikke bare er i fattige land at befolkningen øver et press på naturressursene. Dette skjer i høyeste grad også i et område som Norge (de nasjonal-juridiske grensene som Nilsen trekker frem, synes ikke å ha noe med saken å gjøre), som i all sin bortskjemte rikdom på ingen måte lever innenfor naturens yteevne. Et overforbruk ala Norges er ikke forenlig med jordas økologi sett under ett. Vi som bor i dette landet presser naturen ikke bare innenfor det landområdet som kalles "Norge", men også i hele klodens biosfære. Derfor: Om det er et mål for befol-

kningene i Afrika og India å komme ut av nød og fattigdom (det er det!), kan ikke dette innebære at man skal sikte seg inn på den samme livsstilen (dvs. det samme overforbruket) som vi har i f.eks. Norge.

2. Både Benzin og Nilsen har plausible argumenter for sammenhengen mellom befolkningsstørrelse og samfunnsdebattens kvalitet. Her er hva jeg tenker: Der hvor mange mennesker kommer sammen i et vitalt samfunn, spirer debatten. Byer har således spilt en historisk viktig rolle for en voksende bevissthet om samfunnsspørsmål. Økt innvandring til Norge kan helt sikkert være til gagn for samfunnsdebatten. Så ta imot folket, kjære venner!

Dog er det ikke slik at befolkningsveksten innen et visst tilfeldig valgt landområde omgitt av tilfeldige nasjonal-juridiske grenser, nødvendigvis medfører et høyere debattnivå blant befolkningen i dette området. I oldtidens Athen holdt således noen ærverdige gubber, blant en befolkning på noen få hundre tusen, i gang en livlig samfunnsdiskurs, fordi deres nærhet til hverandre og til det samfunnet de levde i inspirerte til dette. I dag lever millioner av mennesker spredt ut langs motorveiene, tilsynelatende uten andre bekymringer i hodene sine enn "går ikke bensinprisen snart ned igjen?", "hvorfor kan ikke jeg også få bygge i strandsonen?" og "hva mente egentlig Britney Spears med den sangteksten?". USA, som Nilsen trekker frem som eksempel på et land med høy befolkning og variert samfunnsdiskurs, tjener til å illustrere mitt poeng. I store deler av dette nordamerikanske området hører man sjelden andre nyheter enn sentralmaktas rensplekkede propaganda, lite nytenkning skjer og den diskursen som måtte pågå mellom landets (og utenomverdenens) intellektuelle elite får liten praktisk gjenklang i samfunnet for øvrig. Norge som et lite avgrenset område klarer seg i denne sammenheng relativt bra sammenliknet med sørstatene eller midtvesten (selv om jeg må medgi at heller ikke de nor-

ske tilstandene er noe å sprette champagne for). Vi bør i alle tilfelle ikke la de oppkonstruerte nasjonal-juridiske grensene være rammene for vår samfunnsdiskurs eller vår analyse av denne i siste instans. Personer som tilfeldigvis bor i Norge, bør selvsagt ta del i diskurser med folk på andre kanter av kloden. Om en tanke springer frem av en nordmanns, en amerikaners eller en inders hode, er den jo på ingen måte begrenset til å virke bare i opphavsmannens offisielle hjemland. Ideelt sett kan vi snakke om en stor global samfunnsdiskurs, som avleirer seg i mindre diskurser innenfor ulike (geografiske, men også rent emnemessige) områder, ettersom behovet for mer spesifikke diskusjoner om spesielle saker viser seg. En befolkning i et lite land med bare noen hundre innbyggere kan med andre ord være aktive i den utvidede samfunnsdiskursen, og således holde et høyt nivå på sin samfunnsdebatt, selv om (nettopp fordi!) mange av tankene som sirkulerer i dette samfunnet kommer utenfra.

Kanskje virker dette poenget noe subtile på enkelte, men det er relativt enkelt å

forstå så snart man klarer å se bort fra de nasjonal-juridiske grensene.

Så kan jeg heller gi Nilsen rett i at debatten i norske medier har en tendens til å isolere seg og bedrive åndelig innavl. Derfor: Ja til friskt sæd og åpne kroppshull!

3. Spørsmål: Trengs "en jævla sentralmakt" som EU for å motvirke "kartellvirksomhet og gutteklubbmentalitet"? Eller er stadig desentraliserte styreformer en bedre garanti? Vi ser vel knapt mer av storstilt og nådeløs kapitalisme enn fra de selskapene som har vokst ut av store sentralmakter som USA, Kina, Russland og EU. Dessuten: EU er Dyret i Åpenbaringen. Det kjenner jeg på gikta.

Bingo Banan

Vi anser med dette befolkningsdebatten som avsluttet. (red.)

SNUSMUMRIKKENS DØD

Du visste kanskje ikke at grensa gikk her, min gode mann? Du må da være en stor fjott som ikke kunne se det? Går du helt i ørsko, du, som ikke legger merke til at du har kryssset inn i et annet land? Hø? Hva sier du? Hørte du på fuglesangen? Er du frekk, din lille spirrevipp? Gikk du og så opp i skyene, din lille kjekkas? Nei, nå gjør du meg spinnsint, din rakker der du er. Elendige utlending, som går med hodet opp i skyene attpåtil. Kanskje slikt tillates der du kommer fra, men her i vårt storslagne rike setter vi ikke pris på lasaroner og dagenikter. Så, ikke stå og glis, gebrekkelige fillefrans! Jævla same der du er! Eier du ikke respekt? Ta ikke den tonen! Vet du ikke hvor grensa går? Å, som du irriterer meg noe så helt for grønnjævlig. Her nytter det ikke å spille toff. Denslags virker ikke på meg, en lovens mann. Jeg blir så sint! Hvis du tror at du bare kan komme hit og snylte på oss, så tar du jævlig feil. Her lar vi oss ikke lure av spioner og terrorister. Forbannede utlending! Stå i ro når jeg snakker til deg! Helvete heller, hva jeg må tåle i denne jobben. Du skal faen'ne få høre fuglesang etter at jeg har gitt deg en omgang. Så skal du i jasse navn lære å respektere lov og rett og eiendom. Så, hold kjeft mens jeg svarer obersten på telefonen...

Hva sier De, herr oberst, skal jeg skyte ham? Melding mottatt, herr oberst!

BB

"I Frp praktiserte vi løgn og bedrag"

Søviknes-saken er noe av det jeg ser tilbake på med minst glede i mitt liv som politiker. Partiledelsen fikk tidlig vite om hva som hadde skjedd da daværende politisk nestformann Terje Søviknes innrømmet å ha hatt seksuell omgang med en ung jente på et landsmøte i Frp's Ungdom.

Jeg mente det burde vært gjort noe, men partiets øverste ledelse ville ikke høre på meg. Vi hadde flere tøffe diskusjoner om dette, men uheldigvis ville ikke den øverste ledelsen gjøre noe med saken før den sprakk og ble en mediebombe.

Partiledelsen burde forhindret at Siv Jensen og Terje Søviknes deltok i et TV-program der de begge snakket usant om de faktiske forholdene.

..det er faktum, forteller en harmdirrende Alvheim i sin biografi...

Partiledelsen anbefalte tvert imot de to å møte opp til det jeg vil karakterisere som et av de pinligste politiske programmer norsk fjernsyn noen gang har sendt.

Carl I. Hagen er ingen menneskekenner. Mange av de problemene partiet har hatt, kunne vært unngått dersom Hagen ikke hadde latt seg imponere av enkeltpersoners talegaver. Han er rett og slett for godtroende.

Biografien, som er ført i pennen av Arvid Møller, tar for seg **John Alvheims** liv fra den fattigslige oppveksten på Øygarden i Hordaland til hans posisjon som den mektigste helsepolitikeren i kongeriket.

Gateavisa er seg sitt ansvar bevisst. I disse dager da venn blir fiende, bror knivstikker søster og mor, og høyrepolitisk korrekte spyr eder og ukvemsord mot venstrepolitisk like korrekte, har Gateavisa ladet geværet med moralistisk krutt for det tjueførste århundre. Samer står steilt mot finner, lesber mot transvestitter og hvite nig-gere mot ekte negre. Raseblandingen har nå kommet så langt at vi ikke lenger kan skjelve utlendinger fra våre egne barn! Hva skal vi gjøre? Gateavisa vet råd: Spre glede og latter! Lynsj en regissør eller forfatter! (setters anm.)

Den nye filmadapsjonen av Charlie og sjokoladefabrikken ser ut til å bli en av de mest sette filmene i 2005. Dette er den tredje reinkarnasjonen av Roald Dahls kontroversielle fortelling i de siste fire tiårene. Det kan derfor være instruktivt å se nærmere på fortellingas utvikling i forhold til spørsmål om rasisme og kolonialisme.

I 1964 publiserte Roald Dahl originalutgaven av boka Charlie og sjokoladefabrikken. I denne beskriver han oompa-loompaene som mørkhudede "pygmeer" fra Afrikas hjerte. Disse innfødte blir brakt tilbake til den vestlige verden fra jungelen av den europeiske sjokoladefabrikanten Willy Wonka, for at de skal jobbe som slaver i fabrikken hans, der de bare får betalt i kakaobønner.

Dahls portrett av oompa-loompaene inkluderer den århundregamle forestillingen om de innfødte som eksotiske, enkle og mistrøstige. De blir portrettert som ute av stand til å overleve uten den hvite vestlige verdens hjelpende hand. Willy Wonka forleder publikum til å akseptere denne familiære og voldelige ideen. I denne prosessen blir Wonka opphøyd til en hvit messias som blir sett opp til og tilbudt av de (bokstavelig talt) mindre brune folkene for å ha ledet dem ut av mørket og inn i opplysning og lykke. Gjennom historien har denne falske altruismen fulgt tett sammen med rasismen.

I 1971 lanserte Paramount Pictures en spillefilm, Willy Wonka og sjokoladefabrikken, med Gene Wilder i hovedrollen. Filmskaperne fant det sosialt og kulturelt upassende å portrettere oompa-loompaene som de opprinnelig ble beskrevet i Dahls bok. Istedenfor ble karakterenes utseende forandra, og gjort om til små folk med oransje hud og grønt hår fra det fiksjonelle "Loompaland". Hjemlandet deres ble aldri vist på skjermen og ble bare nevnt i forbifarten.

To år senere, i 1973, ble boka gjenutgitt med vesentlige forandringer. Som respons på kritikk for rasisme fra bl.a. den svarte borgerrettighetsorganisasjonen NAACP og barneliteraturkritiker Eleanor Cameron, gikk Dahl med på å omskrive de delene av boka som omhandlet oompa-loompaene. I den nye versjonen beskriver

Willy Wonka og rasismefabrikken

Dahl dem som små "hippy" folk med langt gylden-brunt hår og rødlig-hvit hud. Hjemlandet deres ble også endra fra Afrika til det fiksjonelle Loompaland. Disse endringene viser hvordan kulturen bokstavelig talt kan forandre kunsten, men er likevel problematiske. Det er ikke mulig å oppheve ideene om kolonialisme bare fordi ofrene har lys hud, kommer fra et fiksjonelt sted eller er av en vag uspesifisert etnisitet.

Nå, i 2005, har Warner Brothers lansert en ny versjon av spillefilmen, denne gang regissert av Tim Burton og med den kjente skuespilleren Johnny Depp i hovedrollen. Den nye versjonen bringer tilbake den rasismen og kolonialismen som filmen i 1971 og den reviderte boka i 1973 forsøkte å nedtone. I denne nyeste inkarnasjonen følger vi Willy Wonka, kledd i klassisk kolonialistisk klesdrakt, komplett med safarihatt, mens han reiser til den fjerne tropiske jungelen kalt "Loompaland". Vi blir fortalt at han er på jakt etter "eksotiske" smaker for en ny produktlinje av sukkertøy. Mens det blir framstilt på en humoristisk og eventyrlignende måte, blir det aldri stilt spørsmål om den vestlige entreprenørens rett til å hente enhver "smak", plante eller dyr han ønsker fra utviklingslandene gjennom tidene. Vi får riktignok ikke vite om Willy Wonka planlegger å kreve intellektuell eiendomsrett over de forskjellige "smakene" som han finner der, slik som er tilfelle med hans moderne kollegaer. Vi kan imidlertid gå ut fra at hele rasen av oompa-loompaer faller inn under paraplyen "fully owned copy-right".

I løpet av denne kolonialistiske montasjen, trefte Wonka på en jungel-landsby bygd i trærne som er bebodd av oompa-loompaene. Denne gangen er de portrettert som primitive småvokste brunfargede innfødte av uspesifisert etnisk opphav. De er kledd i fjærprydde hodeplagg, primitive smykker og stråskjørt, mens de spiser direkte vemmelige grønne tusenben og tilber den sjeldne kakaobønningen. De blir framstilt som enkle, vimsete, og sjølsagt bedrøvelige i sitt hjemland. Wonka er "generøs" nok til å redde oompa-loompaene ved å tilby dem muligheten av å jobbe i hans vestlige fabrikk. Senere får vi se dem "lykkelig" innesperra i Wonkas fabrikk, som de beleilig nok ikke kan forlate uten å bli utsatt for kaldt vær og død. Oompa-loompaene lar seg også "villig" bli eksperimentert på, som et slags forsøksdyr, av Wonka som tester ut sine nye, og av og til farlige, sukkertøy-påfunn. Det synes klart at Wonka ikke har tatt seg bryet med å forklare fagforeningsrettigheter og arbeidsmiljølov til sin innesperrede arbeidsstyrke.

Oompa-loompaene har ikke noe eget talespråk og må ty til mimer og gester for å kommunisere. De har imidlertid greid å lære seg å synge på engelsk mens de danser for å underholde Wonka og hans hvite og normalt store gjester. Dette skjedde i også 1971-versjonen av filmen, men i 2005-versjonen er sangene akkompagnert av latterlige seksualiserte bevegelser av oompa-loompaene, noe som oppmuntrer publikum til å le av seksualiteten til den miniatyriserte fargede mannen. Dette følger en sørgelig tradisjon av å frata fargede menn maskuliniteten deres for det hvite publikums fornøyelse.

Videre ser alle oompa-loompaene nøyaktig like ut, ettersom de alle er spilt av én og samme skuespiller ved

hjelp av data-effekter. Dette er en ny innovasjon av filmskaperne. Den visuelle effekten er ironisk ettersom den viser problemer som ligger ved kjernen av den globale arbeidsdelingen: Den hvite befolkningen oppfatter individer fra ikke-hvite befolkningsgrupper som identiske og likedan utseende, uten individuell verdighet. I dette synssettet blir fabrikkarbeidere ikke tilskrevet noen individuell verdi utover de produktene som de produserer for lav lønn og i dårlige arbeidsforhold, ute av stand til å organisere seg, danne fagforeninger og forbedre arbeidsforholdene sine.

Mange vil uten tvil reagere negativt på denne kritikken. De vil si at filmen er nettopp bare det, en film. De vil hevde at den ikke har noen sosial eller kulturell forbindelse med den vestlige mentaliteten. Det er imidlertid viktig å ta i betraktning at Roald Dahl sjøl til slutt gjorde endringer i fortellingen sin i 1973 for å imøtegå de rasemessige bekymringene som fulgte med endringen i datidas sosiale etikk. At Tim Burton i 2005 velger å gå tilbake til den originale beskrivelsen av oompa-loompaene som primitive "pygmeer" er i det minste bekymringsfullt. Burton har uttalt at én av de tingene som tiltrekker han ved Dahls verk er de "politisk ukorrekte" temaene. Filmpublikum over hele USA ser ut til å følge den samme tiltrekningen.

I konteksten av dagens politiske landskap kan en ikke unngå å trekke bekymringsvekkende paralleller mellom den eventyrlige sjokoladefabrikken og USAs utenrikspolitikk i Midtøsten. Forestillingen om at Wonka redder de innfødte Oompa-loompaene fra deres "vanskelige liv" ved hans gave av industrialisering synes å være et speilbilde av den nedlatende forestillingen at USA i dag redder folkene i Afghanistan og Irak fra deres primitive og barbariske tilværelse. Det er bekymringsfullt at det denne gangen ikke er noen kjente filmanmeldere, borgerrettighetsforkjempere eller sosiale kritikere som har pekt ut disse parallellene. Kan det være at den åpne rasismen igjen har blitt normen i samfunnet vårt, og kan passere nesten uten reaksjon? Tar vi oss ikke lenger tid til å gjemme den under overflaten?

Inntil videre virker det som barna vil fryde seg over å gjenskape "hvit sjokolademester og innfødt slavearbeider"-scener mens de leker med fargeglade oompa-loompa-plastikkfigurer fra Wendys barnemeny.

Fritt oversatt fra Jason McIntosh:

Willy Wonka and the Racism Factory. Til norsk ved Gunnar Mathisen.

Jason McIntosh er en fotograf, filmskaper og aktivist som lever i Boston i USA. Hans arbeid kan sees på www.capedmaskedandarmed.com. Spørsmål, kritikk og kommentarer til artikkelen kan sendes til press@capedmaskedandarmed.com.

nei
TIL ATOMVÅPEN

www.neitilatomvapen.no

RadiOrakel

man - fre: 7-10 og 13-17
lørdager: 12-20

FM 99,3 Oslo og omegn,
eller streaming fra
www.radiorakel.no

www.jippicomics.com

Psykose er Gateavisas tegneserie-extra. Send makkverkene dine til Gateavisa, Hjelmsst. 3, 0355 Oslo, eller på epost til gateavisa@gateavisa.no. Ikke nøl, din sinke!

Kjeller med stor takhøyde

9. november var *Kjettersk kjeller* tilbake i nye lokaler i Pilestredet. Et uhøytidelig klubbarrangement som kombinerer mørk DJ-ing med foredrag om emner utenfor allfarvei - nå senest med *runer* som overordnet tema. Spennvidden skaper en inkluderende salong, med rom for fritenkere av alle slag.

- Av de som står bak *Kjettersk kjeller*, forklarer initiativtaker Didrik Søderlind, er det to fra Human-Etisk Forbund, to fra Gotham Nights (Norges eldste gothklubb - red. anm.), én fra Skepsis og én tidligere hindu-munk.

Bredt spekter

Undertegnede somlet seg for første gang til kjelleren i mars 2004 for å høre medarrangør og religionshistoriker Jan Ingar Thons antikristforedrag med påfølgende NM i Antikrist - og møtte en behagelig blanding av unge gothere, dresskledde herremenn med fezer, skotske folkedrakter og aldrende akademikere i tweed. Siden da har temaene spent fra UFO-bortføringer til det sunkne Atlantis og vampyrisme, og også vært besøkt av den amerikanske undergrunnsforleggeren Adam Parfrey, grunnleggeren av *Feral House*.

Musikken på *Kjettersk kjeller* besørges av subkulturelle størrelser fra inn- og utland, og danner et atmosfærisk bakteppe for alt fra avmålte skeptikere og distanserte professorer til selvbevisste okkultister og eklektiske utøvere av magi.

- Noe av det søteste jeg har sett her, forteller initiativtaker Didrik Søderlind, var sekretæren fra Hedningsamfunnet i dyp samtale med en ung kirketjener.

Kjelleren ble dratt i gang i mars 2003. Etter over to år på *Resepten* i Prinsens gate, er arrangementet nå blitt flyttet

til andre etasje på *Feber* i Pilestredet.

Humor og gangsyn

Initiativet er inspirert av en klubb for mørk folk og industrial i Edinburgh. Den norske varianten trakk raskt til seg interesserte:

- Det gikk veldig fort, forklarer Søderlind.

- På det første arrangementet vårt var vi 40 stykker. Neste gang hadde antallet økt til 80. Nå har vi vel gjennomsnittlig 90-100 gjester hver gang.

- Vi tiltrekker oss veldig mange forskjellige mennesker. OTO (Ordo Templi Orientis) har alltid en bolk her, og det samme pleier Skepsis å ha. I tillegg til at det kommer mange unge gothere, selvfølgelig. En fellesnevner, enten det er newagere, folk som driver med magi eller annet, er vel at vi til slutt ender opp med dem som har humor og gangsyn.

True Crime

Neste *Kjettersk kjeller* er satt til 7. desember. Da blir det *true crime*-kveld med Radioteater-legende og ekspert på krimlitteratur, Nils Nordberg, mens DJ Deadswan står for musikken. Så spark deg ut av TV-stolen og besøk heller Oslos mest stilfulle og inkluderende onsdagssalong, hvor alle er like glamorøse i form av sin egenart.

- Når folk hører navnet vårt, "Kjettersk kjeller", kan de enten tolke det som noe veldig mørkt og selvhøytidelig, eller begynne å fnise, sier Didrik Søderlind.

- Vi er vel mest interessert i de siste.

FEBER

Pilestredet 9 (ved Tinghuset)
0180 Oslo

Neste kjeller: 7. desember

Se også:

www.kjetter.com

Av Pål Flakk

Hydra

Simen Midgaard

1995-2002

Innbundet, 166 sider, à 40 linjer.

Trykket på 100g. Munken Print ved Gjøvik Trykkeri.

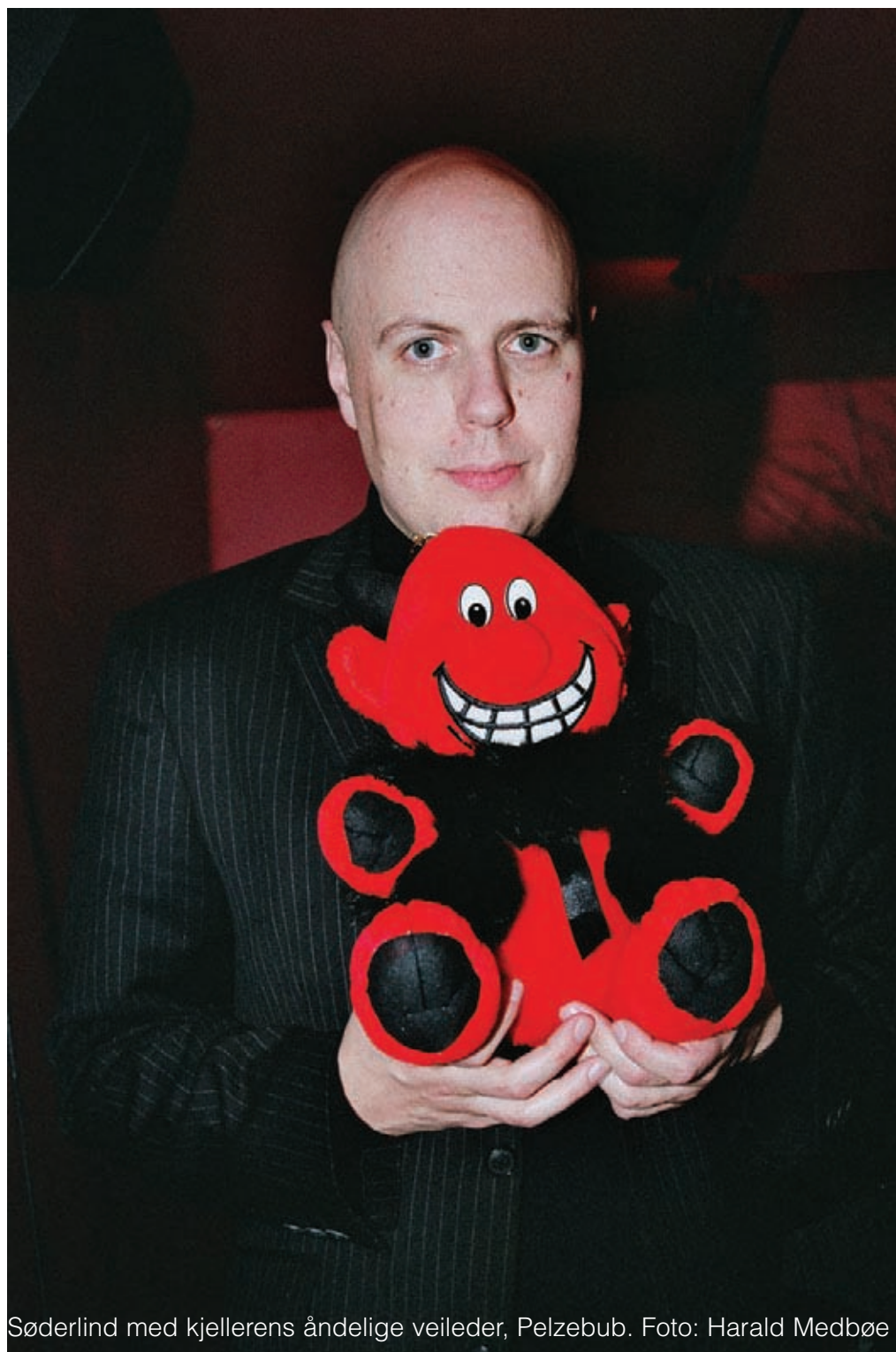
ISBN 82-92595-93-7

Pris: Kr 222 (inkluderer porto)

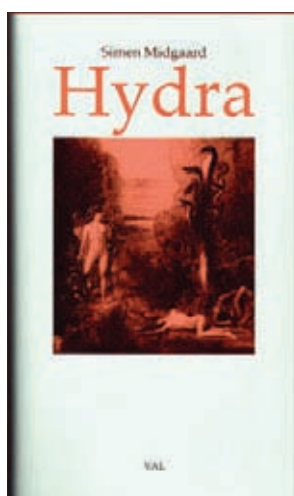
Til konto 6094 10 89855. Skriv hvor boken skal sendes i beskjedfeltet på giroen, eller med beskjed.

til@valforlag.com

Leveringstid: 1-2 dager.

Søderlind med kjellerens åndelige veileder, Pelzebug. Foto: Harald Medbøe

www.valforlag.com

Maleren Georg Ohr har nettopp åpnet en utstilling med okkulte og mytologiske motiver når han blir oppsøkt av en kvinne, Maria, som bringer med seg et trusselbrev til ham fra sin invalide og herskesyke tante, Egeberta. Utstillingen har tilsynelatende vakt fruens harme, og Maria advarer ham mot henne, siden tante Egeberta planlegger en sammensvergelse mot ham. Noen timer etter at han har fått lese brevet er Georg innviklet i en rad med påtagelige sammenreff og drømmer, som vever ham inn i den gamle kvinnens fortid, der blandingen av sjamanisme, en merkelig droge og ideen om overmennesket endelig utkrystalliserer seg i nåtid gjennom tantens vannhellige allianse med svartmetallbandet Nidgandr. "Hydra" er en handlingsdrevet og sanselig fortelling, der metafysikken forenes med thrilleren.

Straffegjennomføringsloven. Fra en fanges perspektiv.

I denne artikkelen kritiserer styreleder i KROM, Arve E. Hansen, straffegjennomføringsloven av 2002. Man ga her fangevokterne fullmakt til å vurdere om fangen skal få prøvetid. Dermed kan fangeuttalelser til media og det i teorien uavhengige tilsynsrådet, som nevner fangene ved navn når de drøfter momentene deres med fengselsledelsen, slå tilbake på fangene selv [se forrige nummer av GA for eksempler - red. anm.]. Ytringsfriheten i norske fengsler er således et fantasifoster.

Fengselsvesenet får selv tegne bildet av forholdene i norske fengsler, men dermed har det heller ingen objektiv sannhetsstatus. Også i denne proposisjonen lå hovedfokuset på mer straff og kontroll - selv om man indirekte innrømmer at dette bidrar til tilbakefallsprosenten på 80%. Kanskje det ville vært en idé å knytte budsjettene opp mot den store tilbakefallsprosenten, foreslår artikkelforfatteren - slik at de fengslene som fikk den ned, fikk de største budsjettene.

**Av Arve E. Hansen,
Styreleder i KROM (Norsk forening for
kriminalreform)**

Når belastningen ved å ytre seg blir for stor, da kan man ikke si at ytringsfriheten er reell. Dette lovforslaget eller denne odelstingsproposisjonen kunne med fordel vært skrevet på et par ark. Dette fordi man forventer at det vises godt forvaltningsmessig skjønn, og derfor gir man fengselsvesenet med de mange tusen fangevokterne fullmakt til å drive straffegjennomføring etter eget forgodtbefinnende. Uavhengig forskning er og blir fortsatt vanskelig gjort under dekke av et kjærlig ønske om at vi fanger må skjermes, og dette såkalte tilsynsrådet, dette legitimeringsorganet til fengselsvesenet, denne skjødehunden som fengselsvesenet ønsker å beholde, dette organet som ikke har noen makt eller myndighet og som kun synes å ha som funksjon å legitimere overgrep og en stadig mer rigid fangebehandling, dette organet som i dag ikke har noen tillit hos fangebefolkningen, dette organet ønsker selvsagt samtlige fengsler å beholde, og de gir selvfølgelig den nødvendige støtte til dette organet i enhver høringsuttalelse, og her er denne odelstingsproposisjonen intet unntak. Og dette skjønner jeg for så vidt godt. Det må være svært så komfortabelt å ha et slikt enormt og til de grader totalitært maktapparat til disposisjon og attpåtil slippe å stå til ansvar. Men vet våre politikere, journalister, jurister, forskere og andre interesserte om praksisen rundt tilsynet ved våre fengsler?

Primært skulle jo tilsynsrådet føre tilsyn slik at overgrep mot fanger ikke skjedde, altså være en slags korreks eller motmakt som ideelt sett var ment å skulle hindre eller i hvert fall dempe de verste tilfellene av blant annet misbruket av isolat. Men ser man på deres årsmeldinger, så ser man straks at det er andre ting tilsynsrådet er opptatt av. Tilsynsrådet ved Ringerike kretsfengsel var i sin årsmelding for et

par år siden mest opptatt av rekrutteringssituasjonen til fangevokterne, og det er jo for så vidt høyverdig å være bekymret for arbeidsplassene i bygda si. Men dette er ikke mandatet til tilsynsrådet. Og at fengselsvesenet i dag omfavner og bruker tilsynsrådene som en del av sitt legitimeringsgrunnlag, kan det knapt herske noen tvil om. Bare dette enkle faktum burde fått nysgjerrighetens bjeller til å ringe hos den fjerde statsmakt.

Man har greid å lage et stort nummer ut av at man ønsker å gi fangen ytringsfrihet, dvs. rett til å la seg intervjuet av journalister. Men man unngår behendig å nevne hvilke konsekvenser det kan få hvis fangevokterne skulle være uenige i noen av uttalelsene. Dette vil jeg komme tilbake til, og da med noen eksempler.

Mer kontroll

Det kan synes som om de juridiske forfattere av dette dokumentet antar at det finnes en helt spesiell etisk og humanistisk åndselite blant fangevokterne, en elite som selv til enhver tid er i stand til å avgjøre hvor grensene går for hva som er umenneskelig og nedverdiggende fangebehandling. Og med den største selvfølgelighet går man ut fra at fangevokterne, av alle yrkesgrupper, skal ha en slags medfødt egenskap som gjør dem i stand til å avgjøre hvor den sjelelige smertegrensen går hos den enkelte fange.

Man har i de siste årene utvidet maktgrunnlaget til fengselsvesenet, ansatt flere fangevoktere og pøst på med penger til kontrolltiltak, og så sier man at miljøet er blitt hardere. Og det stemmer, det; det er blitt mye hardere å sone sin dom i et regime som til de grader er kommet ut av både kurs og tilsyn. Og nå ønsker man å få bukt med selvmord og overdoser og få bort bruk av narkotika ved hjelp av enda mer kontroll, ved å ansette enda flere fangevoktere, altså mer av samme medisinen som man selv langt på vei innrømmer å ha gjort forholdene verre. For oss fanger er det imidlertid et ubestridelig faktum at det allerede meget strenge kontrollregimet er en av flere årsaker til nettopp disse problemene. Man evner ikke å ha en eneste positiv tanke i hodet, man makter ikke å se etter de positive sidene hos fangene, og fokus eller innfallsvinkel blir hele tiden på de negative sidene. Og la det være sagt med en gang: Hvis man setter tilstrekkelig mange mennesker til å lete etter negative lyter eller feil hos et menneske, ja da vil de før

eller siden finne det de ser etter. Og det er på denne måten fengselsvesenet skaper sin særdeles provoserende og konfliktfylte praksis hvor de straffekåte elementene råder grunnen.

Norge - en versting på isolat

Når man i kapittel 3 tar for seg forholdet til menneskerettighetene og spesielt forholdet til den europeiske menneskerettighetskonvensjonens artikkel 3 som sier at ingen må bli utsatt for tortur, umenneskelig eller nedverdiggende behandling eller straff, så innrømmer man for og veldig kort at Norge har fått på pukkelen blant annet på grunn av det enorme misbruket av isolat. Men man sier ikke at Norge faktisk er en av verstingene på dette området, og at hvis dette lovforslaget går igjennom, ja da vil vi bli enda verre og kanskje trone alene på denne verstingtoppen. I stedet kommer man i en lengre bolk inn med unnskyldninger, forsvar og patetiske floskler for å forsvare eller retttere sagt bortforklare misbruket av isolat.

Man sier ting som at artikkel 3 ikke forbyr rettmessig tvang, og heller ikke setter forbud mot ethvert ubehag. Men det er da vitterlig mer enn ubehag vi snakker om når fortvilte mennesker begår selvmord fordi de ikke klarer isolasjonsterroren som vi i Norge er blitt så fryktelig gode i, for det er jo typisk norsk å være god. Jeg vet også om en rekke eksempler der fanger har prøvd å skjære seg opp eller svelge ting som bestikk bare for å komme ut av isolat. Første og andre gangen dette skjer så blir disse som regel kjørt til sykehus, men deretter så må en som for eksempel har svelget en kniv eller gaffel pent finne seg i å vente på naturens gang. Fangen som i utgangspunktet ikke greier å sitte isolert og går til det drastiske skritt å svelge en kniv bare for å komme ut av isolat for et par stakkete timer, han må altså ikke bare fortsatt slite med isolatet, nå gjør han det med den meget tvilsomme vissheten om at han får håpentlig snart skal føde en kniv.

Og i fengselsvesenet synes det som om man har fått det for seg at hvis man svelger kniver mer enn to ganger, ja da er det for å plage fangevokterne. Eller det kan være at fengselsvesenet driver en bevisst politikk ut fra det gamle ordtaket "av skade blir du klok". Men av skade blir man ikke klok, man blir skadet. Og for meg forekommer det som et helt enormt og uoverstigelig paradoks at disse fangevokterne, som ikke evner eller klarer å forstå at en fange som går til det drastiske skritt å svelge sitt bestikk har problemer, skal lære meg om empati, ja det forekommer meg mer enn fjernt. Det ideelle grunnlaget for et samfunn basert på lovgivning var å skape ro og harmoni, og med lover skulle man forsone og forene de som av en eller annen grunn var kommet i konflikt. Ikke terrorisere og plage allerede innesperrede mennesker på stadig nye måter etter hvert som budsjettene stiger, det som Lund-Isaksen så trefende kalte det i medlemsbladet til fangevokterne, dette med å finne ny moro.

Nå unner vi fanger alle fangevoktere i hele verden all den moro de kan få, bare vi slipper å være deres leketøy. Men det kan da ikke herske noen tvil om at vi er på feil spor når tilbakefallsprosenten stadig ligger på 80%. Kanskje det var en idé å knytte budsjettene opp mot denne tilbakefallsprosenten slik at de fengslene som fikk den ned, ja de fikk de største budsjettene.

Nå nevner jo denne proposisjonen at artikkel 3 setter begrensninger i forhold til bruken av isolat, eller fulldøgns enerom som man i Norge ynder å kalle det, men samtidig sier man at praksisen forteller at det må oppstilles en relativt høy terskel for å konstantere krenkelse eller umenneskelig behandling. Her viser man en velbegrunnet redsel for å få en dom imot seg av typen brudd på menneskerettighetene, og det er jo for så vidt bra. En stat som satser såpass mye ressurser på å identifisere seg selv innenfor de humanistiske grensene, bør frykte en dom fra menneskerettighetskommisjonen.

Ordkløveriet

Og nå skriver man riktignok at departementet ønsker å begrense bruken av isolasjon, og her bruker man begrepet isolasjon, men så slår man fast at departementet likevel foreslår utvidet adgang til å bruke fulldøgns enerom overfor fanger som gjennomfører straff i lukket avdeling med særlig høyt sikkerhetsnivå.

Nå har det seg slik at undertegnede har sittet mer enn ti år i disse fengslene med særlig høyt sikkerhetsnivå, og her har jeg fått erfare maktmisbruket med isolat. På Ullersmo landsfengsel fikk jeg fra 5 og opp til 20 dager i isolat og på Ila landsfengsel og sikringsanstalt var det det samme, dvs. der begynte man med eneromsbehandling. På Ringerike kretsfengsel, dette nye flaggskipet til fengselsvesenet som jeg ble flyttet til i 1998, der er de kommet mye lengre. Her får ikke fangene isolat lenger, men tap av arbeids- og fritidsfellesskap.

Men hva er forskjellen på isolat, eneromsbehandling, bruk av fulltids enerom eller tap av arbeids- og fritidsfellesskap?

For meg som har fått erfare alle de nevnte alternativene eller retttere sagt variantene, så eksisterer det ingen forskjeller, ikke engang mikroskopiske forskjeller er jeg i stand til å oppdage.

Nå er det selvsagt mulig at jeg rett og slett er for lite observant og dermed ikke greier å registrere forskjellene, og jeg vil derfor be både Lund-Isaksen og Øvrebø om å redegjøre for disse. De kunne kanskje gå inn på hvilke fysiske, psykiske og sosiale forhold som skiller disse variantene fra hverandre, og hvis de samtidig kunne forklare meg hvordan ansettelse av flere fangevoktere skal gjøre det lettere for meg å utholde eller overleve et opphold i isolat, ja da vil det glede meg voldsomt. For det står faktisk så i denne blekka. Og hvis de ikke kan redegjøre for dette, ja da bør det bli helt legitimt og naturlig å stille spørsmålstegn, store spørsmålstegn,

STAFF

GRATULERER

Advokatfirmaet Staff AS

Peder Claussøns gt 7, Postboks 6724
St Olavs pl, 0130 OSLO
tel 22 98 26 00 telefaks 22 98 26 01
post@advokat-staff.no

ved den enorme begrepskreativiteten rundt ordet isolat, ikke minst fra medias side. Det kan synes som om våre journalister tror at alt står bra til i norske fengsler bare fordi man kaller seg kriminalomsorg.

Det finnes ingen enhetlig eller fornuftig harmoni mellom den nye straffegjennomføringsloven og den faktiske praksis som møter eller rettere sagt treffer fangen. Selv mener jeg at denne leken med begreper, dette ordkløveriet, er en måte å skjule virkeligheten på, samtidig som det uttrykker forakt for fangebefolkningen. Man forled-

måtte gi om seg selv, og om denne kunne bli brukt mot fangen senere for eksempel ved en permisjonssøknad.

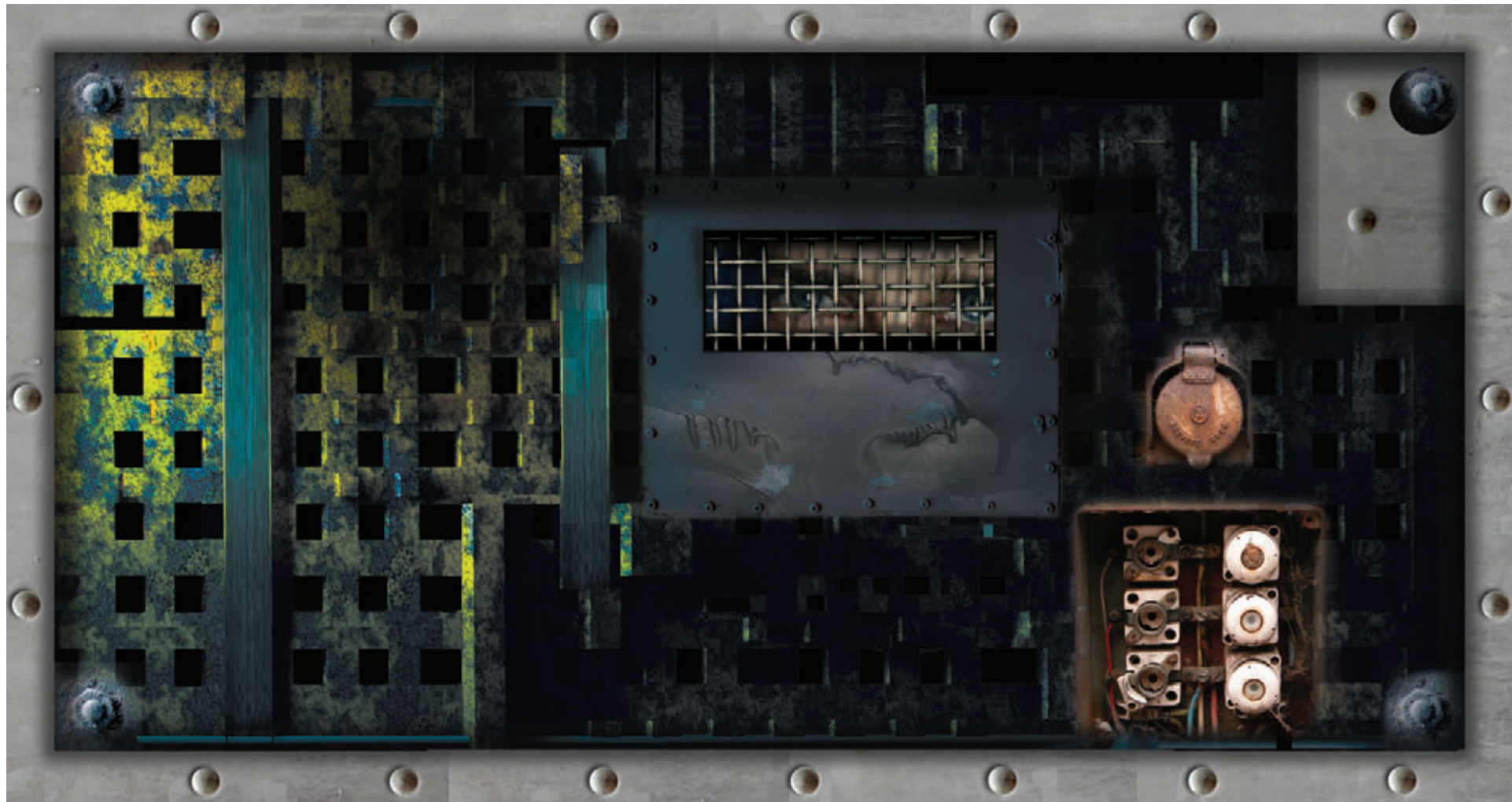
Disse små diskusjonene og disse helt relevante spørsmålene utløste en nesten hysterisk redsel for "sosial uro", og jeg ble satt på isolat. Jeg ble beskyldt for å drive med "massemanipulasjon" av medfanger og ble isolert i 18 måneder, dvs. jeg fikk et par timers fellesskap på kvelden.

På denne tiden hadde jeg besøk en gang i måneden av min studieveileder og senere

må sone prøvetid eller ikke blir dermed fengslets hovedverktøy i kontroll og styring av fangen, og her blir fangens atferd et helt sentralt moment. Fangens atferd under den nye straffegjennomføringsloven er likestilt med faren for nye straffbare handlinger i prøvetiden. Nå er det og har alltid vært særdeles dårlig atferd fra fangen å kritisere fengselsvesenet og den praksis som fengselsvesenet bedriver, men hittil har man bare hatt lovhjemmel til å isolere eller trakassere fangen ved å nekte ham permisjon, besøk og overføring til åpen anstalt. Har en fange fått 9 års fengsel nå,

ene har man skapt et inntrykk av at dette "bare" skjer med mennesker i varetekt, mens det i realiteten skjer med hver eneste fange, og her finnes ingen unntak. Dermed har man full kontroll på alle ytringer som fangen måtte komme med, og riset bak speilet er at kritiske ytringer skaper sosial uro og dermed har fangen utvist dårlig atferd. Med en dom på ni år står man da i fare for å måtte sone 3 år lengre tid enn en som holder kjeft.

Når man nå forhåpentligvis er inneforstått med en liten del av den praksis som faktisk

er også de som ikke har innsyn i den meget lukkede fengselspraksis til å tro på etablerte, bekvemme og ferdige sannheter, og når disse sannhetene blir for pinlige, når de blir en for stor politisk belastning, ja da skifter man bare navn på dem, mens innholdet forblir det samme. Og når man på denne måten fortier eller forsøker å skjule sannheten, ja da har man tatt et steg inn i løgnens verden, og der trenger man ikke lover. For når avstanden mellom det som sies eller skrives og det som gjøres blir for stor, da kommer humbugen, forstillelsen, hykleriet og falskheten så klart frem at selv den symbolske respekten for loven forsvinner helt etter hvert, og da er man inne på farlige veier. Og det er innenfor dette perspektivet at det kanskje bør letes etter grunner til den stadig høye tilbakefallsprosenten.

Bekvemme påskudd for isolat

Selv har jeg fått et utall døgn på isolat blant annet fordi jeg har nektet å avgi urinprøve. Dvs. at jeg de første årene i fengsel hadde store problemer med å pisse i glass. Det å stå naken foran et spill med gummihansker, omringet av skuelystne fangevoktere ga ikke akkurat fri flyt på urinen. Og siden verken loven eller fangevokterne skiller mellom "kan ikke" og "vil ikke", så ble det isolat. I dag, derimot, er jeg blitt spesialist på å pisse i glass, og jeg får nesten ikke pisse uten glass.

I Ringerike krets fengsel diskuterte jeg kriminalpolitikk i pausene på skoleavdelingen, både med fanger, lærere og fangevoktere, og ved en anledning deltok jeg på et informasjonsmøte om dette såkalte "Ny start"-kurset, dette kurset som blant annet skal lære fanger om empati. Nå hadde jeg i egenskap av å sitte i styret i KROM tilgang på en del informasjon rundt dette kurset, og kunne derfor stille en del helt relevante spørsmål om blant annet nedbrytningsprosessen i kurset og ikke minst om mangelen eller fraværet av oppbyggende elementer. Jeg stilte også et par spørsmål om lagring, tilgang og bruk av den meget personlige informasjonen som fangen

gode venn, Espen Schaanning. Han ble meget indignert og nesten litt fornærmet over dette isolatvedtaket. Han mente han selv hadde stilt en mengde kritiske spørsmål, både verbalt og skriftlig gjennom artikler og sågar bøker, men han hadde aldri mottatt slik ros eller skryt for sine uttalelser.

Når jeg nevner disse episodene, så er det for å understreke hvor galt mennesker kan handle med loven som legitimt verktøy. Selv med den forrige fengselsloven fra 1958 hadde fangevokterne fullmakt til å gjøre nesten hva de ville, og dere må ikke la dere forlede til å tro at den ikke ble brukt. Med de innstramningene som ligger innbakt i forslaget til den nye straffegjennomføringsloven, så vil de allerede meget slette soningsforholdene bli betydelig forverret. Man må ta høyde for at det kriminalpolitiske bildet som fengselsvesenet forsøker å male sammen med sine fagforeninger, er preget av sterke næringsinteresser samtidig som de hevder å være de eneste som har innsikt i fengselshverdagen. Fengslene og fengselsvesenet har en lang og solid tradisjon i å skape en kriminalpolitisk virkelighet ut fra noen få enkeltepisodes, og da skrives det på stadig mer penger som utelukkende blir brukt til å forverre livsvilkårene til fangene. Man overser at den praksis man utøver i seg selv er så provoserende og konfliktskapende at den fungerer som en slags selvoppfyllende profeti. Og samtidig konstituerer eller skaper man en forestilling i fangebefolkningen om hvilket menneskesyn fengslet og fengselsvesenet står for, og det er ikke bare særdeles fattige greier. Denne kriminalpolitiske linjen vil etter all sannsynlighet gjøre fengselsvesenet til vår største vekstnæring.

Fangen knebles - på bekostning av ytringsfriheten

Ifølge dette forslaget benekter man at bortfall av prøvetid er straff. Har en fange fått 9 års fengsel, så blir det nå opp til fangevokterne i fengselsvesenet å avgjøre om han eller hun skal sone 6 eller 9 år. Om du

så blir det som sagt opp til fangevokterne i fengselsvesenet å avgjøre om han eller hun skal sone 6 eller 9 år. Man har fått en fullmakt som setter en effektiv stopper for all demokratisk debatt, ikke bare mellom fangene, men også mellom fangene og alle interesserte på utsiden. Man har altså på en meget slu og utpekulert måte gitt fangen lov til å snakke med journalister samtidig som man har likestilt hans atferd med straffbare handlinger. For uinnvidde kan dette sikkert synes helt greit. Men for oss som har fått stifte et nært bekjentskap med denne praksisen, så er dette i realiteten et skjult forbud mot å ytre seg kritisk om fengselsvesenet. Dette vil i praksis si at en fange med ni års dom, som sier eller skriver hva han tenker, mener eller føler om livet i fengsel, denne fangen risikerer nå å måtte sone 3 år mer enn en som jatter med. Her må man huske på at samtlige fanger i dag er underlagt telefon-, brev- og besøksskontroll, dvs. at alle telefoner blir avlyttet, alle brev lest og alle besøk sjekket. I medi-

Illustrasjon: TorKill

utøves i norske fengsler, så forutsetter jeg at man innser at ytringsfriheten i norske fengsler er et fantasifoster, og at dette fantasifosteret, i henhold til de demokratiske verdier vi så gjerne vil identifisere oss med, er mor til den største forbrytelsen av dem alle, nemlig undertrykkelsen. Her må man huske at samtlige totalitære samfunn i dag har ytringsfrihet nedfelt i sine lover, men vi vet jo alle at denne ikke er reell. Når konsekvensen eller prisen man må betale for å ytre seg blir for høy, da kan man ikke si at ytringsfriheten er reell.

BOKCAFÉEN JAAP
VAN HUYSMANN'S MINDE
★frihetlig litteratur★

Åpen Man – Fre 14-19

Se vårt kule utvalg på:

www.bokcafeen.cjb.net

Spisestedet
økologisk
vegetarcafé !

Man – Ons: 14-21
Tor & Fre: 14-20
Lørdag: 14-19

Hjelmsgate 3, 0355 OSLO

Dunsten av dollarideologi

Et oppgjør med "anarkistene" i blådress og konservative t-skjorter

Jaja, så var det tullingene i blådress igjen. I anarkistiske kretser er det en stadig kilde til irritasjon at denne gjengen med ultrakapitalister hvis ideer utspringer fra folk som Murray Rothbard, Milton Friedman og det libertarianske partiet i USA, smykker seg med betegnelsen "anarkister". Hvor skal det ende: FpU og Torbjørn Røe Isaksen som revolusjonens fortrøpp? Ronnie Reagan som heltemodig anarko-profet? "Privat eiendom" det nye slagordet til pønkere og grafitti-kunstnere, malt på alle offentlige bygg og veier og skreket fra åpne vinduer med hes stemme?

Velvel, språket er åpent for alle, ord kan vris og vendes på, og den anarkistiske tradisjon er selvfølgelig intet ferdig sett med ideer som man kan legge beslag på. Om disse "blå-anarkistene" vil beskrive seg selv som anarkister, får de selvsagt bare gjøre det. Men jeg advarer mot å forveksle deres ideologi med de tankene som alltid tidligere har vært referert til som anarkisme, an (uten) archos (hersker), en ideologisk tradisjon med bakgrunn i folkelige bevegelser, arbeiderkamp, bondeopprør, Pariserkommunen, den franske revolusjon, den spanske borgerkrigen, utopisk sosialisme, alternative frihetlige samfunn, urbefolkninger, mai

"Å sette Staten opp mot Det Private Næringsliv, som høyreideologene gjør, er intet annet enn et retorisk knep."

68, zapatistene, miljøbevegelsen osv. osv. Anarkistiske tenkere, fra Godwin og Proudhon til Bookchin og Chomsky, har vært kritiske til *all* maktkonsentrasjon. Staten er et onde i den grad den tar makt og frihet fra mennesker. *Kapitalen kritiseres på samme grunnlag.* Og selvfølgelig, man må ikke la seg lure av begreper: Å sette Staten opp mot Det Private Næringsliv som absolutte motsetninger, slik høyreideologene gjør, er intet annet enn et retorisk knep. I virkeligheten kan selvfølgelig makta være konsentrert et sted hvor disse møtes. Det er ikke slik at de institusjonene vi kaller Staten i dag, står i radikal motsetning til Næringslivets institusjoner. Snarere er det slik at statens og næringslivets institusjoner er gjensidig avhengige av hverandre. Ofte er statens sentralistiske tendenser langt sterkere forbundet med private selskaper enn de er med offentlige foretakende, som til tross for sin statsstøtte kan stå langt friere i forhold til sentralmakta enn de private selskapene med sine rigide udemokratiske organisasjonsmodeller kan. Eks: Hvem er

det som lyver mest på vegne av det Hvite Hus, FoxNews (en privat nyhetsstasjon på TV) eller National Public Television? For alle som har sett amerikansk TV, er det ingen tvil om at det er det private selskapet som driver den verste statspropagandaen. Det er selvsagt fordi FoxNews og det Hvite Hus er infiltrert av de samme maktinteressene. Høyrepartiene i Norge, som taler på vegne av Det Private Næringsliv, er også kroniske til å sentralisere makt, slå sammen kommuner for eksempel, og til å kreve strengere straffer og mer politi.

Demokrati = Anarki

Anarkister har vært inspirerte av bevelgelser som har søkt å desentralisere makt, og av folk som har tatt kontroll over sine egne liv ved å frigjøre seg fra junkytilværelsen kapitalismen legger opp til. Anarkisme innebærer en kritisk holdning til alle maktkonstellasjoner, og en bevegelse for stadig mer demokrati, i betydningen folkestyre. Det innebærer ikke en klokkeklar tro på at visse institusjoner er bærebjelker for ethvert fritt samfunn, men en stadig dekonstruksjon av eksisterende maktforhold, enten de er bundet opp til dynastier, det militære, de eldres råd eller parlamenter. Til dem som tror at demokrati handler om å formulere flotte grunnlover og stilige setninger om representasjon og folkemakt: Sovjetunionens grunnlov garanterte for frie valg over flere paragrafer. Var Sovjetunionen et demokrati av den grunn?

Om et begrep som demokrati skal ha noen betydning, må det bestå i at mennesker har reell innflytelse over sine egne liv. *Reelt demokrati er med andre ord ensbetydende med anarki.* Dette er ikke noe absolutt, men tvert imot et ideal som alltid bare kan virkeliggjøres mer eller

mindre, og som det aldri blir avlegs å kjempe for.

Politiske tvangstanker

"Blå-anarkistene" derimot, holder privateiendommen opp som det grunnleggende fundamentet for ethvert demokrati. Privateiendommen er ukrenkelig, og det fins ingen grenser for hvor mye eiendom en person skal kunne akkumulere. Privateiendommen kommer aldri i konflikt med friheten, demokratiet, rettferdigheten, anarkiet...

I Norge finner vi "blå-anarkistisk"/"libertariansk" tankegods i bladet Nytt Paradigme, hvor Unge Høyres og FpUs utskudd får boltre seg i sine fantasier om grenseløs privat eiendom så langt øyet kan skue. Vi merker oss imidlertid noe svært interessant i utgave nr. 2 2005, temanummer: *Rettferdig Eiendom*. Libertarianerne innser nemlig at et fritt marked forutsetter rettferdig eiendom. Redaktør Bent Johan Mosfjell skriver: "Alt for ofte forsvaret folk det frie marked uten omtanke for at det kun er rettferdig dersom de

involverte parter har en rettmessig rett til det som byttes." Ja nettopp, Mosfjell. Dette har jo alltid vært utgangspunktet for den frihetlige kritikken av kapitalismen. Men Mosfjell & cos prosjekt er å legge et fundament for kapitalismen, ikke å egentlig utforske grunnlaget for rettferdig eiendom. Derfor stopper libertarianernes forsøk på å forme en forståelse av rettferdighet på halvveien, uten å ha kommet frem til anarkismens poeng.

La meg i korthet skissere hvorfor jeg mener libertarianernes teorier kommer til kort i et frihetlig perspektiv. Jeg føler at siden libertarianerne anstrenger seg så fælt med å bygge et teoretisk fundament for sine politiske tvangstanker, så er det bare alminnelig folkeskikk å være behjelpelig med å vise hvorfor teoriene deres svikter i møte med virkeligheten.¹

Den libertarianske posisjon - blåbærfilosofi

Den libertarianske guru Murray N. Rothbard fremsetter i artikkelen *Rettferdighet og Eiendomsrettigheter* en rettighetsteori som er sterkt influert av filosofen John Locke. Utgangspunktet er at alle mennesker har rett til 1) sitt eget legeme og 2) de deler av naturen som man har "blandet sitt arbeid med", dvs. omformet på en eller annen måte, f.eks. bygger du et hus av tre, kan du også regne dette huset som ditt. Og deretter kan du bytte produktene av ditt arbeid, samt din egen arbeidskraft selvsagt, med hva andre mennesker har å tilby. Så lenge dette er frivillig, er det ingenting å si på rettferdigheten i det. Retten til å gi bort / testamentere eiendommen er også soleklar. Problemer oppstår idet noen ved hjelp av makt eller tyveri får tak i noe som de ikke rettmessig eier. De har da ifølge Rothbard ikke lenger rett til disse tingene, og om de bytter dem mot andres produkter/tjenester, er det ikke lenger snakk om en rettmessig handel. Utfordringen for å sikre at frihandelssystemet er rettferdig, ligger altså ifølge Rothbard i å finne ut hvem som først tok i bruk en naturressurs eller et landområde. Det er med andre ord snakk om å nøste seg tilbake til et slags historiens nullpunkt, og så dedusere menneskenes ulike rettigheter overfor ressursene ut fra det.

Anarkistisk svar – privateiendommens pris

At et menneske bør få bestemme over sitt eget legeme, er vi skjønt enige om. Punkt nummer to er imidlertid langt mer problematisk å slå fast som en absolutt grunnpilar, selv om eksempelet som ble brukt som legitimering over (det med trehuset) i og for seg er rimelig.

Hva er galt med å slå fast dette prinsippet? Det forutsetter for det første et svært instrumentelt syn på naturen, for det andre abstraherer det bort konteksten en person befinner seg i når han blander sitt arbeid med naturen. F.eks: Om en mann bygger en demning, og leder et elveløp ned til sin egen rishage, eier han da elva? Hva om det bor en menneskeflokk lenger

nedi dalen som er helt avhengige av elva, men som aldri har blandet sitt arbeid med den på annen måte enn at de har hentet maten sin fra den? Så lenge menneskene inngår i en økologi, vil det alltid være slik at det et menneske foretar seg påvirker omgivelsene. Ofte vil det også påvirke andre mennesker som i eksempelet over, men også i tilfeller der ingen mennesker er involverte kan det oppstå moralske problemstillinger. Andre levende skapninger har vel også krav på vår omtanke? Vi følger logikken enda litt videre: Om en person bestemmer seg for å bygge en eiendom rundt et helt vann, har han da rett til å jage alle andre som senere kommer forbi, vekk fra eiendommen? Ifølge libertarianerne skulle han vel ha det, ikke sant? Men dette synes meg direkte latterlig. Hva er det som er så jævla fritt med å bli jaget fra eiendom til eiendom? Hvordan kan man i det hele tatt forsvare å eie naturen? Det hele blir for meg en pervers tanke.

En virkelig anarkistisk tilnærming til dette spørsmålet ville være å se for seg virkelige mennesker, som lever i et virkelig samfunn, omgitt av virkelig natur, og så tenke seg hvordan man i fellesskap kunne leve på et vis som respekterte individenes frihet samt økologiske hensyn (...to sider av samme sak?). Det blir da ikke snakk om å underlegge seg et eviggyldig rettferdighetsprinsipp som setter rettigheter over virkeligheten. Om det finnes trengende mennesker, er det ikke rettferdig å holde ressursene fra dem. Om du eier alt drikkevannet, eller all AIDS-medisinen, og du selger det til de trengende til prisen av slavearbeid, er dette ikke rettferdig. Dette er bakgrunnen for den anarkistiske tese om at bruksrett går foran eiendomsrett. En *virkelig fri* handel må vel innebære at de menneskene som handler med hverandre, også er frie, og at de ikke krenker andres frihet for sin egen vinnings skyld, for eksempel ved å kjøpe store kvanta tømmer fra en regnskog som vi alle er avhengige av...Ingen har rett til å eie på bekostning av andres frihet!

Gamle, utbrente flagg

Hvorfor virker det jeg her har sagt så truende på frimarkedsfantastene? Tar man et edruelig oppgjør med privateiendommen, begynner de straks å hyle ut om Stalin, Pol Pot og massedrapslirene. Men de misforstår med vilje; det er slett ikke snakk om å avskaffe privateiendommen en gang for alle, med militærets hjelp. Dette er uansett overhodet ikke en mulighet. Det er logisk idioti. Den anarkistske kritikk av privateiendommen er selvfølgelig like mye en kritikk av statens eiendom. Kritikken av maktmisbruk fra privatpersoner og mafiøse storselskaper er like mye en kritikk av statlige overgrep. Hva annet er staten enn en gigantisk mafia? Hvordan har Staten oppstått, annet enn ved maktmenneskers akkumulering av eiendom?

Nei, alt jeg sier, er at folk selv kan løse problemene med fordeling. Men dette er noe som må skje kontinuerlig, en stadig

pågående prosess, hvor ingen sentralmakt skal kunne bestemme over menneskers liv. Og de institusjonene som eventuelt benyttes for å løse samfunnets fordelingsproblemer, bør være under konstant kritikk. Ingen institusjoner er evige. Samfunnet

Jeg ber om at man forholder seg til den virkelige verden, reagerer på nød og elendighet ved å handle, og ikke innbiller seg at naturen er noe som kan eies. Selvfølgelig skal naturen brukes, vi lever av naturen, og selvsagt er det ingen som trenger

"Menneskelig frihet og rettferdighet er avhengig av at vi klarer å se bortenfor den snevre rammen av privat eiendom."

består av mennesker, ikke av papir, betong og statistiske analyser. Vi kan løse våre egne problemer. Vi trenger ikke å dele hele verden opp i avgrensede områder, og vi trenger ingen stat til å garantere for at privateienommen holdes helligere enn våre egne behov. Vår beste garanti mot fremveksten av maktkonstellasjoner er å søke å løse våre mellomværende, og ellers leve i fred med hverandre som frie og uavhengige individer. Dette tør være et utgangspunkt for (anarkistisk) handling. For å sitere anarkosyndikalist Sam Dolgoff i hans essay *The Relevance of Anarchy to Modern Society*: "...anarkisme er ikke en universalmedisin som på mirakuløst vis vil kurere alle sykdommene samfunnskroppen lider under, men snarere en veiledning for handling i det tyvende [nå: det tjueførste] århundre basert på en realistisk forståelse av samfunnets sammensetning." (fritt oversatt) Det kommunistiske idealet om fullstendig likhet, og fullstendig lik fordeling av ressursene til enhver tid, er forøvrig bare piss. Det er ikke dette jeg ber om. Jeg misunner ikke disse menneskene som har så jævla mye mere penger enn meg. Jeg har ingen grunn til å tro at de er lykkeligere enn meg av den grunn.²

bry seg med om du eier underbuksa di, gitaren din og huset som du arvet av morfar. At vi også tildeler hverandre begrenset bruksrett til ulike naturressurser av rent praktiske grunner, for eksempel ved å limitere hvor mye kommersiell hogst et trehogstfirma kan bedrive i et visst skogsområde, trenger heller ikke være noen trussel mot friheten. Men vi bør ikke innbille oss at den Private Eiendomsrett er et absolutt underliggende prinsipp for Det Frie Samfunn. Menneskelig frihet og rettferdighet er faktisk avhengig av at vi klarer å se bortenfor den snevre rammen av privat eiendom. Jeg er helt enig med Mosfjell. Fri handel er fri så lenge de produktene det handles med rettmessig tilhører partene i handelen. Det er bare det at å si at noe rettmessig tilhører noen, ikke er så enkelt som markedsfundamentalistene vil ha det til. En rettferdighetsteori som utgår fra hjertet, og ikke fra eiesyken, vil ha langt mer å tilby i virkelighetens verden, enn de tankene libertarianerne forfekter. Et bredere, mer menneskelig syn på rettferdighet og frihet, får blå-anarkistenes verdier til å rakne som gamle, utbrente flagg³.

Anarkonissen B.

Fotnøtter:

¹ For øvrig har jeg langt mer å innvende mot disse ideologene enn det jeg kommer inn på her, men jeg mener at den grunnleggende kritikken skulle være innbefattet i det jeg skriver under avsnittet *Anarkistisk svar – privateiendommens pris*. For ordens skyld bør jeg nevne at Nytt Paradigme også diskuterer Rothbards syn ut fra konservative innvendinger i samme utgave av bladet, og at de ellers åpner for debatt omkring spørsmålet *rettferdig eiendom*. Mitt anliggende i denne artikkelen er dog å tilbakevise mye av utgangspunktet for hele denne debatten (slik Nytt Paradigme fremsetter den). Derfor tar jeg på meg å forkaste Rothbard, men mener at mitt skyts også treffer mer generelt over hele spekteret av libertarianere og deres beslektede (nyliberale, liberalkonservative og liknende høyreideologiske bæsjeferter).

² Jeg har imidlertid problemer med hvordan rikdommen gjerne oppstår, (gjennom utbytting av naturressurser og arbeidskraft), og hva folk bruker pengene til, (f. eks. til å investere i landmineproduksjonen)...

³ Forslag til videre lesning: William Godwin: Om politisk rettferdighet. Eiendom, Fjærtøft Forlag 1994
Leonard Borgzinner: Den blå anarkismen, i GA 7/80
Geir T.H. Eriksen: Tullingene i blådress, i GA 1/84

På besøk hos kongen

Sitter sammen med Kvænen på puben *Rett Inn* i Storgata i Oslo en ettermiddag tidlig i oktober. Ølet vi drikker smaker fortreffelig, men det er liksom noe som mangler. Noe som kan sende oss inn i andre bevissthetssfærer. Etter en stund slår det meg at mobiltelefonen ligger i jakkelomma og antakeligvis er klar til bruk. Finner den frem og begynner å bla igjennom telefonlista. Stopper ved Lange-Thomas når navnet hans lyser mot meg på telefondisplayet. Vi to snakket nemlig om å ta en fleinsopptur med det første bare for et par dager siden. Slår nummeret og forklarer situasjonen. Skrur deretter av mobilen og sier til Kvænen at Lange-Thomas kommer om en halv times tid. Han skjønner ikke helt hva det gjelder, men når jeg sier ordet fleinsopptur, smiler han med en gang. Kjentmannen som vi er avhengig av, L-T, kommer over til bordet vårt en drøy time senere. Vi to som har sittet og ventet på ham med hver våres halvliter, spør litt utålmodig om hvor ferden bør gå for at vi skal få en best mulig sopptur. Persolig har jeg aldri vært på fleinsopptur før og vet knapt nok hvordan de ser ut i Guds frie natur. Har alltid spist dem ferdig tørka. -Vi skal besøke kongen, sier han. Det viser seg nemlig at ekskursjonen skal gå til kongens kubeiter på Bygdøy. Av gammel erfaring vet han nemlig at her finnes den psilocybinbefengte soppen vi er ute etter. Restene av våre ikke helt duggfriske og heller ikke helt kalde pils forsvinner ned i magen. Ekspedisjonen kan begynne.

På vei til 13-trikken, hvor vi selvfølgelig skal snike, fyrer vi oss en rev. Dette fører til at ikke bare trikken men også oss tre muntre musketerer går på skinner. Etter et kvarters tid er vi framme ved holdeplassen hvor vi skal av. Turen går deretter videre til fots. Etter 15 minutter er vi fremme. Vi skrever over gjerdet og begir oss ut i det lange, våte gresset. Grunnet dårlig skotøy er vi alle tre klisj-klasj på beina etter bare noen minutter. Men noe må man ofre for å få det bra. Fem minutter senere hører jeg noen rope at den første fangsten er en realitet. Vi to andre springer over, og vi blir begge overrasket over hvor små de er. Nesten ikke synlige i det høye gresset. Et stort syltetøyglass blir tatt frem. Men det viser seg at vi ikke trenger oppbevaringsplass til soppen ennå. Munnene våres blir nemlig satt på vidt gap og soppene fortært. Ettersom tiden går blir syltetøyglasset fylt opp og oss tre sopp-sankere blir i bedre og bedre humør. Sopp i munnen, sopp i glasset og THC i lungene. Slik fortsetter det en stund mens glasset fylles opp.

Når alle jordene er blitt nøye saumfart, bestemmer vi oss for å sette kursen mot GA. Det er torsdag og redaksjonsmøte, så vi vet det er folk der. På tide å dele fangsten med noen andre, slik at de kan oppnå samme bevissthetsnivå som vi tre har. Fullt av folk i redaksjonslokalene når vi dukker opp. Glasset blir tømt på bordet, og det oppstår allmenn jubel blant habitatene i rommet. Snart er alt fortært, og alt som er igjen er denne historien.

Guds frie natur!

Stopp politivolden.

Demonstrasjon ved den franske ambassaden i Oslo lørdag 12. nov 2005

STOPP POLITIVOLDEN
STØTT DET SOSIALE
OPPRØRET I FRANKRIKE

Støtt det sosiale opprøret!

De siste ukers opptøyer i drabantbyene rundt i Frankrike er et resultat av daglige politiovergrep og franske myndigheters evne til å overse sosiale problemer. Parallelt med opptrappende politibrutalitets har også Frankrikes fattigste forsteder opplevd en lang periode med budsjettnedskjæringer.

SOLIDARITETSDEMO
LØRDAG 12.NOV
OPPMØTE PÅ BLITZ KL 15.00

VIL DU HA SPENN?

Vil du ha 500 kroner en gang i året og samtidig støtte en god sak? Det kan du få ved å melde deg inn i trossamfunnet Alt som er. I tillegg får du et menighetsblad med ujevne mellomrom. Den gode saken er likestilling mellom tros- og livssyn og avskaffelse av statskirken.

Alt som er

Alt som er ble registrert som trossamfunn i 1995. Trosbekjennelsen er at alt som er, virkelig er. Trossamfunnet er berettiget til offentlig støtte som utgjør 5-600 kroner per medlem (beløpet varierer etter kommune). Men trossamfunnet er mot at det offentlige betaler for at folk tenker og tror, og har derfor ikke søkt om støtte. Dette standpunktet er ikke forlatt. Men trossamfunnet vil nå bruke systemet og demonstrere hvordan det virker for å bidra til at det faller bort.

Illustrasjon : Elise Martens

Medlemsjuks

Etter offisielle tall er 85,7 prosent av befolkningen medlemmer i statskirken. Kirken bruker dette tallet både som argument for fortsatt statskirke og som bevis på at folk flest deler kirkens tro. Men undersøkelser viser at under halvparten av befolkningen tror på noen gud. I en undersøkelse Aftenposten utførte i 2003 svarte 49% at de anså seg som kristne. En skandinavisk undersøkelse fra 2002 viste at 43% i Norge "tror på Gud". De spurte i disse undersøkelsene var voksne, men kirken regner også med mindreårige. Babyer har ingen bestemt trosoppfatning, tro utvikler seg gradvis og trosamfunnsloven regner med at barn ikke er modne nok til å melde seg ut eller inn av trossamfunn før de er 15. Barn under 15 år utgjør 19,9 prosent av befolkningen. Trekker man disse fra de troende (men regner dem som en del av folket) kan det anslås at kirkens trosforestillinger deles av omkring en tredjedel av befolkningen. Årlig melder omtrent 1000 personer seg inn i kirken, under én prosent av de kirken regner som medlemmer har selv tatt initiativ for å bli medlem. Den vanlige borger får aldri valget mellom å melde seg inn eller ikke; valget står mellom å melde seg ut eller ikke. At man så og si har medfødt medlemskap i en organisasjon og tas til inntekt for organisasjonens syn, ville vært uhørt i andre sammenhenger. Som sakene mot AUF og Senterungdommen viser, kan det også være straffbart å operer med fiktive medlemmer.

Det store formelle medlemstallet har røtter fra tvangskristendommens tid. På 1800 tallet var alle borgere tvunget til å være medlemmer og delta i kirkens virksomhet – foreldre som ikke døpte barna ble straffet og ungdom som ikke møtte til konfirmasjon ble satt i tukthus for tvangsmessig konfirmasjon. Med et historisk utgangspunkt hvor *alle* er medlemmer er det ikke så rart at medlemstallet holder seg høyt. Og kirken viser liten interesse for å lage noen skikkelig medlemsoversikt; tidligere i år kom det fram at 15 000 medlemmer i Human Etisk Forbund fortsatt sto som medlemmer i statskirken.

God jul!

Når man ikke har gjort noe for å bli medlem, kreves det ekstra initiativ å melde seg ut. Det spiller heller ingen økonomisk rolle. Statskirken får ikke mindre midler når folk melder seg ut, kanskje heller *mer* for å holde på sjelene. Kirkens virksomhet er helt uavhengig av hvor mange som er tilhenger av den eller tror på dens lære. Overfor vanlige folk framstår kirken som et gratistilbud. Men inngang som koster penger, kan bli gratis – spørsmålet er bare hvem som til syvende og sist skal betale. Og her havner regningen hos skattebetalerne. Statskirken har 8000 ansatte og koster 4 milliarder årlig. Det vil si nesten 1000 kroner per innbygger, men hvis man korrigerer for antall medlemmer og antall skattebetalere, blir det mer enn dobbelt så mye. I 2003 hadde kirken 6,2 millioner besøk, hver innbygger var i kirken 1,3 ganger. Gjennomsnittstallet dras opp av en forholdsvis liten gjeng som går i kirken hver uke, de fleste går i kirken ved spesielle anledninger – i jula er en tredjedel av befolkningen i kirken. Hvis man fordeler omkostningene på antall besøk, blir prislappen ganske høy. Fra tvangskristendom til tvangsfinansiering Tvangskristendommen begynte å slippe taket mot slutten av 1800-tallet. I 1845 ble det tillatt å danne dissentermenigheter – forutsatt at de var kristne. Ved dissenterloven av 1891 ble også ikke-kristne trossamfunn tillatt og medlemmer av slike kunne få skattefradrag tilsvarende kommunenes utgifter til statskirken (det fantes ikke direkte skatt til staten den gang).

Det ble brukt som hovedargument at den som ikke var medlem av statskirken heller ikke skulle være med å betale for den. Ordningen ble ikke endret da statskatt ble innført, men også skatteyttere som ikke var med i noe trossamfunn fikk etter hvert fradragsrett. Ved lov om trudomsamfunn og ymist anna fra 1969 ble systemet helt endret. I stedet for skattefradrag ble det innført en tilskuddsordning til registrerte trossamfunn som skulle tilsvare både statens og kommunenes utgifter til kirken. Ordningen er senere utvidet til å omfatte uregistrerte trossamfunn og livssynssamfunn (Human Etisk Forbund fra 1981 og Holistisk Forbund fra 2004). I tillegg gis det også støtte til oppføring av kirkebygg, templer og moskeer. Mens skattebetalerne tidligere bare måtte finansiere statens offisielle religion har det endt med at de i tillegg må finansiere et virvar av alle mulige tros- og livssynssamfunn.

Gjønnes-utvalget

For tredje gang er det nå et offentlig utvalg som skal vurdere statskirkeordningen. Et mindretall i Kirkekommissjonen fra 1902 gikk inn for å skille stat og kirke, flertallet i Sivertsen-utvalget fra 1975 gjorde det samme. Gjønnes-utvalget skal avgi innstilling innen utgangen av året. Sammensetningen av utvalget tilsier at noen få vil gå inn for fortsatt statskirke, men det er for lengst klart at flertallet vil gå inn for et skille. Jeg tipper de fleste ville snudd på kirketrappa om de ble avkrevd 1 500 kroner for å komme inn og oppleve litt nostalgi julekvelden (mor, far og to barn – 6 000 takk!). I en gallup svarte 29% at de var villig til å betale 1000 kroner året for medlemskap i kirken. Om ordningen ble realisert, ville tallet blitt lavere: det er ikke helt samsvar mellom det folk sier de vil gjøre og det de faktisk gjør. Skal man dømme etter tregheten som gjør seg gjeldende for å melde seg ut av kirken kunne differansen bli betydelig. Og hvis medlemskontingenten skulle dekke de reelle omkostningene, kunne det bli dramatisk for kirken. For at kirken ikke skal bli en liten sekt, er den avhengig av offentlig finansiering som *ikke* er knyttet til folks interesse eller deltagelse. Og for å bevare et skinn av legitimitet er den avhengig av et fiktivt medlemstall.

Men signalene som er kommet viser at et samlet utvalg kommer til å gå inn for at det offentlige fortsatt skal finansiere kirken. Det betyr i praksis at kirken fortsetter som tidligere med noen kosmetiske endringer. Kirkens privilegerte stilling i Grunnloven avvikes, men det blir ingen skilsmisse, knapt noen separasjon. En vanlig skilsmisse koker tilslutt ned til økonomiske spørsmål: boet deles og hver av ektefellene får klare seg så godt de kan – og kan i hvert fall ikke regne med å bli forsørget av den andre. Men kirkens folk regner med fortsatt offentlig forsørgelse med den største selvfølgelighet. Også utvalgsmedlemmet fra HEF vil gå inn for fortsatt offentlig finansiering av kirken. Selv om HEF er prinsipielt mot statskirke, er den i praksis blitt avhengig av den. Forbundet får 80% av sine inntekter fra tilskuddsordningen og må redusere sin virksomhet tilsvarende om disse midlene blir borte. Det fører til at prinsipper må vike for pragmatiske betraktninger.

Prinsippspørsmål

Hvorfor i alle dager skal det offentlige betale for at folk tenker og tror? Er det ikke i realiteten slik at alle tror på en eller annen måte: *cogito, ergo credo*. Den historiske bakgrunnen for at det offentlige betaler for alle mulige trosretninger, er statskirkeordningen. Hvis ikke den hadde vært utgangspunktet, hadde det ikke blitt noen tilskuddsordning. Likhetstanken ligger bak ordningen, men det blir ikke reell likestilling før finansiering av tros- og livssynssamfunn blir frivillig: ikke alle betaler skatt og ikke alle vil være organisert (omkring 6%). Det begynner å nærme seg det absurde når de som tror på *Hva som helst* eller *Alt som er*, kan kreve betaling for det. For å oppnå likhet kunne man arbeide for en ordning hvor absolutt alle får betaling uansett hva de tror. Men likhet oppnås langt enklere – for ikke å si billigere – ved at *ingen* får betaling. Noen mener alle trossamfunn er basert på misforståelser, illusjoner og innbilninger og at det ikke kan være noen offentlig oppgave å støtte den slags.. Trosforestillinger kan verken bevises eller motbevises. Men det kan konstanteres at noen trosretninger nødvendigvis må være feil. Det følger av at mange trossamfunn har gjensidig utelukkende oppfatninger av virkeligheten. Selv om det ikke kan påvises hvilke trosretninger som er feil, er konsekvensen at det offentlige bidrar med pengestøtte til rene vrangforestillinger.

Meld deg inn!

Dette er et forsøk på å lage en kampanje som bidrar til at pengestøtten til vrangforestillinger faller bort. Metoden kan virke paradoksal og noen kan også lure på om troen på alt som er, også er en vrangforestilling. Er det virkelig så mye? Eller er det ikke enda mer? Å tro på alt som er, kan virke enkelt. Men det medfører faktiske mange innfløkte problemer som de fleste religioner har prøvd å løse på sin måte.Det kan du få vite mer om i menighetsbladet hvis du melder deg inn.

Det koster ingenting – tvert imot!
De offentlige tilskuddene utbetales i mai, så det går en stund før du får penger. Men pengestøtten beregnes etter antall medlemmer ved årskiftet, så det er en fordel om du melder deg inn snart. Forutsetningen for å motta penger er at du ikke er medlem av statskirken og heller ikke andre tros- eller livssynssamfunn som mottar støtte. Hvis du er medlem av statskirken er dette en anledning til å melde seg ut! Om du er medlem av HEF kan du fortsette med det, men du må i så melde fra til forbundet at det ikke kan kreve tilskudd for ditt medlemskap.

Innmeldingskjema

Til Alt som er, Blylagveien 89, 1450 Nesoddtangen

Undertegnede
Adresse.....

Person-nummer.....

ønsker å bli medlem i trossamfunnet Alt som er.
Pengestøtten bes overført min konto nr.....

.....
(dato og signatur)

Utmeldingskjema

Til sognepresten i menighet

Undertegnede.....
adresse.....
person-nummer.....
dåpsted.....

melder meg med dette ut av Den norske kirken
Jeg ber om å få tilsendt utmeldingsattest.

.....
(dato og signatur)

(Du behøver ikke klippe ut fra Gateavisa, det holder å gi opplysningene på annet ark)

Christian Vennerød har jobbet hardt for å jobbe mindre.

Fenomenet Christian Vennerød er like naturlig som om Harald Hårfagre hadde vært frisør. Christian kom til Gateavisa i 1977 med eksamen fra Norges Handelshøyskole, ti års yrkeserfaring og et halvferdig organisasjonsprosjekt for norsk rederinæring. Senere, som redaktør av Dine Penger har han gitt Ola Dunk råd om hvordan spennna skal yngle, utgitt boken "Arbeid mindre – lev mer" og jobbet døgnet rundt i 15 år, bygd seg opp en personlig formue og er fortsatt anarkist.

I redaksjonen var det betydelig motstand mot å intervjuer denne Christian Vennerød, ikke alle har sans for en anarkist som gjør suksess i næringslivet. Men i god GA-tradisjon bare gjør vi det. 59-åringen kommer til Hjelms gate og nikker gjenkjennende til interiøret i redaksjonslokalet. Han peker på noen hylleskap:

- Jeg ser at noen møbler er flyttet på. Her hadde vi noe annet, disse sto ikke her? Heisan, en gratis sigarett. Han plukker den opp fra gulvet.
- En annen senior er innom, Bredo Greve som lagde filmen om Altaaksjonen der Christian spilte hovedrollen som journalisten.
- Hva gjør du nå? spør Bredo.
- Alt og ingenting, sier Christian og utdyper senere svaret – "jeg driver med litt av hvert".
- De snakker om at det er på tide å få restaurert Altafilmen og hvor mye det vil koste. Bredo bor i Sverige, uten epost, Christian taster inn Bredos telefonnummer på sin mobil, en avansert innretning som bare motvillig aksepterer Bredos sifre.

"Jeg trengte en ramme omkring anarkismen"

- Jeg hadde et prosjekt om desentralisering av beslutninger på norske skip som jeg senere brukte da jeg tok mellomfag i organisasjonssosiologi. Norge var kommet langt i demokratisering av næringslivet, og noen redere brukte en del av rikdommen sin til å tenke nytt. I en pause om bord på ett av skipene, på dekk midt i Stillehavet, satt jeg og leste Anarkismens ABC, og en del ting falt på plass. Christian kjente noen anarkister gjennom sin yngre bror Petter, halvparten av filmduoen Wam & Vennerød.
- Men jeg er teoretisk av meg og trengte en ramme omkring anarkismen, forklarer han.
- Samtidig endret konjunkturer seg for rederprosjektet. Christian ble satt på land. Inspirert av anarkismen mønstret han på Gateavisa, en publikasjon i sterk ekspansjon.

"1977 til –82 var The Golden Years of Gateavisa"

Opplaget var etter det han husker, fem–seks tusen og det steg bratt.

- Jeg var her i fem år, fra 1977 til –82, The Golden Years of Gateavisa. Et par av numrene våre ble utsolgt i over 20.000 eksemplarer, og da mener jeg solgt. Vi var mye større enn konkurrentene Klassekampen og Ny Tid.

En av redaksjonens mest kjente stunts var raidet mot søppelkassene til Gro Harlem Brundtland og Kåre

Willoch med etterfølgende analyse av innholdet. Gateavisa kom ut månedlig. Arbeidet i redaksjonen var som alltid ubetalt. Størrelsen på opplaget og distribusjonsavtalen med Narvesen gjorde at redaksjonen nå måtte forholde seg til tidsfrister og et trykkeri som ventet. En slags disiplin trengte seg på.

stemt, jeg tror jeg var helt alene på det. Så jeg sluttet. I stedet ble det Dine Penger som realiserte tankene – på et litt snevrere plan riktignok.

"Det er utrolig hvor mye du kan få gjort om natten"

Dine Penger, bladet med de gode tipsene i personlig økonomi, hadde nesten gått konkurs. Carsten Five og Christian overtok, fikk kreditorene med på akkord og brettet opp ermene. Med sterkt redusert lønn.

- Seven Eleven var som regel stengt når jeg gikk hjem, og av til var den åpnet. Det er utrolig hvor mye du kan få gjort om natten.

- Ikke mye i tråd med "Arbeid mindre – lev mer"?
- Boken var mot lønsslaveriet. En som eier sin egen bedrift, gjør ikke lønnsarbeid. For mange mennesker er det å ha hobbyen som jobb lykken på jord.

- Jeg hadde en bilmekaniker på et av kursene jeg holdt i ledelse på Teknologisk institutt. Han fortalte at han bare reparerte automatiske girkasser på Dodge. Jeg sa at det var vel ikke nok automatiske girkasser til å fylle en jobb, men han svarte joda, når han brukte den tid som han anså som nødvendig. Han jobbet på Møller og fikk bare betalt for en del av tiden, men han brukte av sin egen tid. En idealist på girkasser!

Christian følte seg aldri som outsider i Hjelmsgate. Han var vant til å ha hippies og studenter rundt seg som levde på studielån. Selv var han bedriftsrådgiver i 60 prosent stilling for å ha tid til å jobbe i Gateavisa. Den som skilte seg ut i redaksjonen den gang var Syphilia Morgenstjerne (Mari Toft) med sin egen setteribedrift.

- På den tiden lærte jeg et viktig anarkistisk prinsipp. Du kan ikke sitte og bestemme at andre skal gjøre ting. Å diskutere hva som bør gjøres, er bare interessant i en autoritær organisasjon. I Gateavisa var spørsmålet hva vi ville gjøre. Vi ødela lenge redaksjonsmøtene med å diskutere arbeid som ingen ville gjøre. I stedet foreslo jeg det omvendte vetoprinsipp: Hvis én insisterte på å få inn en artikkel, så trykket vi den. Det stoppet de ørkesløse diskusjonene. Vi praktiserte dette også i Dine Penger.

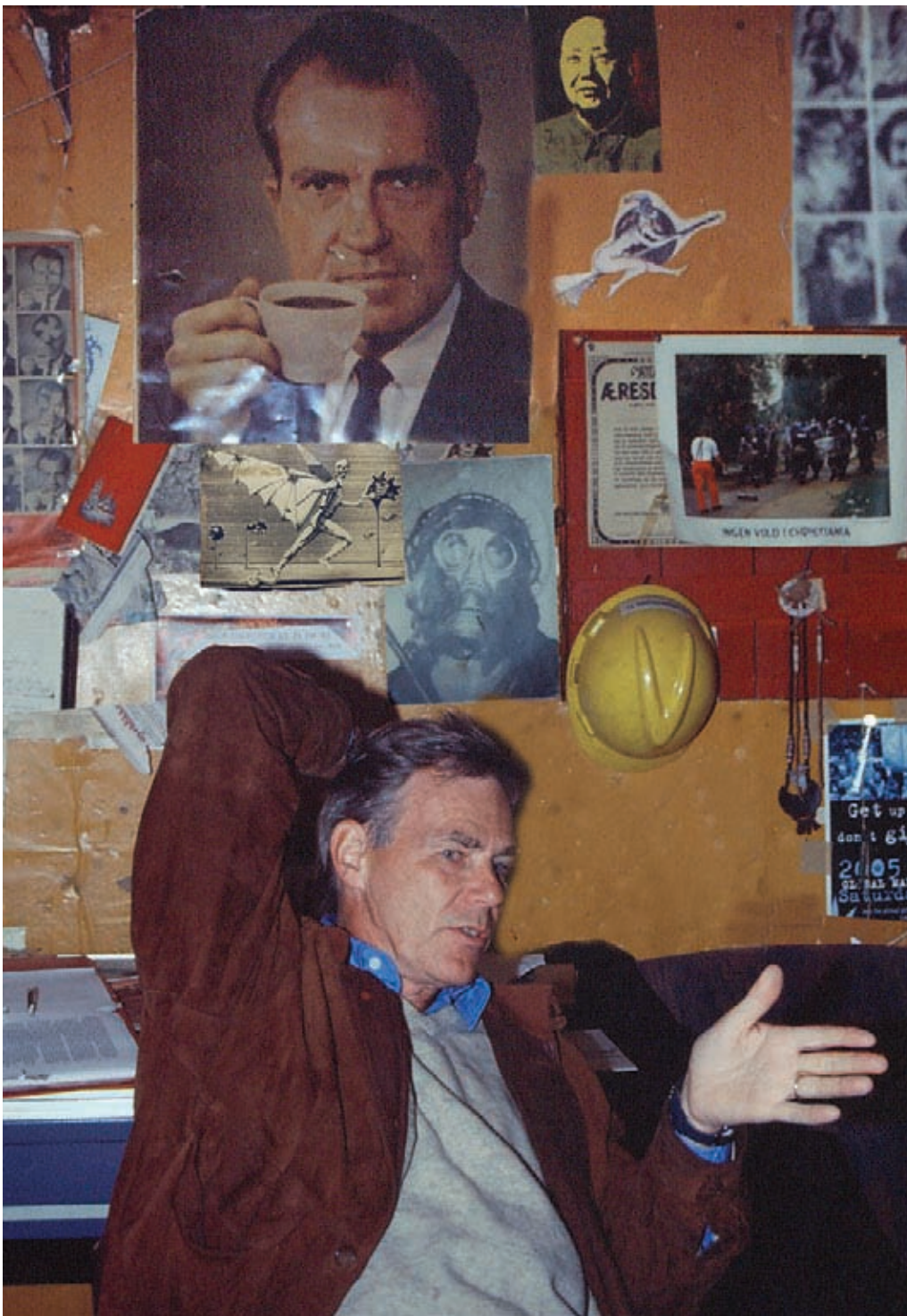
"Det er litt pinlig at jeg lot slike fordommer prege min vurdering den gangen"

Christian kaller Dine Penger for Norges mest vellykkede anarkistiske prosjekt. Nå er det overtatt av Schibsted Forlagene, men Christian disponerer fortsatt to sider i hver utgave av bladet under vignetten "Frihet, likhet og vennskap – Vennerøds verden". Han er avbildet med blazer, slips og blomsterkrans i håret og skriver hva han vil.

- Jeg når 400.000 lesere hver måned. Jeg anser meg som den anarkist som får nå flest nordmenn jevnlig i Norge.

Her har han blant annet tatt opp Torgersen-saken. Han er en av initiativtagerne til underskriftsaksjonen for Fredrik Fasting Torgersen, som ble buret inne av Dorenfeldt for et seksuallmord i 1957. Aksjonen har sin egen internettside Torgersensaken.no.

Selv skriver Vennerød i DP:
"La meg innrømme det med en gang. Jeg har trodd at

Christian Vennerød kaller Dine Penger for Norges mest vellykkede anarkistiske prosjekt. FOTO: HARALD MEDBØE

- Vi ansatte Kjell Vesje (nå NRK) som redaksjonssekretær for å gjøre pliktarbeidet. Skrivningen skulle fortsatt utføres gratis. Tanken var slik Christian senere beskrev i "Arbeid mindre – lev mer": Det folk liker å gjøre, blir gjort uansett, enten blir betalt for det eller ikke. Problemet er å få gjort det som må gjøres, men som ingen liker å gjøre.

- I 1981 sa jeg at vi også er nødt til å betale oss selv som journalister for å møte konkurransen fra musikkavisene Puls og Nye Takter og et mer moderne medietrykk. Jeg ville også at Gateavisa skulle bli mer praktisk; et hjelpemiddel for leserne. En anarkistisk veileder i hverdagen – i kampen mot storbedrifter, staten, byråkrater og organisasjoner. Men jeg ble ned-

Torgersen var skyldig. Da jeg møtte ham på utestedet Club 7 på 70- og 80-tallet, så han akkurat så svær, sterk og brutal ut som jeg ville tenkt meg en nytusluppet morder. (...) Det er litt pinlig at jeg lot slike fordommer prege min vurdering den gangen. I dag er jeg overbevist om at jeg tok feil."

"En del ansatte er faktisk daukjøtt"

Fra tid til annen erter Christian på seg folk med sine meningsytringer, som for eksempel da han i Dagsavisen hevdet at arbeidsgiverne bør få støtte for å sparke ut daukjøttet og beholde de beste og betale dem mer. Medieforskeren Elisabeth Eide var blant dem som tente på alle pluggene og skrev i en kommentar "En mer utilslørt forakt for andres arbeid skal man lete lenge etter."

– Jeg var invitert til å holde foredrag på hundreårsjubileet til Finansforbundet med tittelen "Har fagforeninger en fremtid?" Det var jo et interessant spørsmål. Yngve Haagensen var også foredragsholder på det samme møtet. Mitt poeng var at i en bedrift med tarifflønn, skilles det ikke mellom de som gjør en god jobb og de som ikke gjør en god jobb. En del er faktisk daukjøtt i den betydning at de ikke bidrar med nok til å dekke lønnen. Hvis organisasjonen skal overleve, må den bli kvitt daukjøttet. Hvis folk vil ta ut mer av bedriften enn de bidrar med, drives den mot konkurs. At det skal ha en slik sprengkraft å si en sånn selvfølghet, er merkelig, sier Christian.

"Vi heroiserte det å slå inn ruta på Lorentzen. Det var ikke bra."

Han siterer Jens Bjørneboe: "Et samfunn er sunt i den grad det viser anarkistiske trekk". Likevel ønsker han ikke et samfunn uten stat, for han vil ha politi og rettsvesen:

– Jeg lærte det under opptøyene natt til 1. mai. Da sto Audun Engh og jeg og ventet på å bli tauet inn. Skulle vi løpe? Nei, fant vi ut, det verste som kunne skje oss var en knekt arm. Da pustet vi lettet ut og ble stående. Men hvis ikke politiet hadde vært der, hvem hadde da kommet springende? Antakelig Kyvik og nynazistene, og da hadde ikke vi stått der. En artikkel fra Gateavisa den gang tar Christian selykritikk på i dag: "Klart vi tok Lorentzen", et intervju med folk som plyndret den daværende kolonialbutikken på Karl Johan i ly av kaoset natt til 1. mai.

– Den artikkelen var en slags romantisering av krim. Et eksempel på at journalisten blir forelsket i sine formuleringer og går på akkord med hva som er akseptabelt. Alle jeg snakket med, syntes den var kul. Men jeg syns ikke det var bra. Det ble nesten som Faust, vi heroiserte det å slå inn ruta på Lorentzen. Det ødela budskapet med demonstrasjonen, som var en protest mot at hasjrøykerne ble jagd omkring av politiet. Hva hadde Lorentzen gjort dem?

"Vi var gulrotfanatikere"

Han er mer fornøyd med kontaktene han knyttet til det danske anarkistmiljøet, som hadde litt andre holdninger enn sine norske frender. Christian lagde et fyldig intervju med Gustav Bunzel – den arbeidssky Sokrates fra Århus – under overskriften "Slaraffenland NÅ". Bunzel, sjefsideolog for Sammenslutningen av arbeidssky elementer, slo fast at Marx var en stor anarkist, Kina kapitalistisk og at mikroprosessoren var et økologisk fremskritt. I 1980 var det ikke mange norske anarkister som engasjerte seg i datateknologi.

– Vi var gulrotfanatikere, mens danskene sto for

en fremtidsoptimisme som brakte noe nytt inn i Gateavisa, sier Christian. Selv begynte han som programmerer alt i 1966, og underviste senere i data for å spe på studielånet. Tidlig på 1980-tallet lærte Christian norske forfattere til å skrive på datamaskin med windows og programvaren word perfect. Han stiftet og ledet datautvalget i Norske faglitterære forfatters forening (NFFF), og kjøpte inn pc-er til forfatterne. Det satte standarden for norsk tekstbehandling i årevis.

Jeg fant, jeg fant! Tidligere Gateavisa-medarbeider Christian Vennerød oppdager en gratis sigarett på gulvet som han øyeblikkelig forærer fotografen. FOTO: HARALD MEDBØE

– Den gang kostet en pc 60.000 kroner. Vi fikk kjøpt dem for 27.000, et kupp! Tekstene ble lagret på disketter som tok 32 eller 64 kilobytes. Ingen hadde hørt om megabytes.

"Anarkistisk sett er kontantstøtten rett"

Han bor i eget hus på Skøyen med kona Jorunn og tre barn i alderen 12, 17 og 20 år. Med formuen fra salget av Dine Penger antakelig trygt plassert, har Christian Vennerød frihet til å gjøre "litt av hvert", som han uttrykker det.

– Jeg har alltid vært en "Jack of All Trades" og holder aldri på med bare én ting. Før sommeren hadde han sitt eget timelange radio-program på Kanal24 hver uke. Han eier gourmetrestauranten Le Canard, han er en av stifterne av Seniorsaken og sitter i foreningens Råd.

Christian er opptatt av alle spill, har vært både tennis- og fotballtrener, var med på seniorlandslaget i bridge 2001. I fjor ga han ut spillet Quizikon på Aschehoug. I år har han lagt "Smarte penger", et brettspill i Monopol-tradisjonen.

– Med dine tanker om lønsslaveriet burde du være for borgerlønn? – Jeg gjorde et regnestykke i "Arbeid mindre – lev mer", men jeg knyttet det til arbeidsplikt på fire til seks timer i uken. Jeg er imot snylting. Tanken var at drittarbeidet skulle fordeles på alle, og subsidieres med trygd og pensjonsmidler. Ingen økt skatt for å finansiere borgerlønnen. De som var i stand til å jobbe, og var villige til å tømme søppel, vaske rumper osv, kunne lønnes med en solid minstepensjon, litt over 100.000 kroner til alle. Christian syns det er vanskelig som anarkist å foreslå løsninger som både skal være akseptable i et sosialdemokratisk system og være anarkistiske, men han vil ikke la være å diskutere heller.

– Vi anarkister har de grunnleggende riktige løsninger. Det gjelder å foreslå løsninger som dytter samfunnet i riktig retning. Kontantstøtten er en form for borgerlønn som de rødgrønne har helt i halsen. Anarkistisk sett er kontantstøtten rett. Det er vanskelig å skjønne at det å passe sine egne barn er verre enn at staten skal passe dem i barneinstitusjoner.

" Stort sett har økonomene tenkt de mest interessante tankene."

– Mange av oss har vanskeligheter med å se en forbindelse fra Norges handelshøyskole til anarkisme?

– Noe av det vi trenger staten til, er å korrigere de feil som gjøres av markedet. At produktene skal dekke miljøkostnadene for eksempel, og ikke bare tro at miljøproblemene ordner seg selv. Stort sett har økonomene tenkt de mest interessante tankene. Økonomen prøver å lage modeller for å fatte rasjonelle beslutninger. Det er skikkelig vanskelig. Du trenger en felles målestokk for å velge. Penger er en slik målestokk fordi du ellers må legge sammen epler og pærer.

– Hvilke verdier – utenom penger – er de viktigste for deg?

– Penger er ikke viktig. Det er bare et praktisk verktøy. Avtalefrihet er viktig. Frihet, likhet og solidaritet, og av disse er frihet den viktigste. Mennesket er fritt og har rett til å søke lykken. På 1970-tallet ble du kjeppjagd hvis du hevdet det. Jeg var Norges viktigste hedonist da jeg skrev "Arbeid mindre – lev mer". Gateavisa har i løpet av de 30 årene som har gått, vunnet nesten alle de slag avisa har kjempet for: Arbeidsskyhet; fri sex; nærradio – det var vi som åpnet eteren ved å starte piratradio og trykke koplingsskjema for radio; rock; tegneserier; individets rett overfor fellesskapet. Vi sparket i gang ballene.

Tekst: Sigurd Aarvig.

I tiden som kommer de neste ti årene, vil nok store deler av leser-skaren til Gateavisa komme opp i en eller annen form for konfrontasjon med ordensmakten og/eller fascister både hjemme og i utlandet. Utenfor Norges trygge grenser, er nå konflikten mellom den "alternative" kulturen (hvor i optatt små-kriminelle og gatefolk++) og statsmaktene på et høydepunkt. Bare I Danmark skal deler av Christiania og Ungdomshuset muligens ryddes allerede i vinter. Pønkernes Åvervåkings-tjeneste (PÅT) vil derfor utstede noen generelle hint og tips til ting man kan tenke på om man velger å delta I et skikkelig riot:

1) Gå sammen i grupper som tar vare på hverandre. Det beste er å være to grupper av tre som holder et øye på hverandres posisjon, avtaler treffpunkter hver time. Gruppene bør også holde mobil-kontakt om hendelser via. SMS/mail. Sånn holder man rede på hverandre, og hvem som evt. er taua. Innen en gruppe bør det herske en form for solidaritet, når ting smeller går det jævli fort og det er viktig å stole på hverandre.

2) Om man er forberdt til å gå i direkte konflikt, er det lurt å lage seg noe beskyttelse. Leggbeskyttere, armbeskyttere, hjelmer er standard om man har planer om å gå I front. Armbeskyttere kan ellers

enkelt lages på stedet av tykke pappør fra bygnings-plasser eller med metallplater man limer skummgummi til. Man bør forøvrig huske på å respektere de lokale om man er tilreisende, og gjerne spørre først. Enkelte steder er bein-harde, mens andre har en soft profil. Nøkkelordet er å bidra, ikke å markere sitt eget ego.

3) Det er lurt å ha en liten reiseveske/ryggsekk man kan bære på ryggen med ting man kan få bruk for. Bandasjer,

GOOD RIOTING

vann, mat (viktig), sitron (mot gass), kamera, ekstra Sim-kort, ståltråd, fyrstikker, gaffa-tape(!!) og en umerket flaske tennevæske er alle gode ting å ha. (Gjerne også en liten dram å storme på.) I tillegg er det gøy å ha fyrverkeri og div. Spesial effekter (malingbomber, røykbomber, etc.) er fett, men husk at dette kan føre til summarisk arrestasjon om man blir stoppet på gaten. Om man forsvarer seg er det lurt å finne rullende søppelbøtter og fylle dem med brennbart materiale. Ting man kan rulle mot polti, som bildekk og tonner, er også bra , I nedoverbakke og I trapper især.

4) Alle er ikke like sinnsyke. Det er viktig at de som ikke ønsker å gå I direkte konfrontasjon, men fremdeles er med, får oppgaver å gjøre. Dokumentasjon, parallele fredelige aksjoner, steinsamling og banner-holding er alle oppgaver som er like mye verd som selve actionen. Altfor mange direkte-aksjons miljøer går I fella med å danne et hierarki mellom "veteraner" og "sivilister". Do not let it happen to you. Høflighet og disiplin er viktige I ekstreme situasjoner, det får ting til å fungere.

GOOD RIOTING

5) Husk at forskjellige land har forskjellige volds-nivå. Å havne I trøbbel med snuten I Italia er en helt annen opplevelse en i Norge, for å si det mildt. Med fare for generalisering kan man si at volds-nivået øker desto lengre syd man kommer. PÅT oppfordrer alle til å tenke seg godt om før man stormer inn I front. Å få køllejuling av seks italienske snut kan gjøre ting med huet til folk som ikke er vant til det, for å si det sånn. (This was a public safety disclaimer).

6) Det er lurt å ha en nogenlunde oversikt over planene til de som arrangerer opp-

tøyene. Spør høflig en eller annen som ser ut til å ha litt oversikt om det finnes noen planer man kan få vite om, f.eks. om man har et annet sted å løpe til når det smeller (fall-back position). De fleste aksjons-demoer er offensive, og vil innebære masse løping, mens de fleste forsvars-aksjonene vil innebære å prøve å holde posisjoner. Det er som oftest noen som har mer erfaring en deg man kan henge seg på om man er I utlandet aleine.

7) Det er ikke lurt å være full, stein eller på trip når man involverer seg I gatekamper. For det første så har man en tendens til å miste fokus, og for det ande er man muligens n risiko for de man står sammen med. Man bør heller ikke se konflikt-situasjoner som en arena man kan leve seg selv ut i. Møteplagere bør holde seg til møter, har man kritikk bør den formuleres presist og som konstruktive spørsmåls-stillinger.

Vær forberedt på det verste. Fascismen kommer.

Med vennlig hilsen Pønkernes Åvervåkningstjenmeste(PÅT)

"There is no such thing as paranoia." H.S.Thompson

Gong Matrices

I am, you are, we are CRAZY!

Gong i Alvehallen, magi i lufta, kosmiske vibrasjoner løfter konserthallen ut i en dyp og kjærlig sfære, båret gjennom universet av Gilli Smyths space whisper med kurs for planeten Gong, hvor fargene er sterke og pot head pixies lever under (over?) det ""politiske"" (anti-)"systemet"" floating anarchy. En lørdag for ikke lenge siden fikk en gjeng glade og gjerne frikere oppleve en musikalsk miksmaster. Gong-bandets siste inkarnasjon, bestående av Gilli Smyth (space whisper), Orlando Allen (trommer og synth) og Pierce McDowell (bass), ga av sin ånd. (Gitarist og gigawattprofet Daavid Allen var for syk til å komme). Ingen tvil, dette er hippy-friker-frihet-sånden: Flytende anarki, psykedeliske visjoner, blomster i geværmunningene, nakne sjeler og flyvende tekanner; rytmer som gir mersmak på livet og toner som fremkaller leende guder fra alle flasker og nesebor. Den selvsamme ånd som får det til å gurgles i sjela, og som inspirerer mennesker til å danne fattigallianser, slå opp telteirer utenfor Soria Moria, drive alternativt kulturhus, lage blekker som Gateavisa og =Oslo. Oslos frihetlige undergrunn lever, og i Alvehallen ble den håpets nerve som overskrider alle stengsler og bur en kort stund opplevd i konsentrert form som mystisk musikk. Gjennomtrengende musikalsk magi som en bekref-telse på gærningenes fantasier. Bandet Gong har siden slutten av 60-tallet, da de var med på å skape rock-scenen i Paris, delte ut teddybjørner til forferdede politimenn under 68-opprøret, og presenterte sin vanvittige selvskapte mytologi om planeten Gong gjennom 3-4 album, vært beryktet som psykedeliaens mest notoriske og sprøste band. Et motkulturelt karneval. For min egen del; å høre på Gongs plater under oppveksten var så inspirerende som det kan være å høre musikk gjennom en høyttaler. Herfra er det bare en vei videre; ut og opplev livet sjøl! Kom deg avgårde, din slask!

Så konserten med Gong Matrices var noe for seg selv. Gilli Smyth, nå en gammel medisinkvinne på 73 år, stråler elektromagnetisk fra scenen. Hennes sang fra det ytre/indre rom tenner lypærer i hjernebarken. Samtidig har hun en mild og beroligende stemme...man blir glad av å lytte til den. Orlando Allen og McDowell groover skikkelig. Diggbart, folkens! Intimt, bandet på scenen, publikum like foran, en av de mest entusiastiske danserne tar seg sågar en tur opp til bandet og bidrar til forestillingen. Her er rett og slett en haug med interessante mennesker som digger kvelden. Gong er innom på besøk, folkens, kult. Som om bandet hadde tilhørt frikerscenen i Oslo hele tida...og selvfølgelig, det har det jo egentlig også!

Etter konserten slo jeg av en prat med gamle Gilli, en gemyttlig dame uten anslag til primadonnanykker. (Samtalen er gjengitt etter hukommelsen, mine egne kommentarer forkortet bort).

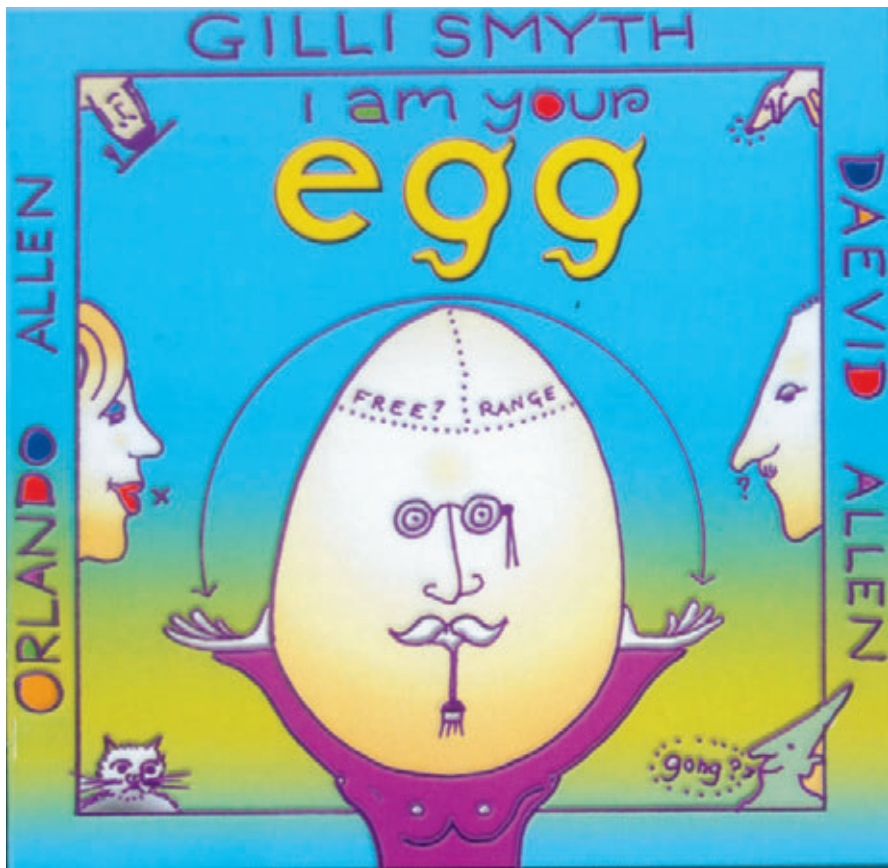
Gilli Smyth: "Du blir den du ønsker å være, tror jeg. Om du selv tror du er en heldiggris, ser du at flaksen kommer rennende på, og tror du selv at du er en taper i alt du gjør, viser det seg at du har helt rett! Tilsvarende tror jeg at du kan hele deg selv, for eksempel et sår på armen; det vil gro fortere dersom du er innstilt på det.

Jeg har stor tro på krafta som ligger i det mentale. Du kan forandre deg selv, og i forlengelsen av det kan du forandre verden.

Det er mye skitt i verden i dag, mye som må forbedres. Kapitalismen har jeg lite til overs for. Vi lever i et konkurransesamfunn, hvor noen av oss er steinrike mens andre sultet. Retten til å eie og akkumulere eiendom blir viktigere enn friheten til å leve og bevege seg fritt. Ta aboriginerne i Australia, der jeg bor, de har aldri hatt begrepet om eiendom, og de må stadig slåss mot sterke selskaper og den australske staten for sin frihet. Tanken om at man kan *eie* naturområder er jo egentlig en pervers forestilling.

"Det underlige er at ikke flere flipper ut!"

Gilli Smyth

Ferskt album fra Gong-folket! Sjekk ut nettsida www.planetgong.co.uk

Denne eiendomstrangen får oss til å føre kriger. Se på George Bush, han er liksom alfahannen i en sjimpanse-flokk som må slå fra seg for å demonstrere makt. Men hvorfor skal vi ønske eller respektere denne slags makt? Kan du tenke deg noe mer begredelig enn et liv i en slik maktposisjon, alltid på vakt mot fienden? En paranoid tilværelse. Du kan ha så mange penger at du aldri får sjansen til å bruke en brøkdel av dem, og hele tida leve i frykt og mistro til dine medmennesker. Vi lever i røverbaronenes tidsalder. Men ifølge vedaene vil denne tidsalderen avløses av en vismennenes tid. Det hadde vært noe, hva? Det er dit vi må bevege oss. Tenk deg alle disse forestillingene som nører opp under statens maktutøvelse. Soldater som drar ut i krig for å drepe og for å ødelegge seg selv, blir hauset frem som helter. Vi trenger ikke slike helter! Folk som måler isen i Antarktis under farlige forhold, folk som tar seg av syke og sultne barn; disse er de virkelige heltene. I dag er det så mye redsel som holder folk tilbake fra å gå sine egne veier, mer enn da vi drev på i det opprinnelige Gong-bandet på 60-, 70-tallet. Trusler om terrorisme, trusler om arrestasjon om man bryter loven...Men vi som individer kan utgjøre en forskjell. Vi kan være flytende anarki.

Det at vi i Gong flipper ut, er det jo ikke noe utrolig i. Det jeg ikke fatter, er hvorfor ikke flere gjør det. Denne drepende rutinerte tilværelsen som det moderne samfun-

net preges av, dette er ikke noe fullverdig liv. Vet du hva Helvete er? Helvete er å være fanget i et rom uten vin-duer med en annen persons selvangivelse, for alltid!

Rutiner og avhengighetsmønstre som hindrer oss i å leve ut våre liv. Dette er noe helt annet enn de frivillige arbeidsmønstrene som vi går inn i for å få mer ut av livet. Da jeg hadde barn som vokste opp, f. eks., måtte jeg rutinere tilværelsen på en helt annen måte enn jeg hadde

gjort før. Om barnet skriker, må jeg først ta meg av det, før jeg kan begynne på et

maleri. Barn er vidunderlige. De lærer deg å ikke være så opphengt i deg selv. Men nå, når jeg ikke tar meg av barn, kan jeg kaste alle disse selvpålagte rutinene fra meg. Jeg er lei av å bo i hus, og kan ikke fordra å betale strømregninger. Sammen med noen venner planlegger jeg å bygge en yurt og sette opp noen solpaneler. Så bidrar vi ikke til utbyttingen av naturressursene, og vi blir mer uavhengige. Uavhengighet er vel noe vi alle ønsker, er det ikke? Og teknologien kan være vår venn, om vi bruker den riktig. Vi har arbeidet i et studio som ble fullstendig drevet ved hjelp av solenergi. Her ligger fremtida.

Kult å spille her i Alvehallen. Fredelig sted, spontant liv. Om noen vil lage et maleri på veggen, gjør de det. Noen folk er steine, ikke noe bråk. Akkurat et slikt sted som vi liker å spille på."

Akkurat ei slik dame som det er schløyt å ha innom. **Konserten var arrangert av SON. For øvrig tok ikke bandet seg betalt mer enn småspenn for spillejobben, i tillegg til flybillett og losji. FLOATING FREE ANARCHY! Vi lever, vi synger, vi kvitrer tvi-tvi. Spis lefser, drikk te, vær med, kom og se! La det skje, folkens! Livet er her, livet er der, livet er veldig vanvittig svært! GONG! Den store kinesiske tromme!**

BB

Mixed Vegetar Curry for fire personer

- 3 spisesjeer vegetabilsk olje
- 1 hakket løk
- 1 tesje spisskummen
- 1 tesje chillipulver
- 2 tesjeer malt koreander
- 1 tesje Gurgemeie
- 250 g poteter skåret i små biter
- 185 g blomkål
- 125 g grønne brekkbønner
- 185 gulrot
- 4 ferske tomater , skrellet og hakket
- 315 ml (11/4 kopp) fløte

Varm opp oljen i en gryte. Tilsett løk som stekes på svak varme til den blir myk. Tilsett spiosskummen, chillipulver, malt koreander, gurgemeie og la småkoke i to minutter. Legg til poteter, blomkål, gulrøtter, brekkbønner som blandes godt med kryd-deret. Tilset de skrellede tomatene og la koke på svak varme under lokk i 10 - 12 minutter. Tilsett til slutt kremfløten. Varm opp og pynt med løkringer på top-pen. Serveres med ris. Velbekomme eller på persisk noshejan!!

Dette er en indisk vegetarcurry nedtegnet av vår gour-metspesialist Nami Ma.

Av Dr. Mercola
oversatt fra mercola.com av Ray

Endelig begynner vi å få et bilde ut av bitene i puslespillet. For ikke lenge siden prøvde president Bush å spre panikk i Amerika ved å fortelle amerikanerne at minst 200 000 mennesker kommer til å dø av fugleinfluensa-epidemiet, men at det kunne bli så mange som 2 millioner dødsfall bare i De forente stater.

Dette bedraget blir så brukt til å begrunne det umiddelbare innkjøp av 80 millioner doser Tamiflu, et verdiløst medikament som ikke har noen som helst helbredende virkning på fugleinfluensa, men bare reduserer antall dager man er syk og faktisk kan bidra til at viruset utvikler mer dødelige varianter.

Så Amerika bestilte 20 millioner doser av dette verdiløse medikamentet til en pris av 100 dollar per dose. Totalt kommer det på den forbløffende sum av 20 milliarder dollar.

Vi får beskjed om at det er Roche som fremstiller Tamiflu, og at de har strides om hvorvidt de skal la andre legemiddelprodusenter hjelpe dem med å øke produksjonen.

Men hvis vi graver dypere, oppdager vi at det faktisk ble utviklet et medikament av er et selskap som heter Gilead, som for ti år siden ga Roche enerett til å selge og markedsføre Tamiflu.

Ahh, Intrigen tetner seg til...

Så viser det seg at forsvarsminister Rumsfeld ble innsatt som styreformann i Gilead i 1997. Siden Rumsfeld eier store aksjeandeler i Gilead, kommer han til å tjene rått på regjeringens skremselstaktikk som brukes til å begrunne innkjøpet av Tamiflu for 2 milliarder dollar.

ENDELIG INNRØMMER MEDISINSK TIDSSKRIFT SANNHETEN

Denne ukens British Medical Journal har en leder som omhandler fugleinflensa der de fastslår følgende:

“Mangelen på hurtig menneske-til-menneske-overføring tyder på at dette AH5N1-viruset for tiden ikke er istand til å forårsake en epidemi blant mennesker.”

Selv om de sier videre at viruset kunne utvikle seg med influennsa-A-viruset og har potensialet til å utvikle evnen til hurtig menneske-til-menneske-overføring, har det IKKE denne evnen nå. Alle forberedelsene og frykten som skapes av mediene dreier seg om teoretiske spekulasjoner.

Nå, jeg har vært speidergutt og tror fullt ut på det å være beredt, men dette kommer ikke engang i nærheten av å å gjøre som ekspertene anbefalte New Orleans å gjøre, noe som ville ha reddet 1000 liv, en halv million hjem og godt og vel i overkant av 100 billioner dollar fra Katrina hvis de hadde gjort det.

Nei, dette dreier seg om å skape frykt og panikk til fordel for legemiddelprodusentene. Nå, jeg er allikevel ikke imot å være forberedt på dette potensielle fugleinfluensa-epidemiet. Det er MULIG er det kunne bli et faktum. Men hvis det gjorde det, ville hverken influensavaksinen eller Tamiflu på noen måte formilde dets skadevirkninger. Glem det.

La oss se litt nærmere på alt dette [Det følgende er sanket fra forskjellige steder og vurdert av Ray - red. anm.]

Det dreier seg om å skape frykt og panikk til fordel for legemiddelprodusentene:

Det er ihvertfall til fordel for Gilead og for Roche, og til fordel for Rumsfeld. Dog er det mindre til fordel for Gilead og Rumsfeld enn de er fornøyd med. Det produseres faktisk ikke nok Tamiflu, og Roche, som er eneprodusent, ligger i strid med Gilead om hvorvidt de skal få lov til å forbli det, fordi sistnevnte er så lite fornøyd med produksjonsnivået og ønsker å oppheve kontrakten nå som forsøk med dyr har vist at Tamiflu er et av de få medikamenter som virker mot fugleinfluensaen AH5N1, og nå som etterspørselen etter dette tidligere så lite solgte produktet har tatt av som en rakett. Regjeringer - særlig i US og UK (det forente kongerike, dvs Storbritannia) - har allerede kjøpt inn store mengder og ønsker å kjøpe inn enda mer, mer Tamiflu enn det ennå finnes.

Og hvem skal de så vaksinere? “Essential personnel”. Og hvem er disse uunnværlige? Jo, det er de som styrer sine respektive land, presidenter, statsminis-

Hedersmannen Stein Jarving 1945 - 2005

Stein Jarving er reist fra oss. Mannen som skrev motkulturens svar på Morgan Kane, den klassiske kultroman-trilogien om idealist- og anarkist-kollektivet “Syvstjernen”, døde 10.11.05. Stein rakk å fylle 60 i juli. Så kom kreften.

Som typisk etterkrigsbarn (annen verdenskrig, om noen fortsatt husker den midt i all faenskap...) ble Jarving en bærer av motkulturimpulsene på 60-70-tallet. Til forskjell fra mange andre slapp han aldri taket i hippie-idealene, men var en av dem som videreutviklet originalimpulsen dypt inn i det praktiske liv. Og han delte lærdommene med oss andre. Helt til det siste var han igang.

Som skribent ga Jarving fra seg en vidtfavnende produksjon:

- Grønt Liv, Gyldendal Norsk Forlag 1974
 - Likevektssamfunn, Regnbuetrykk 1975
 - Organisk Hagebruk, Grønn Tråd 1976 (2 opplag)
 - Comfrey Kjempevalurt, Epleforlaget 1976 (2 opplag)
 - Syvstjernen, Futurum Forlag 1980
 - Livsegget, Regnbueforlaget 1981
 - Luftslottet, Regnbueforlaget 1982
 - Volvehekser og Valkyrjer, eutopiA forlag 1998 (3 opplag)
 - Magi & Heksekunst (Red.), eutopiA forlag 1999 (3 opplag)
 - Det Grønne Liv, eutopiA forlag 2002
 - Urter, myter og magi (Red.), eutopiA forlag 2003
- (De fleste verkene er tilgjengelig fra <http://www.eutopia.no/>www.Eutopia.no)

Stein var en inspirator og pionér, med mange karrierer. “Stein Jarving var ingeniør, fagbokforfatter, romanforfatter, filosof, paganist og hagebruker og heks som de siste årene bodde utenfor Tvedestrand på Sørlandet. I løpet av sitt liv har han prøvet mange yrker, som sjømann, røntgentekniker, elektriker, fredskorpsmedarbeider, gårdbruker, journalist og forfatter. Han har bak seg en stor produksjon av artikler, i norsk presse såvel som i utenlandske tidsskrift.” Slik presenteres Stein av forlaget Eutopia, forlaget han startet i 1982. Sammen med Jan Bojer Vindheim, Kaj Skagen og Petter Normann Waage startet han i 1979 kulturtidsskriftet “Arken”, men ble skviset ut på grunn av “religionsfortolkingsuenigheter” (antroposofi vs. røkla) der.

Stein kan ha vært Norges ekteste hippie. Nær to meter høy, langt hår og skjegg, milde fakter. Motkultur var viktig. Han etablerte et rotekte hippiekollektiv på Holmen gård: “Holmen Gård var fra 1973 til 1980 det mest profilerte og aktive av de norske jordbrukskollektivene, og her drev han også med eget forlag, bokhandel, foredragsvirksomhet, opplæring i organisk jordbruk og planteforskning.” Stein var en utopisk visjonær og likevel alltid rettet mot konkrete løsninger. Han levde sine idealer, alltid i åndelig bevegelse videre.

Bisettelsen i Østre krematoriums lille kapell ble den første offisielle paganistiske gravferd i Norge siden middelalderen. Typisk for Jarving - han var den som innførte paganistreligionen Wicca i Norge. En stor krans med en femstjerne, pentagrammet, og et bilde av Jarving var lent mot kisten der blomster og urnen sto oppå. Sirkel av stearinlys. Deltakerne ble samlet i ring rundt. De fire himmelretninger påkaltes. Deretter fine minneord som framhevet de mange sidene til paganistpresten Dalua - Stein Jarving, en snill mann, dyktig organisator og stor sporbryter. Rituelle sanger og invokasjoner svøpte oss. Et oksehorn med mjød ble sendt rundt av åsatusamfunnsprest Egil Haraldsson Stenseth. Steins beskjed var at vi skulle feire hans bortgang. Gravølet ble dermed begivenhetsrikt korrekt avholdt i Hjelmsgatetre.

Jarving er en av våre åndelige bestefedre. Stein var tilknyttet miljøet som startet arbeidskollektivet Hjelmsgatetre og Gateavisa i 1970. Men han var forgrenet videre inn i motkulturell praksis, og bodde i “kollektivbruk-sirkelen” rundt om på Sørlandet. Likevel holdt han kontakten med Gateavisa, og bidro med store, tunge artikler opp gjennom flere tiår. Hans første roman “Syvstjernen” (må leses!) ble Futurum Forlag, Gateavisas utgiver, sin første bokutgivelse (etter 10 år som forlag...) etter at boken var refusert fra Gyldendal. Syvstjerne-trilogien er den eneste norske motkulturelle utopien, med likevektsamfunnet presentert detaljert og noenlunde troverdig innenfor en thriller-ramme. “Syvstjernen” beskriver samfunnet som det hemmelige, anarkistiske Vargøy-kollektivet forakter, “Livsegget” viser anarkistenes ideal-samfunn, og “Luftslottet” hvordan de to samfunnene innvirker på hverandre i en kamptid om menneskehetens eksistens (stortrommelyd). “En bok om vold, erotikk, fantasi og ekstase du nøye bør overveie å legge fra deg mens du ennå kan...”. Slik Stein selv presenterte den.

Vi er mange som har fått større oppgaver å følge opp etter Stein Jarvings bortgang. Far vel. Som Stein selv ville sagt: Varm fred.

Ole Ullern

STALIN OG KANT

Lydar frå noko som liknar eit stort cocktailparty...

Kant: Hei, eg heiter Immanuel og driv på med filosofi. Kven er du?

Stalin: Eg er evig teologistudent. Kall meg berre Stalin, alle gjer det, og ingen hugsar rette namnet mitt likevel.

Kant: Kunne du ikkje ha funne deg eit betre kallenamn?

Stalin: Det er ikkje så viktig lenger, for no er Stalin-namnet så godt innarbeidt.

Kant: Ja, men det har ein dām av ofse over seg: Eg skjonar ikkje kvifor du kallar deg det når du kunne ha heitt noko anna.

Stalin: Det er fordi eg er Stalin.

Kant: Er du den Stalin, han som har stole heimbyen min og gjort han om til Kaliningrad i Russland?!

Stalin: Kjem du frå Kaliningrad?

Kant: Eg kjem frå Königsberg! Eg levde der heile livet.

Stalin: Kaliningrad eller Königsberg, to namn på same stad. Sa du at du heitte Immanuel?

Kant: Ja, eg sa det. Etternamnet mitt er Kant.

Stalin: Det var det eg ottast.

Kant: Det har du grunn til og! Du har teke livet av millionar av menneske.

Stalin: Ja, og eg har gjeve livsvoner til mange fleire.

Kant: Men folketalet i Sovjetunionen gjekk jo ned i di tid?

Stalin: Det trur eg vi berre skal vere glade for. Då bidrog ikkje Sovjetunionen til den globale befolkningsauken i den tida.

Kant: Det var rart å treffe deg her. Eg trudde du var heilnekt.

Stalin: No er vi på Reinskeriet. Det er berre Helvete som har nekta meg så langt.

Kant: Eg trudde du var nekta overalt?

Stalin: Då må du ha teke feil. Kvar onsdag ettermiddag sit eg i baren på Himmelen og les avisene medan eg drikk eit glas surmjølk blanda med godt vatn.

Kant: Kanskje eg har blanda deg saman med Hitler. Kva er eigentleg skilnaden?

Stalin: Skilnaden er at eg ville det gode, medan Hitler ville det vonde.

Kant: No må eg spørje kva du meiner?

Stalin: Eg arbeidde for ei betre verd, der menneska skulle leve saman som brør og systrer og mor og far og barn i ein stor familie. Det var den draumen eg bar på. Hitler drøymde om ein elitisme, der dei som har dei spissaste olbogane vinn til sist, men eg veit ikkje om han verkeleg skjøna det.

Kant: Men du meiner at din eigen moralske vandel er uklanderleg?

Stalin: Enn så lenge har eg ikkje fått til så mykje av det eg ville, men her må du gje meg meir tid, for alle konsekvensane av det eg prøvde på er ikkje utrulla enno, for å seie det slik.

Kant: Kva meiner du med det.

Stalin: Eg meiner at ting plar endre seg over tid.

Kant: Og kva så?

Stalin: Dei totale konsekvensane kan vise seg å vere gunstige likevel.

Kant: Så det er slik du ser på det no? Såg du slik på det då du gav ordre om å skyte folk som etter di meining hadde feila, også?

Stalin: Den gongen måtte eg sjå på dei konsekvensane som betydde mest då.

Kant: Så du tek altså mindre omsyn til andre menneske enn du gjer til deg sjølv?

Stalin: Det er ikkje sant. Det er berre saka eg tek omsyn til!

Kant: Kva er det for ei sak?

Stalin: Eg arbeider for at den evige freden skal verte ein realitet mellom menneska.

Kant: Gjer du og? Det trudde eg ikkje. Var det difor du tømde heimlandet mitt for folk som snakka tysk og sende dei vestover samstundes som du importerte russiske immigrantar og flytte heile Polen inn i Vestpreussen?

Stalin: Sjølvsaugt var det det. Nokre gonger er det naudsynt med drastiske tiltak for å få slutt på gammalt tull.

Kant: No synest eg du er kynisk.

Stalin: Ein viss kynisme har sin plass i etikken.

Kant: Kynisme er eit sjølvbedrag!

Stalin: Nei, det er snakk om å sjå på realitetane.

Kant: Og då syner det seg at du er den mannen i verda som så langt har teke livet av flest menneske.

Stalin: Du må ikkje tru på den statistikken!

Kant: Men du har teke livet av mange.

Stalin: Ikkje personleg.

Kant: Var det ikkje du som gav ordrane?

Stalin: Nokon laut gjere det.

Kant: Når du snakkar slik, vanvyrder du det menneskelege i din eigen person, Stalin!

Stalin: Du er ikkje alltid like lett å forstå, du, Kant.

Kant: Har du ingen sjølvrespekt?

Stalin: Det er ingen eg har større respekt for enn meg sjølv. Eg gjorde det som måtte gjerast.

Kant: Men resultata let vente på seg!

Stalin: Eg trudde ikkje du var så oppteken av konsekvensane, Kant.

Kant: Det er ei misforståing. Det er nett konsekvensane av handlinga eg tenkjer på når eg seier at du skal handle slik at du kan stå fram som eit føredøme for alle menneske.

Stalin: Eg synest du har ein heller tung måte å uttrykkje deg på.

Kant: Eg vil seie at det å skyte folk også er ein nokså tung måte å uttrykkje seg på.

Stalin: No er du retorisk, Kant.

Kant: Eg tykkjer du er retorisk heile tida, du, Stalin.

Stalin: Eg meiner det eg seier. Eg gjorde den jobben nokon måtte gjere som eit døme og førebilete for alle. Det måtte ryddast opp. Og så får framtida sjå nærmare på dette.

Kant: Ein massemordar kan ikkje vere føredøme for nokon.

Stalin: Der trur eg du misforstår din eigen etikk, Kant.

Kant: Kva meiner du med det?

Stalin: Eg meiner at etikken din opnar for at ein folkemordar kan verte krigshelt.

Kant: Noko slikt har eg aldri sagt, Stalin!

Stalin: Nei, men det du har sagt om moralske problem er ikkje noko betre enn det.

Kant: Skal eg høyre på det der?

Stalin: Meiner du ikkje at du er forplikta til det?

Kant: Du gjer narr av meg!

Stalin: Eg er kjend for min spesielle sans for humor. Eg er samd med deg i dei etiske prinsippa; det er når det kjem til anvendinga av dei at vi to skiljer lag.

Kant: Vi tenkjer heilt ulikt, du og eg.

Stalin: Nei, vi tenkjer nokså likt, trur eg. Det er det å leve eit ulasteleg liv det kjem an på for oss bae.

Kant: Orsak meg, har du levd eit liv som er ulasteleg?!

Stalin: Eg vonar ettertida vil sjå slik på det til slutt.

Kant: Ho ser ikkje slik på det i dag.

Stalin: Dette er ei vond tid, men ho vil ikkje vare lenge.

Kant: Ho verkar vere varig.

Stalin: Det er det lett for deg å seie, Kant, men kapitalismen ber sin eigen død i seg.

Kant: Eg er ikkje så oppteken av kapitalismen.

Stalin: Nei, du er altfor lite oppteken av han, Kant. Det med geometrien kan du berre gløyme.

Kant: Ein kan ikkje berre gløyme romdimensjonane!

Stalin: Men då må du tenkje på at profittraten fell over tid, og, og til sist tener herrane ikkje ein einaste euro, dollar eller yen meir, endå så hardt dei piskar trælane sine. Då vil trælane reise seg att, og dei vil vere takksame for det eg har gjort for å bu dei og resten av verda på revolusjonen.

Kant: Ein revolusjon kan berre forsvarast om han lykkest.

Stalin: Det meiner eg og.

Kant: Du kan ikkje tru på ein slik revolusjon!

Stalin: Kva skulle ein elles tru på? Det gode i mennesket kanskje?

av professor i filosofi Olav Asheim
illustrasjon: Elise Martens

Kant: Eg snakkar ikkje slik, Stalin, det veit du godt. Eg snakkar om det å ha age for fornuftsvesenet i seg sjølv.

Stalin: Er det det abstrakte mennesket du har mest respekt for, Kant, eller er det det konkrete mennesket i din eigen person — som du ville ha likt å seie det — som du vyrder mest?

Kant: Eg tek ikkje personlege omsyn.

Stalin: Det gjer ikkje eg heller. Vi er like der.

Hitler: Heil, heil!

Stalin: Vi to sit og snakkar alvorleg saman no. Eg trur du skal finne deg ein annan plass i kveld, Adolf.

Hitler: Eg treng rom!

Servitør: Skal det vere Bacardi?

Hitler: Det og.

Kant: Kjenner du han der?

Stalin: Ja, det er Hitler. Han kom jo etter di tid.

Hitler: Die Fahne hoch! Skål kameratar!

Stalin: Er du så frekk at du brukar ordet “kamerat”?

Hitler, først syngjande, så påteke sakleg: “Vi var arbeidskamerater, frøken Johansen og jeg ...” Ja, eg syng. Eg har mi kunstnarsjel, og den kan ingen ta frå meg.

Kant: Er det krematoria dine du tenkjer på som kunst?

Hitler: Du veit nok ikkje mykje om krematoriekunst, du Kant, som levde så lenge før oss andre. Det eg alltid har tenkt på er å få fram det gode i mennesket.

Stalin: Du fekk fram det vonde!

Hitler: Gjorde du det noko betre?

Stalin: Det får framtida vise.

Hitler: Tida går i min favør.

Kant: Det er meininga med handlinga det kjem an på.

Stalin: Du må sjå på konsekvensane også.

Kant: Ja, det er det eg meiner.

Hitler: Kva anna enn konsekvensane trur de eg tenkte på då eg freista å gjere menneskerasen rein, nett som ein stor hund av instinkt vil bite nakken over på småhundar for å ta vare på ulvenaturen? Julian av Norwich: Det så ut som dere prata så hyggelig her. Kan jeg få sette meg ned ved bordet deres?

Stalin: Men du veit då kva for nokon fæle typar vi er?

Julian: Ja, jeg veit at du er Stalin og at han der er Hitler. Men det er han derre Kant-typen som interesserer meg.

Kant: Kjenner eg deg.

Julian: Om det ikke er slik så kan vi jo kanskje bli_kjent.

Kant: Kva meiner du med det.

Julian: Er du redd for kvinner?

Kant: Eg er ikkje redd for dei. Det er berre det at eg aldri har hatt råd til å fø på barn.

Stalin: Men veit du ikkje at det finst noko som heiter prevensjon, Kant?

Kant: Det er slikt du driv på med det, Stalin!

Stalin: Vi er ikkje pandaer, vi er menneske. Vi knullar når høvet byr seg. Det gjeld å hindre at det blir for mange av oss om matfatet på ein gong.

Hitler: Det meiner eg og. Undermålarane må utryddast.

Julian: Det har du rett i, Hitler. Vi må utslette vår egen undermålernatur og bli Guds likemenn.

Kant: Uttrykkjer du deg slik du som er kvinne?

Stalin: Skal vi bestille meir før det stengjer?

Dørvakt: Nå må dere vera så snille og gå!

Kant: Ja, men no sit vi midt i ein djup samtale og vil gjerne halde fram litt til.

Dørvakt: Vi blinka med lysa for over en halvtime sia, har du ikke fått med deg det?

Julian: Vi er alle døde.

Kant: Ja, det er visst ikkje mykje vi kan gjere no.

Julian: Himmelen holder oppe to timer til.

Abonnement!

Med et abonnement går du ikke glipp av et eneste nummer, og får dem lev-ert rett hjem i postkassa av en kjekk uniformert utsending fra Staten.

6 nr.: kr. 130,-

10 nr. : kr. 200,-

20 nr.: kr. 350,-

10 års abonnement: kr. 1000,-

Gatepakka!

50 tidligere Gateavisa, unike sam-lerobjekter som fremdeles er like aktuelle, for bare **kr. 500!** Hundrevis av sider, fra 35 år med undergravende ideer og avvikende holdning. Vi lover deg, du vil aldri bli den samme igjen etter disse!

Lyst til å lage avis?

Gateavisa ønsker flere aktive medarbei-dere. Spesielt kvinnelige. Møt opp på våre åpne redaksjonsmøter torsdager 18:00 med vind i håret og brus til alle.

Alle som er tvangssendt til kost og losji på statens regning, får tilsendt Gateavisa **gratis**. Send oss et brev eller en epost med soningsadresse og hvor lenge du må sitte der.

Bok!

Vi har fremdeles noen få igjen av klassikeren *Inn i Hampen*. Grundig og lettlest om hampens bruksområder, fra mat og fiber til medi-sin og rusmiddel. masse bilder, histo-rie og politikk. Rett i postkassa kr. 230,-

Selg Gateavisa og bli rik!

Møt opp i Hjelmsgate 3 og hent så mange aviser du vil ha. Dealen er at du betaler 10 kroner per avis, og selger dem videre for 25 kroner - altså med en fortjeneste på 150%!

Det kan fort bli en del hundrelap-per på en kveld. Bor du langt unna, så send oss en mail på gateavisa@gateavisa.no.

Slik betaler du:

For å unngå at posten forsyner seg for grovt av din og vår lommebok, bestiller du ved å betale inn på vår konto nr 0540.08.85615. Vi slipper retur-porto for pakker som ikke hentes, du slipper oppkravsgebyret - og dessuten betaler vi hele den svinedyre portoen for deg!

Husk å skrive på giroen hva du betaler for. og tydelig avsender, ellers kan du risikere å få ingenting... :-)

Mer til deg, mer til oss: garantert gevinst!

Korrigeringer: I forrige nummer kom vi uforvarende til å omtale Harald Medbøe som redaktør av Gateavisa, og Thomas Hylland Eriksen som forhenværende redaktør. Dette stemmer strengt tatt ikke. Faktum er at vår eminente *medar-beider* og *medløper* Harald *Medbøe* er *medredaktør* av blekka. Tilsvarende var T. Hylland Eriksen en av flere medlem-mer av en flat redaksjon i hans gylne tid som rotløs rebell på slutten av 80-tallet. "Fjellfinnen" som nevnes i GA 173 er egentlig en *kvæn*.

Jason vinner Oslo

GAs superselger Jason pløyer fortsatt Oslos gater for inntrykk, mens han utvikler seg selv og CD-prosjekter i møtet med nuet.

- Det siste albumet mitt har jeg solgt i over 2000 eksemplarer bare ved hjelp av meg selv og minispilleren min. Jeg har tillit hos Radio Orakel, som spiller meg hver fredag.

- Jeg er mitt eget plateselskap. Byen og folket er på min side. Oslo-folk er i det store og hele fucked up som meg, men jeg liker dem for det, haha.

- Nå er jeg virkelig i et *ocean of suc-cess*. To uker etter at jeg hadde fremført sangen min *Ocean of Wine* på radioen, opplevde jeg det på ordenlig. Jeg sa *drink wine and have sex*, og så skjedde det med meg. Jeg skrev en sang om hen-delsen, som heter *Jason Loves Gudrun*. [Begynner å synge] "She brings gates of hell into my life/I bring greatest mira-cles into her life/I watch my greed/She watches her desires/Together we create millions of fires/Come into my cup/I want

- Give your smile to the world, not your aggression!

to drink you up".

- Nå har jeg møtt en som har promotert Big Bang og flere andre, men som nå har startet sitt eget selskap og promoterer meg. Jeg vil få tidligere kolleger som Steve Klasson, som har spilt i Hanoi Rocks, James Bradley, som har spilt i Crazytown og Jane's Addiction, og Steve Laurens, som har spilt med The Stranglers, på gitarer og trommer. Det neste skrittet blir å spille inn alle sangene på nytt med bedre produksjon, og løfte dem til et høyere nivå. Jeg kommer også til å inkludere Gypsy Child, som jeg slapp på Pop UK for tre år siden. 7. januar skal jeg ha konsert på SAS-hotellet. Jeg har også fått laget en musikkvideo til Crazymoon, som viser Oslo på sitt vakreste.

- Så det begynner virkelig å gå bra for meg. Jeg er veldig takkskyldig til Gateavisa for at jeg har fått finansiere det hele. De ga meg en fri, uavhengig jobb hvor jeg kunne bestemme alt selv. Jeg måtte gå linja selv, men de stolte på meg og lot meg gjøre alt i eget tempo.

Intervjuet av: Pål Flakk

www.normal.no
post@normal.no

Hjelmsgt. 3
0355 Oslo

GATEØVISA
Årets julegave!

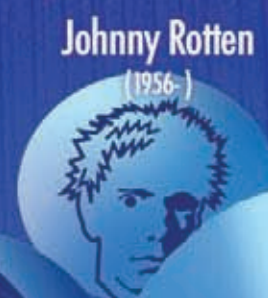
1-årsabonnement!

**Seks blodferske
numre!**

**En gave som varer hele
2006!**

Jean d'Arc
(1412-1431)

Johnny Rotten
(1956-)

Nina Hagen
(1955-)

Martin Luther King
(1928-1968)

Arne Næss
(1912-)

John Lennon
(1940-1980)

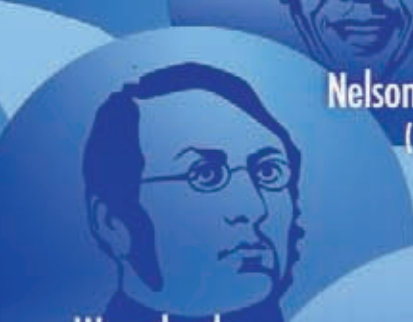
Nelson Mandela
(1918-)

Jens Bjørneboe
(1920-1976)

Arne Garborg
(1851-1924)

Wergeland
(1808-1845)

Gandhi
(1869-1948)

Emma Goldman
(1869-1940)

Voltaire
(1694-1778)

Aristoteles
(384-322 f.kr.)

Oda Krogh
(1860-1935)

Hans Jæger
(1854-1910)